

ÖREBRO UNIVERSITET ÅRSREDOVISNING 2018

Innehåll

FÖRORD.....	3	4. POSITIONERING OCH RELATIONER.....	35
ORGANISATION.....	4	Strategiska satsningar och forskarsamverkan	35
Universitetsstyrelsen	4	Studentrekrytering.....	36
RESULTATREDOVISNING		Studentsamverkan.....	36
ÅTERRAPPORTERINGSKRAV enligt regleringsbrev		Kultursamverkan och forskningskommunikation	36
för budgetåret 2018	5	Alumnverksamhet.....	37
1. FRAMSTÅENDE FORSKNING	7	Adjungerade lärare	37
Strategiska forskningssatsningar.....	7	ORU Innovation	37
Humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning	8	5. EFFEKTIVA OCH SMARTA ARBETSSÄTT	41
Ekonomisk, naturvetenskaplig och teknisk forskning	9	Varje medarbetares tid och kompetens används effektivt	
Forskning inom hälsa och medicin	9	och respektfullt	41
Utbildningsvetenskaplig forskning.....	10	Vi bedriver en digitaliserad verksamhetsutveckling	41
Extern forskningsfinansiering.....	10	Vi lär över organisatoriska och professionella gränser	42
Internationell ranking.....	11	Stödfunktionen har hög kvalitet, är effektiv och skapar	
Vetenskaplig publicering	11	värde för kärnverksamheten	42
Jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel	12	6. TABELLER SOM STÖD FÖR	
Utbildning på forskarnivå	12	RESULTATREDOVISNINGEN	43
Examina och effektivitet	13	Sammanställning av väsentliga uppgifter	48
2. UTBILDNING MED HÖG KVALITET	15	Resultaträkning fördelad på verksamhetsgrenar (tkr).....	49
Utbildningsutbud och studentrekrytering.....	15	7. EKONOMI	51
Strategiska satsningar inom utbildningsområdet.....	16	Intäkter	51
Fokus på utbildningskvalitet och kvalitetssäkring.....	17	Kostnader.....	51
Läro- och lärutbildning	17	ALF-medel.....	52
Ingenjör-, sjuksköterske- och läkarutbildning	18	Finansiella intäkter och kostnader.....	52
Restaurang- och hotellhögskolan.....	20	Myndighetskapital och oförbrukade bidrag	52
Helårsstudenter och helårsprestationer	20	Samfinansiering	52
Kvalitetsförstärkande åtgärder inom vissa utbildningar.....	21	Upphandling.....	52
Utbildning på avancerad nivå	22	ÅRSBOKSLUT	
Könsfördelning inom utbildning	22	Resultaträkning (tkr)	55
Kostnad per student	22	Balansräkning (tkr)	56
Examina	23	Anslagsredovisning 2018-12-31	57
Internationalisering och studentutbyte.....	23	Avgiftsbelagd verksamhet där avgiftsintäkterna disponeras (tkr)...	57
Studieavgifter och stipendier för tredjelandsstudenter	24	Tilläggsupplysningar och noter.....	58
Integrationsåtgärder	24	Resultaträkning (tkr) fördelad på anslags- och bidrags-	
Satsning på arbetet med nyanlända	25	finansierad verksamhet och avgiftsfinansierade uppdrag	67
Bedömning av reell kompetens	25	Redovisning av takbelopp.....	68
Disciplinärenden	26	Styrelseledamöters och ledande befattningshavares	
Hållbar utveckling inom utbildning.....	26	övriga uppdrag och ersättningar.....	70
Studentinflytande.....	27	INTERN STYRNING OCH KONTROLL	
3. KOMPETENSFÖRSÖRJNING		INTERN STYRNING OCH KONTROLL.....	73
OCH HÅLLBART LEDARSKAP	29	Förordning om intern styrning och kontroll	73
Övergripande personalstatistik.....	29	Process för universitetets övergripande arbete kring	
Sjukfrånvaro	29	intern styrning och kontroll.....	73
Pensionsavgångar.....	30	Universitetets riskanalys för 2018.....	73
Kompetensförsörjning	30	Internrevisionens roll i arbetet med intern styrning och kontroll ...	75
Chefs- och ledaransvar	31	Övriga insatser som under året syftat till att stärka	
Hållbar utveckling	32	universitetets interna styrning och kontroll	75

Källor:

Agresso = Ekonomisystemet Agresso

Ladok* = Studentdatabasen Ladok

Primula = Personalsystemet Primula

SCB = Statistiska centralbyrån

UHR = Universitets- och högskolerådet

UKÄ = Universitetskanslersämbetet

ULV = Utländska lärares vidareutbildning, nationell databas

*I november 2018 gick Örebro universitet över till nya Ladok.

Därmed har 2018 års siffror nya Ladok som källa.

Tidigare års siffror har inte justerats i denna årsredovisning.

Förord

Örebro universitet har haft en fortsatt god utveckling under 2018. Antalet anställda ökade med 100 personer, framför allt genom anställningar kopplade till utbildning och forskning. Vid årsskiftet hade universitetet 1 499 anställda, varav 133 professorer och 450 forskarstuderande.

Lärosätet har som uttalad strategi att våra utbildningar ska bedrivas i programform. Detta bidrar till lärosätets attraktivitet och de utexaminerade studenternas höga anställningsbarhet, men också till stabilitet i förutsättningarna för verksamheten. Utbildningarna vid Örebro universitet är fortsatt eftertraktade, särskilt kan nämnas universitetets kriminologi-, jurist- och läkarprogram som är bland de mest sökta i landet. Inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå fanns under året 9 158 helårsstudenter. Könsfördelningen på många av utbildningarna är, liksom vid landets övriga lärosäten, fortsatt ojämn och följer traditionella mönster. Kvinnor dominerar tydligt bland både nybörjarstudenter och uttagna examina. Detta väcker frågor om unga mäns roll och prestationer i hela det svenska utbildningssystemet. Denna obalans riskerar också få en negativ påverkan på samhällsutvecklingen i stort.

Vår forskning håller hög kvalitet och ökar i volym, med en sju procentig ökning av förbrukade forskningsmedel jämfört med 2017. Örebro universitet har som långsiktigt mål att nå en balans mellan utbildning och forskning, där på sikt vardera ska stå för 50 procent av omsättningen. Under 2018 stod utbildningen för 63 procent och forskningen för 37 procent av universitetets omsättning.

Universitetet har under de senaste åren beslutat om en rad viktiga och omfattande investeringar för framtiden. Under år 2018 påbörjades som planerat reduktionen av universitetets myndighetskapital. Vår plan är att använda hälften av myndighetskapitalet under en femårsperiod för strategiska satsningar, bland annat inom fyra fokusområden:

- [Teknikutveckling i samverkan](#)
- [Forskningsområdet mat och hälsa](#)
- [Framtidens lärarutbildning, samt](#)
- [Forskarskolan Successful Ageing](#)

Satsningar, både inom de fyra fokusområdena och inom andra prioriterade områden, är nu i gång och under 2018 resulterade de i en betydande minskning av myndighetskapitalet. Satsningarna ger goda förutsättningar för en vidareutveckling av såväl kvalitet i utbildning som kvalitets- och volymökningar inom forskningen. Universitetet har bland annat rekryterat tio lektorer med ansvar för högskolepedagogisk utveckling och tjugotalet biträdande lektorer. De senare ges mycket goda möjligheter att utvecklas till framtidens forskningsledare. Vidare har universitetet avsatt stora resurser för att hantera behovet av infrastruktursatsningar för både forskning och utbildning.

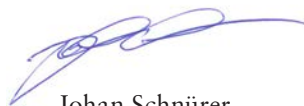
Forskningsmiljön inom artificiell intelligens (AI) räknas nu bland de allra främsta i Sverige. Vårt universitet tar ett särskilt ansvar för samhällets behov av kompetensutveckling inom detta område. Detta sker både genom egna satsningar, anslag från KK-stiftelsen och genom deltagande i regeringens satsning på universitetsnätverket AI Competence for Sweden.

Örebro universitets vision för 2018–2022 *Ett framstående universitet – för en kunskapsbaserad samhällsutveckling* bärs upp av fem utvecklingsområden:

- [Framstående forskning](#)
- [Utbildning med hög kvalitet](#)
- [Kompetensförsörjning och hållbart ledarskap](#)
- [Positionering och relationer, och](#)
- [Effektiva och smarta arbetssätt](#)

Årsredovisningen har strukturerats med utvecklingsområdena som stomme, vilken kompletteras med ett Ekonomisavsnitt, som följs av årsbokslut och avslutas med avsnittet Intern styrning och kontroll.

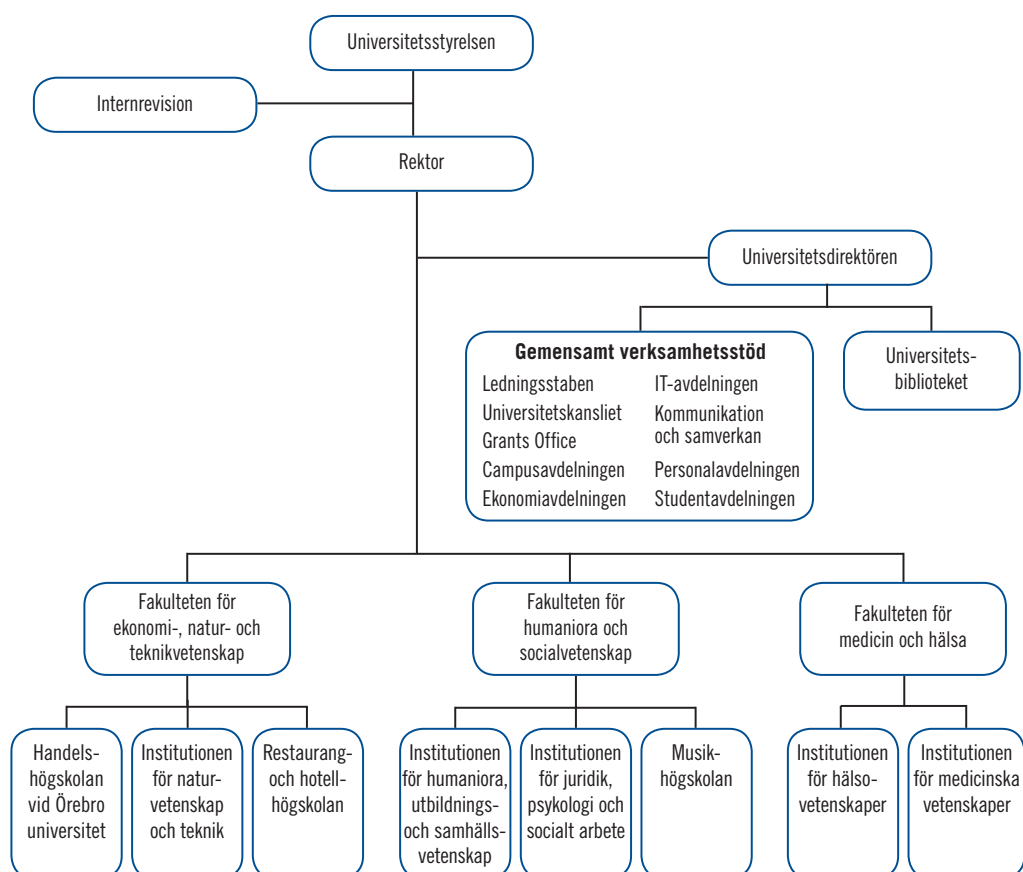
Örebro universitet har haft en mycket positiv utveckling under våra första två decennier och vi ser med tillförsikt fram emot de kommande åren.

Johan Schnürer
Rektor

Organisation

Universitetsstyrelsen

Olivia Wigzell, ordförande
Johan Schnürer, rektor

Företrädare för allmänna intressen

Hans Enocson, vice ordförande
Görgen Johansson
Eva Malmström Jonsson
Mats Lindgren
Andreas Svahn
Louise Ungerth
Cecilia Wikström

Företrädare för verksamheten

Hans Hasselblad
Jan Mustell
Malin Prenkert

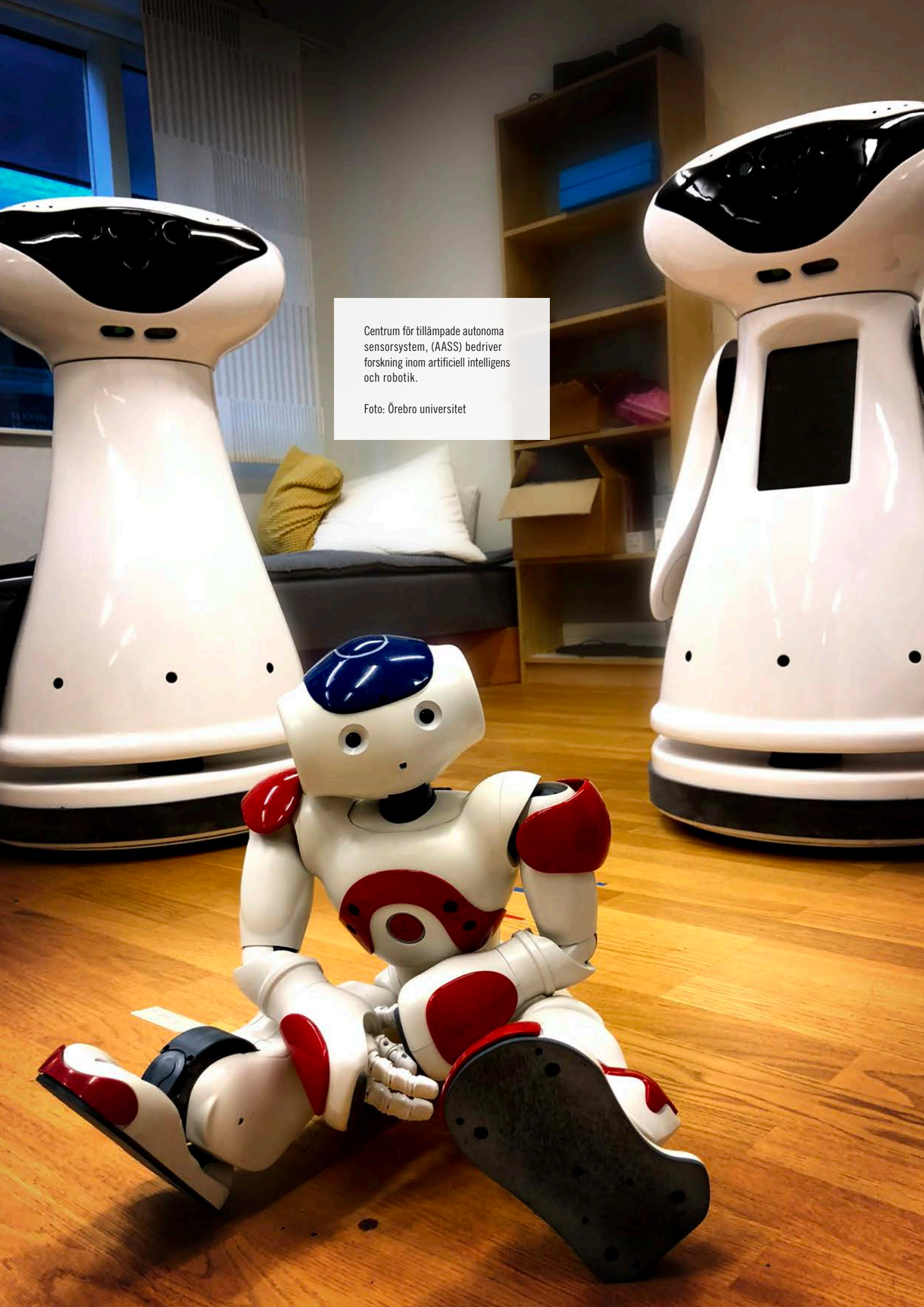
Företrädare för de studerande

Lasse Lund, ordförande Örebro studentkår
Alexander Duarte Tsegai
Caroline Kardeby

RESULTATREDOVISNING

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV enligt regleringsbrev för budgetåret 2018

Jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel	s. 12
Jämställdhetsintegrering.....	s. 12, 27, 32
Utbildningsutbud.....	s. 15–26
Utbyggnad av vissa utbildningar	s. 17–20
Läro- och förskolläroarbudsutbildning	s. 17–18
ALF-ersättningens fördelning.....	s. 18–20, 52
Restaurang- och hotellhögskolan i Grythyttan	s. 20
Kvalitetsförstärkning	s. 21–22
Studieavgifter för tredjelandsstudenter	s. 24
Integrationsåtgärder	s. 24–25
Bedömning av reell kompetens	s. 25–26
Förebyggande och främjande arbete för att motverka sexuella trakasserier	s. 27, 33
Rekryteringsmål för professorer	s. 29
Innovationsverksamhet	s. 37–39
Sammanställning av väsentliga uppgifter	s. 48
Resultaträkning fördelad på verksamhetsgrenar	s. 49
Oförbrukade bidrag	s. 52
Upphandling	s. 52

Centrum för tillämpade autonoma
sensorsystem, (AASS) bedriver
forskning inom artificiell intelligens
och robotik.

Foto: Örebro universitet

1. Framstående forskning

Vid Örebro universitet bedrivs forskning som håller hög kvalitet och bidrar till universitetets höga placering på Times Higher Education World University Ranking. Flera strategiska satsningar genomförs för att ytterligare stärka forskningsverksamheten.

Örebro universitets vision *Ett framstående universitet – för en kunskapsbaserad samhällsutveckling* bärs upp av fem utvecklingsområden, varav ett är Framstående forskning. Fem strategiska mål är kopplade till detta utvecklingsområde:

- Våra forskare verkar i starka miljöer med god infrastruktur och internationella nätverk.
- Genom samarbete utvecklar de sina vetenskapliga fält och bidrar till att möta samhälls- och hållbarhetsutmaningar.
- Forskargrupper med utvecklingspotential har vuxit till starka forskningsmiljöer.
- Den externa forskningsfinansieringen är dubblerad.
- Våra framgångar avspeglas i högre placering i internationellt erkända rankinglistor.

De totala forskningsintäkterna uppgick 2018 till 518 miljoner kronor, vilket är en liten ökning med 9 miljoner kronor jämfört med 2017. Forskningsverksamheten, inklusive utbildningen på forskarnivå, utgjorde under året 36,8 procent av universitetets totala omsättning, vilket är i paritet med föregående år. Samtidigt har forskningsvolymen ökat genom att 7 procent mer forskningsmedel har förbrukats jämfört med 2017. Universitetets strategiska satsningar inom forskningen har under året inneburit en minskning av myndighetskapalet med 20 miljoner kronor.

Universitetets anslagsintäkter (inklusive ALF-medel från staten för kliniskt inriktad medicinsk forskning) för forskning ökade från 300,7 miljoner kronor 2017 till 313,1 miljoner kronor 2018. Bidragsintäkterna minskade marginellt till 170,3 miljoner kronor, medan avgiftsintäkterna ökade något till 34,3 miljoner kronor. Förbrukningen av externa forskningsmedel uppgick 2018 till 204,6 miljoner kronor, vilket var i paritet med förra årets förbrukning på 208,4 miljoner kronor och i linje med det tidigare uppsatta målet att 2018 förbruka minst 200 miljoner kronor.

Flera strategiska satsningar som nu finansieras via universitetets myndighetskaper förväntas på sikt generera en utväxling i ökade bidragsintäkter.

Strategiska forskningssatsningar

I syfte att ytterligare stärka forskningen och åstadkomma en bättre balans mellan utbildning och forskning gör universitetet en rad investeringar med hjälp av myndighetskapalet.

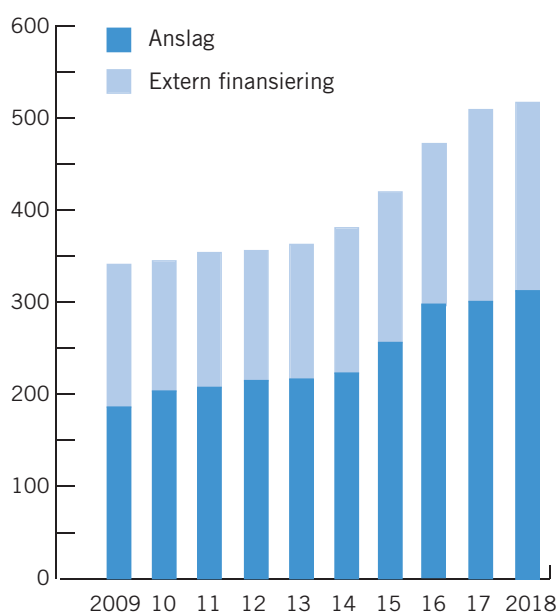
Fokusområdet Mat och hälsa

Inom fokusområdet Mat och hälsa gör universitetet en stor tvärvetenskaplig forskningssatsning som ska leda till ny kunskap och kompetens för att möta stora samhällsutmaningar på flera områden inom folkhälsa samt bidra till en kunskapsbaserad utveckling av restaurang- och besöksnäringen. Satsningen, som sträcker sig fram till 2022 och innefattar allt från investeringar på infrastruktur till nyrekryteringar, har siktet inställt på att skapa tvärvetenskapliga noder kring områden som sensorik och nutrition.

Sverige har alla förutsättningar att bli en ledande kunskapsnation för både hållbar produktion och hållbar konsumtion av hälsosamma livsmedel. Örebro universitet har mycket goda möjligheter att bidra till denna kunskapsutveckling genom en nationellt unik uppsättning kompetenser som sträcker sig från gastronomi till gastroenterologi, det vill säga från måltidsvetenskap och värdskap till hälsovetenskap och medicin. Verksamheten vid Restaurang- och

D1:1 Intäkter för forskning (miljoner kronor)

Källa: Agresso

Fr.o.m. 2015 erhåller universitetet så kallade ALF-medel vilka hanteras som anslagsmedel i redovisningen. Därav ökningen av forskningsanslag i diagrammet.

hotellhögskolan och inom det medicinska området, inklusive samarbetspartners inom sjukvården i Region Örebro län, kompletteras av forskning inom exempelvis idrotts- och vårdvetenskaper, biomedicin, medie- och kommunikationsvetenskap, datavetenskap, psykologi, ekonomi, sociologi, statskunskap, toxikologi, biologi och bioinformatik.

Uppbyggnaden av en plattform för sensorisk forskning har fortsatt under 2018. Syftet är att arbeta med väl etablerade sensoriska metoder, men också att bedriva sensorisk metodutveckling och grundforskning inom komplexa måltidssituationer. Sensoriska forskningsexperiment inom denna verksamhet har inte bara bedrivits vid Restaurang- och hotellhögskolan i Grythyttan, utan också i samarbete med olika arrangemang, exempelvis Årets kock 2018.

Fem tvärvetenskapliga projekt har bedrivits under året och kommer att fortsätta även under 2019. Utifrån ytterligare definierade projekt beslutades under året om en satsning på tvååriga postdoktorer inom vilken rekryteringen av nio postdoktorer håller på att avslutas.

Kompetensen inom nutritionsvetenskap har under året förstärkts genom rekrytering av en nutritionsepidemiolog. Kostinterventioner utgör en viktig del i studier om hur mat påverkar hälsan i ett livsstilsperspektiv, varför universitetet har initierat arbetet med att utveckla en plattform för livsstilsinterventionsstudier.

Under 2018 har planeringen av ett kohortprojekt påbörjats. Det handlar om en födelsekohort som fokuserar på barn som föds i regionen och som ska möjliggöra studier av sambandet mellan kost och hälsa utifrån ett tvärvetenskapligt livsförloppsperspektiv. Den relativt höga andelen barn som föds i Region Örebro län och har föräldrar av utländskt ursprung ger dessutom möjligheter att inkludera ytterligare, för ett kohortprojekt unika, dimensioner i studierna. Innan kohortprojektet startar ska en mål- och riskanalys genomföras och garantier för långsiktig finansiering krävs.

Forskarskolan Successful Ageing

Den universitetsövergripande forskarskolan Successful Ageing syftar till att öka den vetenskapliga förståelsen av åldrandet inom universitetets olika vetenskapsfält samt till att med utgångspunkt i begreppet Successful Ageing främja tvärvetenskap och framtida vetenskaplig utveckling inom området.

Forskarskolan startade med en nationell och internationell rekrytering av doktorander under 2016. Samtliga doktorander är antagna i sitt ämne och ingår därutöver i forskarskolan. För närvarande finns det 18 doktorander utspridda över flera institutioner/ämnen inom de tre fakultetsnämndernas ansvarsområden.

Under höstterminen 2017 och vårterminen 2018 har doktoranderna genomgått forskarutbildningskursen *Interdisciplinary perspectives on ageing research*. Kursen avslutades med att doktoranderna skrev populärvetenskapliga texter med utgångspunkt i sina respektive forskarutbildningsämnen. Dessa har samlats i en antologi som presenterats under våren 2018 i bokform samt på webben. De gemensamma aktiviteterna i forskarskolan har under hösten fortsatt i seminarieform. Doktorander från forskarskolan har även deltagit i externa aktiviteter såsom Örebro kommuns seniorfestival.

Som nästa steg i universitetets satsning inom åldrandeforskning har 16 internationella doktorander under hösten 2018 påbörjat sina studier inom det EU medfinansierade pro-

grammet Newbreed. Dessa doktorander är verksamma inom fyra övergripande teman, Ageing and psychosocial adjustment, The biology of ageing, Ageing and the 4th industrial revolution och Ageing from a societal perspective. Därutöver deltar de i motsvarande tvärvetenskapliga kurser och seminarier som doktorandkollegorna inom Successful Ageing.

Biträdande lektorer

Samtidigt som en satsning på forskarassistenter, som startade 2014, avslutades påbörjades en ny satsning på biträdande lektorer, inom vilken universitetet önskar attrahera unga lovande forskare och erbjuda dem goda förutsättningar för att under 4–6 år utveckla sin självständighet som forskare och meritera sig såväl vetenskapligt som pedagogiskt. Sexton biträdande lektorer har anställts under året. I anställningen ingår upp till 70 procent forskning och ett särskilt utvecklingsprogram med ledarskapsutveckling, pedagogisk utbildning och träning i kommunikation och anslagsökande. Förutom tillgång till befintlig forskningsinfrastruktur erbjuds särskilda anslag för egen forskning och utveckling. Satsningen utgör en del av universitetets arbete med strategisk kompetensförsörjning och erbjuder unga forskare karriärmöjligheter med förhoppningen att de ska fortsätta sin verksamhet som forskningsledare vid Örebro universitet.

Forskningsinfrastruktur

Förutom tillgång på kompetens är infrastruktur en avgörande förutsättning för att kunna bedriva forskning av hög kvalitet. Två universitetsgemensamma satsningar på forskningsinfrastruktur, som båda sträcker sig flera år framåt, genomförs för närvarande. Den ena satsningen startade 2017 och är inriktad mot forskningsutrustning i form av instrument och apparatur. Den andra startade under 2018 och riktar sig mot lagringsmedia för 'Big Data', anskaffning/tillgång/prenumeration eller egenetablering av databaser, vissa typer av mjukvara samt arbetstid för specialister inom datahantering.

Humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning

Många av samtidens stora utmaningar har skapats genom mänskliga beslut och kan endast lösas via samhällsliga processer. Den humanistiska och samhällsvetenskapliga forskningen adresserar dessa utmaningar såväl som historiska skeenden och grundläggande frågor om människa, kultur och samhälle.

Vid Örebro universitet rymde Fakultetsnämnden för humaniora och socialvetenskap fram till årsskiftet 2018/2019 fyra institutioner: Institutionen för humaniora, utbildning och samhällsvetenskap, Institutionen för juridik, psykologi och socialt arbete, Musikhögskolan samt Restaurang- och hotellhögskolan (tillhör från 2019 Fakulteten för ekonomi, natur- och teknikvetenskap). Forskningen sker både inomdisciplinärt och i dynamiskt framväxande tvärvetenskapliga miljöer.

En stor del av universitetets forskning inom humaniora och samhällsvetenskap håller mycket god kvalitet, sett såväl till vetenskaplig publicering som till graden av extern forskningsfinansiering. För att öka forskningsvolymen än mer har 2018 präglats av insatser för att öka den externa forskningsfinansieringen. Bland annat har fakultetsnämnden utlyst medel för lektorsforskning och finansierat postdoktorer. Särskild kraft har också lagts på att kartlägga, samordna och kvalitetssäkra arbetet med forskningsansökningar.

Det är mot denna bakgrund särskilt glädjande att fler ansökningar än vanligt beviljats medel under året. Bland annat kan nämnas att en filmvetare har fått medel från Vetenskapsrådet (VR) för att dokumentera biokulturen och biografernas historia under 1950- och 60-talet, att en psykolog har erhållit medel från Forte för att utreda hur långvarig sjukskrivning för personer med stress- och ryggbesvär kan förhindras. Vidare har en miljösociolog beviljats medel från såväl VR som Formas. Från VR för att studera hur mellanstatliga expertorganisationer på miljöområdet formar sina roller mellan forskning och politik och från Formas för att utreda hur kunskap om miljön ska utformas för att kunna användas av beslutsfattare. Dessutom har en statsvetare fått medel från Formas för att studera hur etiska dilemman hanteras på statliga myndigheter när olika mål om hållbar utveckling ska implementeras i praktiken och en psykolog har erhållit 22 miljoner från VR för att ta fram program som kan göra det enklare för unga flyktingar och deras föräldrar att komma in i det svenska samhället. Bidragsintäkter för humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning har under året också beviljats från en rad andra finansiärer.

Ekonomisk, naturvetenskaplig och teknisk forskning

Under 2016 startades vid Örebro universitet civilingenjörsutbildningarna inom datateknik och industriell ekonomi. Dessa utbildningar ligger inom Fakultetsnämndens för ekonomi, natur- och teknikvetenskap (ENT-nämndens) område och är en av universitetets största strategiska satsningar inom utbildning. En sådan satsning förutsätter en uppbyggnad av högklassig forskning inom främst datavetenskap och maskinteknik, men även inom företagsekonomi, matematik och fysik. Under 2018 har en anställning som professor i maskinteknik utlysts, vilken förväntas ge ytterligare skjuts till utvecklingen på forskningssidan. Forskning, utbildning och framförallt samverkansuppgiften inom de ämnen som ansvarar för civilingenjörsutbildningarna har stärkts genom inrättande av särskilda samverkanslektorat (se avsnitt 2, Utbildning med hög kvalitet).

En annan prioriterad uppgift under senare tid har varit att säkra ledarskapet i de starka forskningsmiljöer som finns inom ENT-nämndens ansvarsområde i samband med pensioneringar eller avflyttning. Lyckade rekryteringar har genomförts i kemi/metabolomik och i datavetenskap, båda vid Institutionen för naturvetenskap och teknik. Inom forskningsmiljön Economics & Statistics (E&S) vid Handelshögskolan har motsvarande rekrytering gjorts med tillträde i februari 2019.

Handelshögskolans starka forskningsmiljöer är förutom E&S även Centre for Empirical Research on Organizational Control (CEROC) – forskning kring organisatorisk styrning i privat och offentlig sektor och Centre for Empirical Research on Information Systems (CERIS) – forskning kring till exempel eGovernment, informationssäkerhet och eHälsa. Vid Institutionen för naturvetenskap bedrivs internationellt slagkraftig forskning inom följande starka miljöer: Människa-Teknik-Miljö (MTM) – med inriktning mot miljörelaterad naturvetenskaplig forskning, Centrum för livsvetenskap (ÖLSC) – forskning inom biokemi, molekylär biologi och mikrobiologi med tillämpningar inom exempelvis medicin, miljö och de gröna näringarna, samt Centrum för tillämpade autonoma sensorsystem (AASS) – forskning inom datavetenskap med inriktning mot artifi-

ciell intelligens och robotik. En utbyggnad av forskningen inom marknadsföring och logistik pågår, liksom inom matematik och fysik. Slutligen sker en avsevärd satsning på forskningen inom maskinteknik enligt ovan med fokus mot additiv tillverkning och icke-förstörande provning av metalliska produkter.

Att döma av universitetets externa forskningsutvärdering (ORU2015) och mängden beviljade externa forskningsanslag håller forskningen inom fakultetsnämndens ansvarsområde i stora stycken hög till mycket hög kvalitet. ENT-nämndens viktigaste instrument för att fortsätta stärka och vitalisera den pågående forskningen är konkurrensutsatta medel för forskning, premier i form av forskningsmedel för publicering i välrenommerade internationella forskningstidskrifter, samt premier för ofta citerad forskning. Andra satsningar från fakultetsnämndens sida rör lektors forsknings-tid, internationella seminarier inom forskningsmiljöerna och ämnena, särskilda medel för doktoranders deltagande i internationella kurser och konferenser, samt internationella sabbaticalvistelser för professorer.

Engagemanget från de toxikologiskt inriktade forskargrupperna inom MTM och ÖLSC i den nationella toxikologisatsningen Swetox har fortgått under 2018. Under 2019 kommer universitetsforskningen inom Swetox att gå över i Swedish Academic Consortium for Chemical Safety (SwACCS), inom vilket 11 svenska universitet samarbetar och där Örebro universitet tillsammans med Lunds universitet tar de koordinerande rollerna.

Under 2018 har även förberedelser gjorts för att föra över Restaurang- och hotellhögskolan till ENT-fakulteten från och med 1 januari 2019. Målen med detta är dels att institutionen ska få en mer ändamålsenlig placering i organisationen utifrån de samarbeten institutionen har, dels att forskningen vid institutionen ska få bättre förutsättningar och kunna attrahera mer extern finansiering.

Forskning inom hälsa och medicin

Inom Fakultetsnämndens för medicin och hälsa ansvarsområde bedrivs forskning vid Institutionen för hälsovetenskaper respektive Institutionen för medicinska vetenskaper. Vidare bedrivs utbildning på forskarnivå inom tre ämnen: medicinsk vetenskap (med inriktningarna hälso- och vårdvetenskap, biomedicin, medicin och kirurgi), handikappvetenskap och idrottsvetenskap. De tre forskarutbildningsämnena har en tydlig mång- och tvärvetenskaplig karaktär, som främjar problemdefiniering och ger en hög nyttiggörandegrad av forskningsresultat. Forskningen sker i nära samarbete med Region Örebro län, framför allt Örebro Universitetssjukhus, samt med flera andra, även internationella, samarbetspartners. En betydande del av forskningen bedrivs i universitetets lokaler vid Campus USÖ, där också det medicinska biblioteket, liksom Kliniskt forskningscentrum finns. Ett affilieringsavtal mellan Region Örebro län och universitetet underlättar samverkan inom framför allt den kliniska forskningen.

Resultatet av universitetets forskningsutvärdering (ORU2015) har varit utgångspunkten för de satsningar fakultetsnämnden gjort i syfte att fortsatt stärka forskningen inom nämndens område. Det har framför allt inneburit stöd till forskningsmiljöerna, dels ett mindre grundstöd, dels sökbara medel för varje miljö. Vidare har nämnden satsat på stöd till professorer för ökad forskningstid samt

riktade strategiska satsningar för fortsatt meritering för forskare att nå professorskompetens. Under 2018 har det även avsatts strategiska medel för att ge yngre forskare ökad möjlighet att uppnå docentkompetens samt medel för begränsade projektbidrag. Dessutom avsätter nämnden årligen medel för internationalisering samt för utdelning av publiceringspremier.

Tillsammans med Grants Office, stödverksamheten för extern finansiering, har satsningar gjorts för att öka andelen externa forskningsmedel och under året har tilldelningen från bland annat KK-stiftelsen och Vetenskapsrådet ökat. Under året har två forskare från nämndens verksamhetsområde invalts i Vetenskapsrådets beredningsgrupper. Antalet publikationer inom nämndens ansvarsområde har ökat stadigt under de senaste åren och denna trend har fortsatt under år 2018.

Den kliniska forskningen har också vidareutvecklats, bland annat via statliga ALF-medel för kliniskt inriktad medicinsk forskning som Örebro ALF-regionen (Örebro universitet och Region Örebro län) erhållit sedan 2015. Dessa har använts till utökad tid för kliniska forskare, från doktorand till docentnivå, samt för att fördela medel till infrastruktur via det infrastrukturråd som inrättats genom det samarbete som regleras via det regionala samverkansavtalet mellan universitetet och Region Örebro län. Medlen har vidare använts till gemensamma satsningar på den kliniska forskningen och universitetssjukvården. En ökande vetenskaplig produktion och en ökad genomströmningstakt för kliniska doktorander har kunnat ses under denna ännu begränsade period, en trend som förutses fortsätta. Vid den nationella ALF-utvärdering som genomförts under 2018 bedömdes den kliniska forskningens vetenskapliga kvalitet, liksom forskningens förutsättningar, ligga på god till hög kvalitet, medan den kliniska forskningens betydelse och samhällsnytta inte nådde denna nivå. Detta är en gemensam angelägenhet för fakultetsnämnden och FoU-organisationen vid regionen och ett arbete för fortsatt utveckling har inletts.

Utbildningsvetenskaplig forskning

Den forskning som bedrivs inom det utbildningsvetenskapliga området är främst inriktad mot didaktisk och ämnesdidaktisk forskning. Inom lärarutbildningens område bedrivs denna forskning bland annat inom forskarskolan Utbildningsvetenskap med didaktisk inriktning. Sex doktorander disputerar runt årsskiftet 2018/2019 och en ny utlysning för antagning av nya doktorander kommer att ske under 2019. Forskarskolan deltar på olika sätt i internationella samarbeten och under året har doktorander från forskarskolan bland annat medverkat med presentationer på European Conference on Educational Research (ECER). I forskarskolans regi har även anordnats ett seminarium på Cambridge University, där didaktisk forskning diskuterades.

Didaktisk forskning bedrivs inom samtliga ämnen som är involverade i lärarutbildningen. Inom det utbildningsvetenskapliga området bedrivs flera större forskningsprojekt finansierade av Vetenskapsrådet. Till detta kommer ett antal projekt finansierade av Örebro kommun, bland annat ett med inriktning mot kollegialt lärande.

Under året har särskilda medel anslagits för att stärka dels forskningen inom förskoleområdet (doktorandmedel),

dels inom specialpedagogik, samhällskunskap samt idrott och hälsa (forskningstid för lektorer). Under 2018 har de prioriterade och finansierade forskningsprofilerna Hållbar samhällsutveckling, Kommunikation och lärande, samt Bedömning och utvärdering fortsatt sin verksamhet, bland annat med seminarier inom respektive profil.

Örebro universitet ingår i den försöksverksamhet kring samverkan om praktisknära forskning som regeringen initierat. Universitetet ingår tillsammans med Mälardalens högskola, Högskolan Dalarna, Mittuniversitetet och Luleå tekniska universitet i det samarbete som leds av Umeå universitetet. Som en del i arbetet under 2018 har en uppbyggnad av ett centrum för praktisknära forskning påbörjats vid Örebro universitet som såväl ska vara en resurs inom försöksverksamheten som en del i samverkan inom Region Örebro län kring praktisknära forskning och utveckling av lärarutbildning och skola. Vidare har universitetet beviljat sex projekt medel för att initiera praktisknära forskning. Projekt som behandlar undervisningssituationer i akademi, skola eller inom verksamhetsförlagd utbildning, samt är av relevans för lärarutbildningen, har prioriterats.

Extern forskningsfinansiering

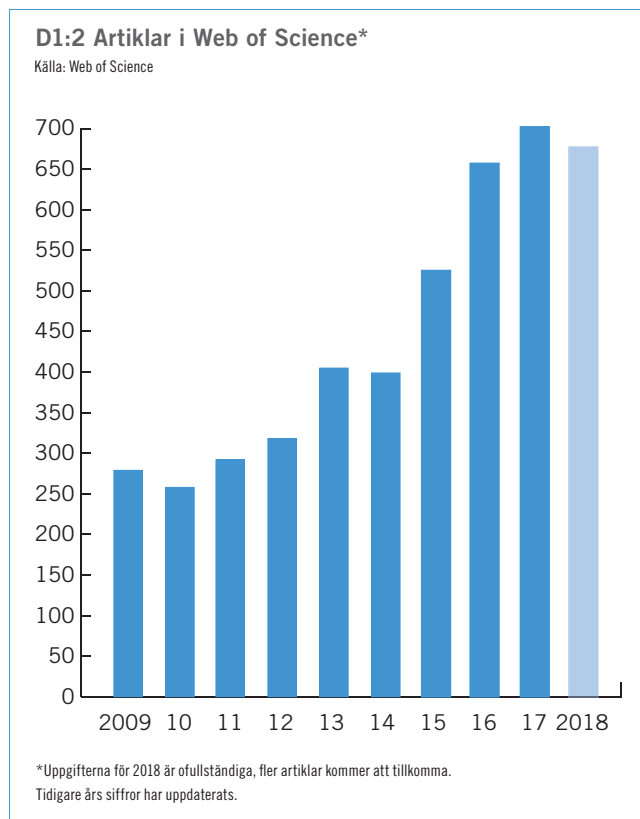
Örebro universitet driver ett systematiskt arbete för att öka forskningsfinansieringen. Särskild uppmärksamhet riktas mot ett antal externa forskningsfinansiärer: KK-stiftelsen (KKS), Vetenskapsrådet, Formas, Forte, Vinnova och EUs ramprogram.

Under de senaste åren har universitetet framgångsrikt erhållit forskningsfinansiering från KKS. Dessa medel har förstärkt ett flertal forskningsmiljöer inom exempelvis naturvetenskap, teknik, medicin och företagsekonomi. Även under 2018 var beviljandegraden hög och ett flertal projektbidrag erhöles. Årets totala beviljade belopp är dock lägre än tidigare år, vilket beror på att universitetet inte ansökte om medel inom något av de större programmen samt att det inte utlystes några medel inom det populära programmet för forskningsprojekt, HÖG.

Att KKS är en universitetsfinansiär ställer speciella krav på lärosätet vad gäller medfinansiering och uppföljning. De senaste årens volymökning har aktualiserat behov av nya rutiner och processer med fokus på universitetets interna prioritering, kvalitetssäkring och monitorering. Under 2018 har Grants Office tillsammans med samtliga dekaner introducerat ett idéskissförfarande, där den sökande tidigt i ansökningsprocessen kan få besked huruvida projektidén stämmer med universitetets intention och därmed garanteras medfinansiering. Det primära syftet är att säkerställa att KKS finansiering tillsammans med universitetets resurser prioriteras rätt, sekundärt är målet att skapa förutsättningar för fler forskare och forskargrupper att få tillgång till finansiering från KKS. För att kunna arbeta proaktivt är det viktigt att större projektsatsningar föregås av en universitetsövergripande dialog.

Att det sker en dialog angående KKS-finansiering på universitetsövergripande nivå är även avgörande för att proaktivt initiera större projektsatsningar inom relevanta områden.

Den vikande trenden vad gäller antalet ansökningar till Vetenskapsrådet vände under 2018 och innebar en ökning på cirka 35 procent jämfört med tidigare år. Än mer glädjande var att antalet beviljande ansökningar ökade från tre

till åtta i förhållande till 2017. Även antalet ansökningar till Formas ökade under 2018, liksom beviljandegraden. Till Forte var tyvärr både antalet ansökningar och antalet beviljade anslag alltför relativt lågt. Vad gäller Vinnova har arbetet under året fokuserat på en ansökan till den stora utlysningen Kompetenscentrum.

Inom Horizon 2020 har Örebro universitet under 2018 fokuserat på Marie Skłodowska Curie Actions och European Research Council, då båda dessa delar av ramprogrammet är tillgängliga för samtliga vetenskapliga discipliner. Under året skickade universitetet in 24 ansökningar till Horizon 2020, vilket är i paritet med de senaste årens antal ansökningar. I dagsläget har universitetet totalt 17 beviljade projekt i ramprogrammet.

För att förbättra förutsättningarna för en kraftig utökning av den externa forskningsfinansieringen pågår ett ständigt arbete med att stärka Grants Office. Under 2018 har till exempel verksamheten vid Post kontrakt förstärkts med ytterligare en projektkoordinator och Grants Office deltar nu som biträdande projektledare i tre EU-projekt. Vidare har en ny verksamhet, Team Support för extern finansiering, initierats för att koordinera, kvalitets-säkra och effektivisera stödet till forskning som bedrivs med externa medel.

Internationell ranking

Times Higher Education (THE) genomför årligen en internationell universitetsranking där lärosäten utvärderas utifrån olika kriterier och viktning inom följande områden: utbildning (30 procent), forskning (30 procent), citeringar (30 procent), internationalisering (7,5 procent) och näringslivsfinansiering (2,5 procent). Rankingens bygger på lärosätenas egenrapportering, enkäter till forskare och näringslivsföreträdare samt en citeringsanalys som

genomförs av det internationella förlaget Elsevier. För att inkluderas i denna ranking ska två grundkriterier vara uppfyllda. Lärosäten måste dels bedriva utbildning på grundnivå, dels ha en publicering om minst 1 000 artiklar under den innan rankingen närmast föregående femårsperiod. Av världens cirka 20 000 lärosäten uppfyllde 1 258 dessa kriterier under 2018.

Antalet lärosäten som kvalificerar sig till denna ranking ökar för varje år, vilket kan vara en förklaring till att Örebro universitet tappade några placeringar i förhållande till förra året. Trots att Örebro universitet har högre värden än tidigare på tre av de fem områden som ligger till grund för rankingen – citeringar, forskning och näringslivsfinansiering – hamnar universitetet på plats 405 på 2019 års rankinglista, att jämföra med förra årets placering på plats 386. På parametern citeringar hamnar Örebro universitet på plats 172 i världen, vilket är en mycket bra placering. Universitetet har även hamnat högt på Times Higher Educations ranking av världens främsta unga universitet, alla under 50 år. Den listan omfattar 250 lärosäten i 55 länder och i den senaste rankingen hamnade Örebro universitet på plats 62.

En annan prestigefylld ranking, som till största delen bygger på kvaliteten i forskningen, är Academic Ranking of World Universities också kallad Shanghai rankingen. Rankingens har en kandidatlista för universitet som rankas mellan plats 501 och 1000. Under 2018 kvalificerade sig Örebro universitet för första gången till denna rankinglista, med en placering i intervallet 801–900.

Flera pågående strategiska satsningar inom forskningen, ett proaktivt arbete med kompetensförsörjning och ett förstärkt internationaliseringsarbete förväntas på sikt leda till förbättrade placeringar inom olika rankingar.

Vetenskaplig publicering

Volymen av internationellt publicerade artiklar som är indexerade i Web of Science har ökat under flera år, men kommer för 2018 att landa på ungefär samma volym som 2017 (se diagram D1:2). Samma trend visar också informationen från den lokala publikationsdatabasen DiVA (se tabell T1:1). Antalet publicerade artiklar under 2018 kommer med största sannolikhet att öka då alla artiklar ännu inte finns registrerade i databaserna. För artiklar publicerade 2017, och indexerade i Web of Science, visade sig den ökningen vara 11 procent, från 631 artiklar vid en

T1:1 Vetenskaplig publicering¹⁾

Källa: Web of Science och DiVA

	2018	2017	2016
Artiklar ²⁾	677	702	657
Artiklar i DiVA ³⁾	808	852	756
Böcker	21	33	24
Kapitel	119	121	110
Rapporter	12	22	44

1) Uppgifterna för 2018 är ofullständiga. Tidigare års siffror har uppdaterats.

2) Till artiklar räknas dokumenttyperna Article, Review, Letter och Proceedings paper i Web of Science.

3) Till artiklar i DiVA räknas Article, Review, Letter och Conference paper som har genomgått peer review.

sökning i januari 2018 till 702 artiklar för motsvarande sökning i januari 2019.

Örebro universitets andel av de publikationer som har minst en författare med svensk adress enligt Web of Science har ökat för varje år sedan 2014. Universitetets andel var då 1,33 procent och har nu i slutet av 2018 ökat till 2,03 procent.

Öppen tillgång till vetenskapliga publikationer och forskningsinformation, så kallad Open Access, är en viktig del i universitetets forskningskommunikation då den möjliggör större spridning av forskningsresultat. Öppen tillgång bidrar både till ökad vetenskaplig publicering och lärosätets synlighet, såväl nationellt och internationellt som i vetenskapssamhället och samhället i stort. Det nationella målet, enligt forskningspropositionen, är att till år 2026 ska alla vetenskapliga publikationer vara öppet tillgängliga vid publicering. I syfte att stimulera forskarna att publicera Open Access har universitetsbiblioteket tecknat en rad förlagsavtal där finansiering av Open Access-publicering helt eller delvis är möjlig. De medel som har frigjorts i och med det uppsagda avtalet med Elsevier under 2018 har använts för att bekosta publicering i en ren Open Access-tidskrift. Antalet öppet tillgängliga publikationer som är registrerade i DiVA med minst en författare som tillhör Örebro universitet är cirka 30 procent. I Web of Science är siffran för dessa publikationer något högre, cirka 40 procent. Dessa andelar inkluderar alla olika former av öppen tillgång.

I relation till kostnaden för hela verksamhetsgrenen forskning och forskarutbildning är kostnaden per referegranskad vetenskaplig publikation, indexerad i Web of Science, ungefär 795 000 kronor. Se vidare i tabell T6:8.

Mängden vetenskaplig publicering och dess genomslag i form av citeringar studeras via bibliometriska indikatorer som ett av flera mått på forskningskvalitet. Örebro universitet är stolt över att vara det lärosäte som har näst bäst bibliometriskt resultat i förhållande till forskningsintäkter enligt SUHF-rapporten Forskningskvalitet, effektivitet och extern finansiering, som publicerades under året.

Jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel

Inom ramen för Örebro universitets handlingsplan för jämställdhetsintegrering är forskningens villkor och karriärvägar ett prioriterat utvecklingsområde där bland annat jämställdhetsaspekter ska följas upp och analyseras vid intern fördelning av resurser till forskning. Som ett led i det arbetet har samtliga fakultetsnämnder analyserat resultatet av respektive nämnds fördelning av publiceringspremier 2018 med avseende på jämställdhetsaspekter. Förhållandet mellan andelen forskningsproduktionen och andelen erhållna medel i form av publiceringspremier varierade mellan könen i analyserna per ämne och/eller institution. En faktor som påverkar det förhållandet är antalet publicerande individer av respektive kön inom varje analysenhet. För att verkligen förstå hur villkoren för forskningen samt modellen för publiceringspremier påverkar detta förhållande behöver motsvarande analyser upprepas kommande år.

Att jämställdhetsaspekter beaktas vid fördelning av medel är för de flesta vid Örebro universitet en självklarhet, men det är långt ifrån alltid tydligt att det görs och hur det görs. Därför kommer aktiviteter under 2019 att fokusera på att integrera jämställdhetsperspektiv i riktlin-

jer för fördelning av interna forskningsmedel och uppföljning av dessa samt utbilda dem som arbetar med intern resursfördelning.

Andelen kvinnliga docenter och professorer vid lärosätet behöver öka. Av den anledningen var det glädjande att 9 av de 15 forskarassistenter som fullföljt universitetets strategiska satsning på meriteringsanställningar, vilken avslutades under året, var kvinnor. Under 2018 rekryterades biträdande lektorer till nästa stora satsning där unga lovande forskare erbjuds goda förutsättningar att meritera sig såväl vetenskapligt som pedagogiskt (se mer om satsningen under Strategiska forskningsansattningar ovan). Bland de 420 sökanden till totalt 19 meriteringsanställningar var en tredjedel kvinnor. Av de 16 rekryteringar som avslutades under året har 7 resulterat i kvinnliga biträdande lektorer, vilket tyder på att rekryteringen i detta fall har varit jämställd. Ett av fokusområdena i jämställdhetsintegreringsarbetet under 2019 kommer att vara just jämställd rekrytering.

Utbildning på forskarnivå

Universitetet har totalt under året haft 490 registrerade doktorander, av vilka 451 var registrerade vid årets slut. Av de 451 doktorander var 405 aktiva, drygt 55 procent av dem var kvinnor. Majoriteten av kvinnliga doktorander återfinns likt tidigare år inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga och det medicinska området. Antalet registrerade doktorander med en doktorandanställning vid universitetet var 146 jämfört med 144 året innan. Ett stort antal doktorander har sin anställning utanför högskolesektorn, särskilt vanligt är detta inom det medicinska området där många av doktoranderna är anställda inom vårdsektorn.

Universitetets största forskarutbildningsämne är fortsatt medicinsk vetenskap med totalt 208 doktorander inom ämnets fyra inriktningar (tabell T6:4). Inom det naturvetenskapliga området finns 55 doktorander och inom teknikområdet sju doktorander. Det humanistisk-samhällsvetenskapliga områdets totalt 169 doktorander fördelar sig över 22 olika ämnen. Störst är ämnena idrottsvetenskap och pedagogik med 15 doktorander vardera.

Totalt under året antog universitetet 60 nya doktorander av vilka 57 procent är kvinnor, se tabell T6:5. Detta är en minskning med åtta doktorander jämfört med föregående år. Likt tidigare år antogs flest doktorander inom det medicinska vetenskapsområdet, 33 doktorander, följt av det humanistisk-samhällsvetenskapliga området med 20 nya doktorander. Inom det naturvetenskapliga vetenskapsområdet antogs totalt 7 doktorander under året. Baserat på forskarutbildningsämne har flest doktorander antagits i medicinsk vetenskap med dess fyra inriktningar, även detta i likhet med föregående år.

Till universitetets tidigare satsningar i syfte att öka antalet doktorander hör den ovan nämnda forskarskolan Successful Ageing som startades 2016. Under 2018 antogs totalt 16 internationella doktorander till det universitetsövergripande doktorandprogrammet Newbreed vilket i tillämpliga delar samordnas med Successful Ageing. Newbreed omfattar doktorandanställningar inom forskarutbildningsämnena datavetenskap, handikappvetenskap, idrottsvetenskap, informatik, medicinsk vetenskap, pedagogik, psykologi, socialt arbete, sociologi och statskunskap.

Under året meddelade Universitetskanslersämbetet sitt slutgiltiga omdöme utifrån den utvärdering av utbildning på

forskarnivå som påbörjats 2017. De forskarutbildningsämnen som ingick i utvärderingen var datavetenskap, historia, nationalekonomi, pedagogik samt psykologi. Omdömet hög kvalitet gavs till ämnena datavetenskap, pedagogik och psykologi, medan historia och nationalekonomi fick omdömet ifrågasatt kvalitet. För historia handlade det främst om att forskarutbildningsmiljön inte var av tillfredställande storlek. Universitetet hade redan påbörjat en förändring under 2017 då historia, tillsammans med språkstudier, avvecklades på forskarnivå och humanistiska studier inrättades som nytt ämne med de båda avvecklade ämnena som inriktningar. För nationalekonomi påpekades bland annat att de obligatoriska kurskraven varit för låga. Ett utvecklingsarbete för att åtgärda de påpekade bristerna har påbörjats.

Examina och effektivitet

År 2018 utfärdades totalt 49 examina inom utbildningen på forskarnivå vid Örebro universitet, 8 färre än under 2017. Av dessa var 47 doktorsexamina och 2 licentiatexamina. Av det totala antalet forskarexamina är 37 stycken, 75 procent, uttagna av kvinnor.

För de doktorander som avlagt en doktorsexamen är medianvärdet för bruttostudietiden sex år. En anledning till den relativt långa bruttostudietiden är att studierna ofta bedrivs på deltid. Medianvärdet för nettostudietid är 4,3 år.

Medelaktiviteten ligger i enlighet med föregående år på drygt 61 procent, vilket innebär att antalet heltidsekvivalenter är lägre än de totalt 451 doktoranderna som varit aktiva under året. Totalt är det cirka 276 heltidsekvivalenter för 2018.

Under 2018 antogs totalt 16 internationella doktorander till det universitetsövergripande doktorandprogrammet Newbreed, som är en strategisk satsning på forskning om hälsosamt åldrande. Doktorandernas projekt spänner över en rad olika forskningsområden, bland annat assistansrobotar, fattigdomsbekämpning bland äldre i tredje världen och effekterna av fysisk aktivitet för äldres hälsa. Foto: Örebro universitet.

Att bildningsperspektivet ingår i alla utbildningsprogram är ett av de strategiska mål som ingår i utvecklingsområdet Utbildning med hög kvalitet.

Foto: Jonas Classon

2. Utbildning med hög kvalitet

Örebro universitet är ett utbildningsstarkt lärosäte som har som mål att bedriva utbildningar av hög kvalitet. Universitetets kvalitetssystem ska bidra till studenters och doktoranders lärande och skapa förutsättningar för bildning, utveckling och förnyelse inom ett brett spektrum av samhällets områden.

Örebro universitets vision *Ett framstående universitet – för en kunskapsbaserad samhällsutveckling* bärs upp av fem utvecklingsområden, varav ett är Utbildning med hög kvalitet. Fyra strategiska mål är kopplade till detta utvecklingsområde:

- Samtliga utbildningar, från grundnivå till forskarnivå, håller hög kvalitet.
- Aktiva forskare är delaktiga i all utbildning på samtliga nivåer.
- All utbildning präglas av aktivt utvecklad pedagogik, professionsrelevans, internationalisering, studentinflytande och kreativa lärmiljöer.
- Bildningsperspektivet ingår i alla utbildningsprogram.

En viktig del i arbetet med att upprätthålla kvalitetsnivån och vidareutveckla universitetets utbildningar är att investera i rekrytering, pedagogisk utveckling och goda lärmiljöer. En annan central komponent är det interna kvalitetssystemet, där ansvar för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling finns fördelat på flera nivåer i verksamheten. Fakultetsnämnderna har huvudansvaret för att forskning och utbildning håller högsta kvalitet, men kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för samtliga medarbetare som är involverade i utbildningen.

Utbildningsutbud och studentrekrytering

Fortsatt fokus på professionsutbildningar

För att skapa attraktivitet och stabilitet i verksamheten har Örebro universitet utvecklat utbildningsutbudet mot professionsinriktade utbildningsprogram. Eftersom utbildning är universitetets största verksamhet har denna omdaning varit viktig. Ambitionen att öka forskningsvolymen vid universitetet förväntas bidra till högre utbildningskvalitet genom att fler lärare involveras i forskningsprojekt, men också genom att fler forskare involveras i undervisning.

Universitetets fokus på professionsutbildningar och sammanhållna utbildningsprogram har, både i Universitetskanslersämbetets uppföljningar och i universitetets egna uppföljningar, visat sig vara lyckosamt vad gäller studenternas etablering på arbetsmarknaden. Samtidigt har det inneburit en nedprioritering av fristående kurser och kurser på distans, vilken minskat studenternas valmöjligheter och andras möjligheter att studera vid lärosätet under kortare

perioder. Detta är något som universitetet behöver utvärdera effekterna av och överväga i framtida prioriteringar.

Den nätbaserade utbildningen har under de senaste åren minskat. Av universitetets 9 158 helårsstudenter är det enbart 366, det vill säga 4 procent, som läst nätbaserad utbildning under 2018 (se tabell T2:6). Att fokusera på campusutbildning, framför nätbaserad utbildning, har varit en medveten strategi för universitetet, bland annat för att genomströmningen på de utbildningar som bedrivs på campus är högre.

Minskat, men fortfarande högt söktryck

De senaste tre årens nedgång av antalet sökande till universitet och högskolor fortsatte inför hösten 2018, vilket är tydligt också i ansökningstalen till utbildningarna vid Örebro universitet. Trots att söktrycket minskade är bedömningen, dels utifrån hur många som söker universitetets utbildningar i relation till antalet utbildningsplatser, dels vid en jämförelse med andra lärosäten, att det fortfarande är starkt. Speciellt gäller detta det totala antalet sökande. Universitetets jurist- och läkarprogram är bland de mest sökta programmen i landet.

En av Örebro universitets utmaningar är att öka antalet förstahandssökande. Andelen förstahandssökande jämfört med totalt antal sökande till program ökade något inför hösten 2018.

Hög rekrytering från orter utanför Örebro län

Örebro universitet är riksrekryterande. Av de förstahandssökande höstterminen 2018 kom strax över hälften från orter utanför Örebro län. De största rekryteringsregionerna är Stockholms län, Örebro län och Västra Götalands län. Universitetets långa professionsinriktade utbildningar ses som den främsta förklaringen till att den nationella rekryteringen är stark inom dessa utbildningar.

I tabell T2:1 visas förutom utvecklingen av de 10 mest sökta programmen även geografisk härkomst för förstahandssökande. Kategoriseringen nationell eller regional härkomst baseras på den förstahandssökandes geografiska härkomst vid ansökningstillfället. Med regional härkomst menas sökande från Örebro län. Om ett program har övervikt av sökande från Örebro län kategoriseras det som regionalt rekryterande. Antalet förstahandssökande till de program som hänförs till kategorin nationellt rekryterande är i stort sett oförändrat sedan 2017. Andelen förstahandssökande i förhållande till totalt antal sökande individer har för båda dessa programkategorier ökat något. Utvecklingen av nyckeltalet andelen förstahands-

T2:1 Sökande till de 10 mest sökta programmen samt deras geografiska härkomst

Källa: UHR

Utbildning (placering)	Totalt antal sökande			1:a handssökande							
	HT18	Kvinnor	Män	HT18	Kvinnor	Män	Nationellt	Regionalt	Kategori	HT17	HT16
Juristprogrammet (10)	4 857	66 %	34 %	581	66 %	34 %	67 %	33 %	N	543	551
Läkarprogrammet (17)	4 397	65 %	35 %	346	71 %	29 %	63 %	37 %	N	366	345
Psykologprogrammet (29)	3 334	69 %	31 %	334	67 %	33 %	55 %	45 %	N	341	347
Socionomprogrammet (31)	3 333	79 %	21 %	367	85 %	15 %	49 %	51 %	R	407	461
Kriminologiprogrammet (33)	3 072	75 %	25 %	536	76 %	24 %	76 %	24 %	N	481	460
Civilekonomprogrammet (53)	2 356	45 %	55 %	309	42 %	58 %	57 %	43 %	N	318	316
Ekonomiprogrammet (80)	1 955	45 %	55 %	209	45 %	55 %	44 %	56 %	R	186	214
Personalvetarprogrammet (83)	1 924	74 %	26 %	268	79 %	21 %	52 %	48 %	N	296	279
Sjuksköterskeprogrammet (95)	1 732	84 %	16 %	297	86 %	14 %	25 %	75 %	R	348	412
Medier, kommunikation och PR (158)	1 198	71 %	29 %	200	71 %	29 %	55 %	45 %	N	155	173

sökande i förhållande till totalt antal sökande individer visar en bra bild av Örebro universitets dragningskraft över tid relaterat andra universitet.

Strategiska satsningar inom utbildningsområdet

Örebro universitet genomför på utbildningssidan ett antal strategiska satsningar som syftar till att på olika sätt stärka kvaliteten i utbildningarna.

Universitetslektorer med högskolepedagogisk inriktning och pedagogiskt utvecklingsarbete

För att betona och ytterligare synliggöra värdet av pedagogiskt arbete och vidareutveckla universitetets satsning på högskolepedagogik har det under året gjorts en strategisk satsning på tio lektorer med högskolepedagogisk inriktning, fördelade över samtliga fakultetsområden. Lektorerna arbetar minst halvtid med pedagogisk utveckling inom sina ämnen, samt universitetsövergripande för att ta tillvara och sprida goda exempel inom universitetet. Enheten för universitetspedagogik, IKT och lärande (PIL) samordnar satsningen med målet att utveckla ett universitetsövergripande kollegium för pedagogiskt utvecklingsarbete, goda rutiner för att följa upp pedagogiskt utvecklingsarbete och en stark forskningsförankring av verksamheten.

Under 2018 initierades dessutom via fakultetsnämnderna en satsning på pedagogiska utvecklingsprojekt. Som en följd av ett stort intresse bland lärarna utökades medlen för satsningen. De ansökningar som inkom handlade bland annat om filmade moment som kan användas i undervisningen för att på så sätt skapa mer tid för interaktion med och mellan studenterna. PIL har under året utvecklat sitt stöd till lärare för denna typ av pedagogiskt utvecklingsarbete.

Stöd för högskolepedagogisk utveckling

En central del för att säkerställa hög kvalitet i universitetets utbildningar är arbetet med pedagogisk utveckling. Som stöd till det pedagogiska utvecklingsarbetet på institutionerna finns Enheten för universitetspedagogik, IKT och lärande (PIL). PILs huvuduppdrag är att erbjuda kompetensutveckling för universitetets lärare i universitetspedagogik och digitalt lärande samt att arbeta med strategiska pedagogiska frågor. Universitetets lärare får även stöd i det pedagogiska arbetet av andra funktioner inom administrationen, exempelvis FUNKA och Akademiskt skrivcentrum. Samarbetet mellan dessa pedagogiska stödfunktioner utvecklas ständigt.

Under 2018 har en annan viktig del av det pedagogiska utvecklingsarbetet varit att implementera digital salstentamen i stor skala. PIL har i nära samarbete med Studentavdelningen utbildat och erbjudit stöd till de lärargrupper som börjat använda universitetets upphandlade system för digital tentamen. I samband med implementeringen har stor vikt lagts vid den pedagogiska utvecklingen av examinationerna.

Vidareutvecklingen av universitetets digitala och fysiska lärmiljöer har fortgått under året och kulminerade i ett unikt samarbete mellan Örebro universitet och Akademiska Hus. Arbetet bedrivs framgångsrikt i samverkan mellan lärare, campusavdelningen, studentkåren, PIL och IT-avdelningen. Under 2018 har bland annat grunden lagts till ett större projekt för att bygga om två hörsalar till stora undervisnings-salar, där studenterna sitter vid runda bord i etage. Arbetet kommer att fortsätta under 2019.

Bildningsperspektiv i alla utbildningsprogram

Universitetet har som mål att bildningsperspektivet ska ingå i alla utbildningsprogram. Fakultetsnämnderna har tillsammans med institutionerna under året diskuterat hur detta skulle kunna genomföras och vilka program som kan fungera som testpiloter. Fakultetsnämnden för humaniora och socialvetenskap kartlade under hösten inom vilka program bildningsperspektivet redan finns med och har även för programansvariga arrangerat ett seminarium kring vad bildning kan vara och vad det skulle kunna få för uttryck i det enskilda utbildningsprogrammet. Även i de övriga nämnderna har bildningsperspektivet diskuterats och de kommer under våren 2019 att arrangera seminarier på temat.

Nationella fakultetskonferenser arrangeras varje år inom respektive fakultetsområde. Örebro universitet stod i maj värd för den humanistiska fakultetskonferensen, där bildning diskuterades under rubriken "Utbildad men obildad?" Paneldebatten Finns det ett behov av bildning? Hur integrerar vi ett bildningsperspektiv i utbildningen? (Hur) kan humaniora vara en resurs? var ett uppskattat inslag.

Teknikutveckling i samverkan

Örebro universitetet startade hösten 2016 två civilingenjörsutbildningar, i industriell ekonomi och i datateknik, som förstärker lärosätets befintliga teknologiska profil, där universitetet sedan tidigare har flera högskoleingenjörsutbildningar. Med anledning av civilingenjörsutbildningarna finns det ett stort intresse från näringsliv och offentliga aktörer att fördjupa kontakterna med universitetet. Under

2018 har två samverkanslektorer i datateknik och en i maskinteknik rekryterats, vilka bedriver dels undervisning och egeninitierad forskning, dels samverkan med näringslivet och det omgivande samhället i övrigt. Rekrytering av en fjärde samverkanslektor pågår.

En viktig komponent i satsningen är att säkerställa en kvalitetshöjning av ingenjörsutbildningarna genom samverkan med näringslivet. Dessutom finns en förhoppning om att satsningen på samverkanslektorer ska innebära ökade forskningssamarbeten mellan universitetet och det omgivande samhället. Under 2020 ska satsningen på samverkanslektorat utvärderas för att se om anställningsformen givit mervärde för universitetet och civilingenjörsutbildningarna.

Infrastruktur för utbildning

Under 2017 och 2018 har satsningar på forskningsinfrastruktur genomförts vid universitetet. Dessa har under året följts av en universitetsgemensam satsning på infrastruktur för utbildning. Syftet med satsningen är att långsiktigt stödja och höja kvaliteten i utbildningen. Satsningen inbegriper både anskaffning av utrustning i form av instrument, mindre apparatur och/eller förbrukningsmaterial och utveckling av lärmiljöer. Stöd har i första hand utgått till infrastruktur som nyttjas inom ramen för något av universitetets professionsinriktade utbildningsprogram. Infrastruktur som är av intresse för flera utbildningar och som främjar internationalisering, digitalisering, hållbar utveckling, samt infrastruktur av vikt för pedagogiska eller andra utbildningsrelaterade utvecklingsprojekt har också prioriterats inom satsningen.

Fokus på utbildningskvalitet och kvalitetssäkring

Kvalitets- och verksamhetsplaneringsprocessen är kärnan i universitetets kvalitetssystem, som är utformat så att ansvarsområden identifieras, regelverk synliggörs och aktiviteter beskrivs. Kvalitetssystemet ska bidra till studenters och doktoranders lärande och skapa förutsättningar för bildning, utveckling och förnyelse inom ett brett spektrum av samhällets områden. Vidare ska systemet, genom systematisk kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring på samtliga nivåer i organisationen, stödja hela utbildningsprocessen.

Under året har ett universitetsövergripande organ som ska initiera och samordna utbildningsstrategiska diskussioner som rör samtliga fakultetsområden inrättats. Utbildningsstrategiska rådet ska hantera frågor som rör övergripande struktur för utbildning, till exempel anslagsfördelning till fakultetsnämnderna, utbildningsprognoser på lärosätetsnivå och långsiktig planering av utbildningsutbudet. Det ska också ansvara för uppföljningen av universitetets lång- och kort-siktiga mål inom utbildningsområdet samt för implementeringen av den pedagogiska grundsynen. Därutöver ska rådet ansvara för lärosätets kvalitetssäkringssystem för utbildning, delta i planeringen av stödjande, interna uppföljningar samt externa utvärderingar av utbildning på samtliga nivåer.

Fakultetsnämndernas kontinuerliga arbete inbegriper även att inrätta, revidera och vid behov utveckla utbildningar. För att förnya utbildningsutbudet har flera program reviderats under året och två nya program på grundnivå inrättats, Språk, retorik och kommunikativt ledarskap, 180 högskolepoäng, och Hospitality management, 180 högskolepoäng, vilka båda planeras starta höstterminen 2019. Vidare har radiografi inrättats som eget huvudområde på grundnivå.

Intern utbildningsuppföljning ingår som en central aktivitet i universitetets kvalitetssystem och en plan finns för när universitetets olika utbildningar ska följas upp. Under 2018 har utbildningar i byggteknik, matematik, miljövetenskap samt socialt arbete följts upp och fakultetsnämnderna har beslutat om åtgärder för att vidareutveckla kvaliteten i utbildningarna.

Örebro universitet har tillsammans med universitetet i Linköping och Umeå ett ömsesidigt utbyte i frågor som rör utbildningskvalitet. Samarbetet ger ett värdefullt erfarenhetsutbyte och ömsesidig hjälp med granskningsuppdrag som inkluderar extern part. I verksamhetsdialoger med fakultetsnämnder och institutioner har frågan om kvalitet inom utbildningen följts upp och diskuterats.

Läraryt utbildning

Under de senaste decennierna har den svenska skolan haft sjunkande kunskapsresultat. Även om detta har många orsaker, utgör en välutbildad och motiverad lärarkår en förutsättning för att kunna vända utvecklingen. Att vidareutveckla kvaliteten inom universitetets läraryt utbildningar är ett av tre uttalade fokusområden som fastställts av universitetsledningen. Målet med fokusområdet *Framtidens läraryt utbildning* är att utveckla universitetets läraryt utbildning till en utbildning som bedrivs i stimulerande lärmiljöer och som kännetecknas av ett högt söktryck från motiverade studenter. Under året har ett antal uppdrag, aktiviteter och delprojekt startat, till exempel vad gäller läraryt utbildningens fysiska hemvist, behovet av nya lärandemiljöer och kollegial sammanhållning för såväl studenter som läraryt utbildare. Därtill omfattas bland annat digital kompetens och interaktivt lärande, internationalisering och estetiska lärprocesser inom ramen för påbörjade och planerade delprojekt.

Det finns en ömsesidig vilja att stimulera samverkan inom regionen för att stärka lärosätet och bidra till att, utöver lärosätets nationella uppdrag, tillgodose regionens och kommunernas behov av lärarkompetens. Inom ramen för Framtidens läraryt utbildning har under året ett tiotal verkamma lärare från länets förskolor och skolor knutits till universitetets läraryt utbildning som adjungerade adjunkter.

I den nationella försöksverksamheten med praktikinära forskning tillhör Örebro universitet den nod som leds av Umeå universitet. Regeringsuppdraget innebär att utveckla och pröva hållbara samverkansmodeller mellan akademi och skola vad gäller forskning, skolverksamhet och läraryt utbildning. Under hösten arbetades ett samarbetsavtal mellan lärosätena fram.

Under året har Förskolläraryt programmet och Grundläraryt programmet utvärderats av Universitetskanslersämbetet och i början av december lämnade universitetet i självvärderingen för Ämnesläraryt programmet. I samband med förberedelserna inför utvärderingarna uppmärksammades behovet av att stärka universitetets interna process för uppföljning av läraryt utbildningarna och processen har nu vidareutvecklats med utgångspunkt i universitetets kvalitetssystem för utbildning. Arbetet med självvärderingarna har bidragit till en översyn och vidareutveckling av respektive program. Exempelvis har den sedan tidigare initierade översynen av Förskolläraryt programmet kurser och kursstruktur slutförts, vilket resulterat i en ny utbildningsplan inför hösten 2019.

En väl utvecklad samverkan med skolhuvudmännen är viktig för Örebro universitet. Det är en förutsättning för en lärarutbildning av hög kvalitet, till exempel inom den verksamhetsförlagda utbildningen. Det finns också en stark ömsesidig vilja att öka samverkan mellan grund- och gymnasieskolan i regionen och universitetet. Universitetet arbetar i flera samverkansprojekt tillsammans med skolor och kommuner kring forskning och utbildning.

Från och med hösten 2018 organiseras och genomförs all verksamhetsförlagd utbildning inom lärarutbildningen i enlighet med försöksverksamheten med övningsskola och övningsförskola. Av den anledningen undertecknade Örebro universitet och samverkande skolhuvudmän nya avtal under våren, vilka reglerar parternas åtaganden. Antalet platser inom den verksamhetsförlagda utbildningen tillgodoses inom Förskolläraryrket och Grundläraryrket, medan det fortfarande råder en viss brist inom Ämnesläraryrket. Det finns flera orsaker till detta. Antalet gymnasieskolor i regionen är få och schemalagningen av den verksamhetsförlagda utbildningen har inte riktigt varit anpassad till verksamheten vid gymnasieskolorna. Under året har en översyn av studiegången inom den verksamhetsförlagda utbildningen genomförts för att säkerställa att lärosätets planering möjliggör en sådan utbildning av hög kvalitet.

Regionalt utvecklingscentrum (RUC) fungerar som en länk mellan regionens skolor/förskolor och lärarutbildningen. RUC ger bland annat samverkansstöd för tio didaktiska nätverk. Under året har 26 nätverksträffar genomförts, vilka har samlat 1 135 deltagare. Under 2018 har ett nytt nätverk med inriktning mot specialpedagogik startats. Vidare erbjuder RUC forskningssammanställningar av olika slag, sammanför verksamhet och forskare för dialog och initial projektsamordning, arrangerar kompetensutvecklingsdagar och uppdragsutbildningar, samordnar skolutvecklingsprojekt samt genomför regionala insatser för skolmyndigheter.

Som en följd av regeringens uppdrag till landets lärosäten att öka antalet platser på lärarutbildningarna, ökade universitetet under åren 2015 och 2016 antalet med 124, vilket motsvarade en ökning om 38 procent. Uppdraget till Örebro universitet var att öka antalet nybörjarplatser med 103 platser, vilket genomfördes i och med ovan nämnda ökning. Universitetet valde, utifrån skolhuvudmännens behov och studenters söktryck, att öka antalet platser framför allt på lärarutbildningar med inriktning mot de yngre åldrarna.

Samtidigt som Örebro universitet i regleringsbrevet för 2017 uppdrogs att ytterligare öka antalet programnybörjare med sammanlagt 20 platser, 5 inom förskolläraryrket och 15 inom grundskolläraryrket, minskade söktrycket till universitetets lärarutbildningar under både 2017 och 2018. Bidragande orsaker till denna minskning kan vara den goda arbetsmarknaden som gör att presumtiva lärarstudenter skjuter upp sin utbildning till ett senare skede i livet, att lärosätet har relativt få ämnen inom ämnesläraryrket samt att gymnasiekullarna är små jämfört med tidigare. Universitetet beviljades examensrätt i biologi för Ämnesläraryrket, inriktning gymnasieskolan, under 2017. Inriktningen har annonserats ut, men inte startat på grund av för få behöriga sökanden.

Ett minskat antal sökande innebar också att antalet nybörjare inom läraryrket minskade under året. Av

nybörjarna på lärarutbildningen under 2018 var 74 procent kvinnor och 26 procent män. Istället för att prioritera en utökning av antalet platser inom lärarutbildningen har universitetet valt att arbeta med att utveckla och stärka kvaliteten i programmen. Den nationella konkurrensen om lärar-kompetens till lärarutbildningen är dessutom hög inom flera områden, vilket gör det svårt att rekrytera lärare till dessa.

Lärarutbildningarna har marknadsförts via sökmotor-optimering på webben och information via sociala medier, där Facebook har fångat upp potentiella studenter och tagit dessa till specifika webbplatser. Utbildningarna har även marknadsförts av studievägledare på olika gymnasie-mässor och andra regionala forum.

Ny organisation för ledning och styrning av lärarutbildningen

Lärarutbildningsnämnden upphörde per den 31 december 2018 och ersattes från och med den 1 januari 2019 av en ny organisation där Fakultetsnämnden för humaniora och socialvetenskap blir ansvarig nämnd och Institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap ansvarig institution för lärarutbildningen. Syftet med en förändrad ledningsorganisation för lärarutbildningarna är att tydliggöra vilka beslutande, beredande och rådgivande organ som styr lärarutbildningarna och vilket mandat respektive organ har, samt att integrera lärarutbildningarna i den ordinarie akademiska strukturen. Det utbildningsstrategiska rådet, där det finns representation från samtliga fakulteter, hanterar övergripande utbildningsstrategiska frågor. För lärarutbildningen gäller detta till exempel rambeslut i fördelningsfrågor och organisatoriska villkor. Utbildningsstrategiska rådet ska vidare säkerställa att lärarutbildningen är hela universitetets angelägenhet.

Ingenjör-, sjuksköterske- och läkarutbildning

Inför 2015 erhöll Örebro universitet uppdraget att under de närmaste åren utöka antalet nybörjarplatser på bland annat vårdutbildningarna. Utbyggnaden, som sammantaget skulle omfatta 46 nybörjarplatser på sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeutbildningarna, skulle genomföras under 2015 och 2016, för sjuksköterskeutbildningen även under 2017. Antalet nybörjare 2017 innebar en ökning med 65 platser jämfört med 2014. Antalet nybörjare på utbildningarna för sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor och röntgensjuksköterskor minskade sammantaget något under 2018, men innebar ändå en ökning av antalet nybörjarplatser med 54, jämfört med 2014. Inom ramen för regeringsuppdraget låg även att starta barnmorskeutbildning, med målet att utöka med 23 utbildningsplatser. På grund av svårighet att rekrytera erforderlig kompetens har barnmorskeutbildningen inte startat.

Antalet nybörjare på sjuksköterskeutbildningen har ökat något 2018 jämfört med 2017, medan antalet nybörjare på röntgensjuksköterskeutbildningen har minskat med 10 studenter. Vid en jämförelse med andra lärosäten kan det dock konstateras att antalet antagna till röntgensjuksköterskeutbildningar inte bara minskar vid Örebro universitet, utan minskningen kan ses som en nationell trend. Under 2018 inrättade Örebro universitet ämnet radiografi som huvudområde för Röntgensjuksköterskeprogrammet, något som flera andra lärosäten som ger utbildningen re-

dan gjort, vilket kan öka utbildningens attraktivitet. Det totala antalet nybörjare på vårdutbildningarna minskar från 400 studenter 2017 till 389 studenter 2018.

Läkarutbildningen har byggts ut med 3 platser i enlighet med vad som angivits i regleringsbrevet, vilket innebär totalt 144 nybörjare 2018. Samarbetet med Region Örebro län är helt avgörande för kvaliteten i och genomförandet av läkarutbildningen, liksom för övriga vårdprofessionsutbildningar. Sedan 2015 erhåller universitetet ALF-ersättning, där utbild-

nings-ALF ska användas för att finansiera läkarstudenternas verksamhetsförlagda utbildning inom sjuk- och hälsovården. Då enbart drygt hälften av läkarutbildningen är finansierad av regeringen erhåller universitetet endast drygt hälften av den utbildnings-ALF som motiveras av läkarutbildningens faktiska studentvolym. Arbetet med att förbereda inför en förändring till en 6-årig läkarutbildning har påbörjats.

För dimensionering av vård- och läkarutbildningar behöver hänsyn tas till möjligheten att tillhandahålla verksamhetsför-

T2:2 Antal programnybörjare vid ett urval yrkesinriktade utbildningar

Källa: Ladok

	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Förskolläraryrkesutbildning	97	94,8 %	5,2 %	95	94,7 %	5,3 %	96	94,8 %	5,2 %
Civilingenjörsutbildningar	96	22,9 %	77,1 %	89	29,2 %	70,8 %	89	16,9 %	83,1 %
Grundläraryrkesutbildning 4-6	44	65,9 %	34,1 %	45	68,9 %	31,1 %	47	74,5 %	25,5 %
Grundläraryrkesutbildning F-3	58	84,5 %	15,5 %	64	89,1 %	10,9 %	70	88,6 %	11,4 %
Högskoleingenjörsutbildningar	180	25,0 %	75,0 %	176	22,2 %	77,8 %	218	17,9 %	82,1 %
Kompletterande pedagogisk utbildning	-	-	-	7	42,9 %	57,1 %	9	11,1 %	88,9 %
Läkarutbildning	144	66,7 %	33,3 %	141	56,0 %	44,0 %	146	64,4 %	35,6 %
Röntgensjuksköterskeutbildning	47	68,1 %	31,9 %	57	70,2 %	29,8 %	57	75,4 %	24,6 %
Sjuksköterskeutbildning	245	89,4 %	10,6 %	243	83,5 %	16,5 %	256	84,0 %	16,0 %
Specialistsjuksköterskeutbildningar	97	79,4 %	20,6 %	100	83,0 %	17,0 %	100	81,0 %	19,0 %
Specialpedagogutbildningar	57	91,2 %	8,8 %	71	91,5 %	8,5 %	59	84,7 %	15,3 %
Ämnesläraryrkesutbildningar	139	51,1 %	48,9 %	125	41,6 %	58,4 %	170	44,7 %	55,3 %

T2:3 Antal helårsstudenter vid ett urval yrkesinriktade utbildningar

Källa: Ladok

	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Förskolläraryrkesutbildning	250	94,9 %	5,1 %	253	94,5 %	5,5 %	237	93,7 %	6,3 %
Civilingenjörsutbildningar	158	25,5 %	74,5 %	106	24,5 %	75,5 %	38	18,4 %	81,6 %
Grundläraryrkesutbildning 4-6	132	77,1 %	22,9 %	137	78,8 %	21,2 %	141	77,3 %	22,7 %
Grundläraryrkesutbildning F-3	181	90,6 %	9,4 %	188	91,0 %	9,0 %	193	89,1 %	10,9 %
Högskoleingenjörsutbildningar	439	22,3 %	77,7 %	489	20,2 %	79,8 %	503	21,3 %	78,7 %
Kompletterande pedagogisk utbildning	5	47,8 %	52,2 %	13	30,8 %	69,2 %	10	40,0 %	60,0 %
Läkarutbildning	599	63,4 %	36,6 %	596	61,4 %	38,6 %	571	60,6 %	39,4 %
Läraryrkesutbildning	-	-	-	1	-	100,0 %	7	71,4 %	28,6 %
Röntgensjuksköterskeutbildning	86	76,8 %	23,2 %	88	76,1 %	23,9 %	77	80,5 %	19,5 %
Sjuksköterskeutbildning	574	86,1 %	13,9 %	605	84,8 %	15,2 %	590	84,9 %	15,1 %
Specialistsjuksköterskeutbildningar	89	82,0 %	18,0 %	89	84,3 %	15,7 %	90	82,2 %	17,8 %
Specialläraryrkesutbildning	7	100,0 %	-	18	100,0 %	-	34	97,1 %	2,9 %
Specialpedagogutbildningar	63	91,2 %	8,8 %	52	90,4 %	9,6 %	30	90,0 %	10,0 %
Ämnesläraryrkesutbildningar	418	42,5 %	57,5 %	431	41,5 %	58,5 %	403	41,7 %	58,3 %

T2:4 Antal examina vid ett urval yrkesinriktade utbildningar

Källa: Ladok

	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Förskolläraryrkesutbildning	56	98,2 %	1,8 %	55	98,2 %	1,8 %	46	100,0 %	0,0 %
Grundläraryrkesutbildning 4-6	25	88,0 %	12,0 %	26	76,9 %	23,1 %	29	79,3 %	20,7 %
Grundläraryrkesutbildning F-3	40	95,0 %	5,0 %	35	100,0 %	0,0 %	59	78,0 %	22,0 %
Högskoleingenjörsutbildningar	101	25,7 %	74,3 %	97	29,9 %	70,1 %	88	25,0 %	75,0 %
Kompletterande pedagogisk utbildning	9	22,2 %	77,8 %	5	60,0 %	40,0 %	-	-	-
Läkarutbildning	95	57,9 %	42,1 %	82	59,8 %	40,2 %	41	70,7 %	29,3 %
Läraryrkesutbildning	13	61,5 %	38,5 %	34	67,6 %	32,4 %	83	71,1 %	28,9 %
Röntgensjuksköterskeutbildning	12	75,0 %	25,0 %	22	90,9 %	9,1 %	17	94,1 %	5,9 %
Sjuksköterskeutbildning	170	82,4 %	17,6 %	173	90,2 %	9,8 %	154	89,0 %	11,0 %
Specialistsjuksköterskeutbildningar	75	81,3 %	18,7 %	74	81,1 %	18,9 %	89	85,4 %	14,6 %
Specialläraryrkesutbildning	25	100,0 %	-	19	100,0 %	0,0 %	48	95,8 %	4,2 %
Specialpedagogutbildningar	23	95,7 %	4,3 %	22	100,0 %	0,0 %	6	100,0 %	0,0 %
Ämnesläraryrkesutbildningar	51	37,3 %	62,7 %	40	50,0 %	50,0 %	38	34,2 %	65,8 %

lagd utbildning av hög kvalitet, varför en kontinuerlig dialog förs med Region Örebro län samt landstingen i Dalarna och Värmland. Under år 2016 slöt universitetet och Landstinget i Värmland ett långsiktigt avtal om verksamhetsförlagd utbildning inom läkarutbildningens verksamhet och under år 2018 slutfördes, som en konsekvens av avtalet, rekryteringen av tre kliniska lektorer med placering inom landstinget i Värmland. Två rekryteringar har ännu ej avslutats.

Under 2018 har antalet sjuksköterskeexamina minskat något, medan antalet examinerade från specialistsjuksköterskeutbildningarna ligger på samma nivå som 2017. Antalet examinerade från röntgensjuksköterskeutbildningarna har minskat från 22 examinerade 2017 till 12 examinerade 2018. År 2018 har 95 studenter examinerats från läkarutbildningen, vilket är en ökning med 13 studenter jämfört med 2017.

Vid Örebro universitet startade hösten 2016 två civilingenjörsutbildningar. Söktrycket inför den första antagningsomgången överträffade universitetets förväntningar och låg i paritet med motsvarande utbildningar vid Luleå tekniska universitet. Inför höstterminen 2018 ökade antalet sökande med nästan 10 procent i förhållande till 2017. Som en konsekvens av universitetets satsning på civilingenjörsutbildning har högskoleingenjörsutbildningarna under några år fått stå tillbaka vad gäller volymökning. Jämfört med 2017 ökade dock antalet nybörjare på högskoleingenjörsutbildningarna under 2018.

Restaurang- och hotellhögskolan

Örebro universitet har ett särskilt uppdrag att bedriva utbildning i Grythyttan. För detta har universitetet sedan 1998 ett särskilt anslag som år 2018 uppgick till drygt 3,9 miljoner kronor. Under 2018 bedrevs vid Restaurang- och hotellhögskolan, Campus Grythyttan, utbildning inom fyra program på kandidatnivå:

- Hotell och värdskap – 180 högskolepoäng.
- Kulinarisk kock och måltidskreatör – 180 högskolepoäng.
- Sommelier och måltidskreatör – 180 högskolepoäng.
- Måltidsekolog – 180 högskolepoäng (i samarbete med Institutionen för naturvetenskap och teknik).

Vid institutionen bedrivs även utbildning på avancerad nivå och forskarnivå. Under 2018 har ett nytt utbildningsprogram inrättats, Hospitality Management, 180 högskolepoäng, vilket från och med 2019 ersätter programmet Hotell och Värdskap, 180 högskolepoäng. Det nya programmet har fokus på styrning, ledning och ledarskap riktad mot besöksnäringen, men även servicenäring i stort. Programmet ges i samverkan med Handelshögskolan vid Örebro universitet.

Efter att gradvis ha ökat under ett antal år minskade antalet helårsstudenter vid institutionen under 2018, vilket huvudsakligen kan förklaras genom att inga nya studenter togs in på programmet Hotell och Värdskap under året i avvaktan på att det nya programmet, Hospitality Management, skulle färdigställas.

Helårsstudenter och helårsprestationer

Det totala antalet helårsstudenter vid Örebro universitet under 2018 var 9 158, vilket är en minskning med 334 helårsstudenter jämfört med 2017, se tabell T2:6 och diagram D2:1. Minskningen kan till del förklaras med att antalet dagar höstterminen 2018 var färre än höstterminen 2017. Övrig minskning kan hänföras till fristående kurser.

Studenternas prestationer, räknat i avklarade poäng, har minskat från 8 127 helårsprestationer år 2017 till 8 111 helårsprestationer 2018. Utöver antalet studenter inom den anslagsfinansierade utbildningen kan universitetet redovisa 60 helårsstudenter och 58 helårsprestationer i poänggivande uppdragsutbildning, se tabell T2:7 Uppdragsutbildning.

T2:5 Verksamheten vid Restaurang- och hotellhögskolan

Källa: Ladok och Agresso

	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Utbildningsvolym, helårsstudenter	267	50,8 %	49,2 %	288	53,1 %	46,9 %	313	56,2 %	43,8 %
Intäkter (mnkr)	31,6			30,3			29,9		
Kostnader (mnkr)	34,0			32,9			31,8		
Ekonomiskt resultat (mnkr)	-2,4			-2,6			-1,9		

T2:6 Antal helårsstudenter i anslagsfinansierad utbildning

Källa: Ladok

		2018			2017			2016		
		Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Fristående kurser	Campus	1 013	55,0 %	45,0 %	1 210	54,1 %	45,9 %	1 299	55,1 %	44,9 %
	Nätbaserad	253	67,0 %	33,0 %	291	62,2 %	37,8 %	381	60,1 %	39,9 %
	Total	1 266	57,4 %	42,6 %	1 501	55,8 %	44,2 %	1 680	56,2 %	43,8 %
Kurser i program	Campus	7 779	61,2 %	38,8 %	7 858	61,1 %	38,9 %	7 357	61,4 %	38,6 %
	Nätbaserad	113	82,1 %	17,9 %	132	82,6 %	17,4 %	139	80,6 %	19,4 %
	Total	7 893	61,5 %	38,5 %	7 990	61,5 %	38,5 %	7 497	61,7 %	38,3 %
TOTAL		9 158	60,9 %	39,1 %	9 491	60,6 %	39,4 %	9 177	60,7 %	39,3 %

T2:7 Uppdragsutbildning

Källa: Ladok och Agresso

	2018			2017			2016		
Intäkter (mnkr)	13,6			14,2			8,8		
Kostnader (mnkr)	15,1			14,3			8,8		
Ekonomiskt resultat (mnkr)	-1,5			-0,1			0,0		
Poänggivande uppdragsutbildning	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Antal helårsstudenter	60	65,1 %	34,9 %	98	70,4 %	29,6 %	87	75,9 %	24,1 %
Antal helårsprestationer	58	67,4 %	32,6 %	81	74,1 %	25,9 %	76	76,3 %	23,7 %

Kvalitetsförstärkande åtgärder inom vissa utbildningar

Av regleringsbrevet för budgetåret 2018 framgår att den särskilda höjning av ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, teologi, juridik, samhällsvetenskap, undervisning och verksamhetsförlagd utbildning som inleddes 2016 ska användas för kvalitetsförstärkande åtgärder. Vidare anges att medel avsatta för humaniora, teologi, juridik och samhällsvetenskap i första hand ska användas för att öka andelen lärarledd tid på utbildningar inom dessa områden.

För att utveckla kvaliteten inom utbildningen bedrivs ständiga kvalitetsförbättringar. Örebro universitet har på olika sätt arbetat för att de höjda ersättningsbeloppen för vissa utbildningsområden tillsammans med universitetets ordinarie satsningar på kvalitetsförstärkande åtgärder ska bidra till högre kvalitet inom berörda utbildningar. Förutom att öka undervisningstiden inom flera utbildningar inom humaniora, juridik och samhällsvetenskap har medlen använts till utvecklingsarbeten vad gäller såväl innehåll som pedagogik. Nedan ges exempel på hur medlen har använts.

Undervisningstid och återkoppling

- Vid flera institutioner har gruppuppgifter ersatts med individuella uppgifter och nya former för återkoppling till studenterna har utformats och testats.
- På kurser inom exempelvis ekonomiprogrammen vid Handelshögskolan har mer tid schemalagts, såsom föreläsningstid, lektionstid och handledningstid.

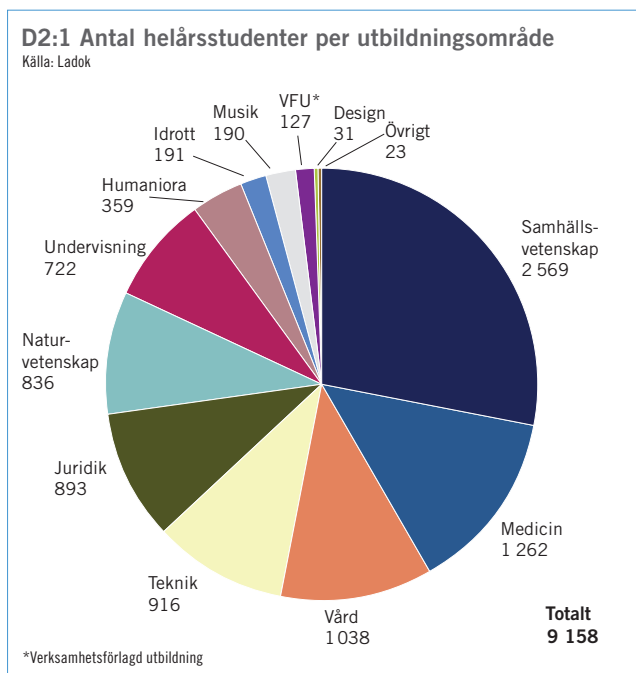
- Institutionen för juridik, psykologi och socialt arbete har under året strävat efter att rekrytera lärare, satsat på fler lärarledda timmar i utbildningen på grundnivå och avancerad nivå, lagt in ytterligare examinationstillfällen i utbildningsprogrammen, både skriftliga och muntliga, samt inom flera kurser satsat på mer feedback till studenterna.
- Höstterminen 2018 startade vid Musikhögskolan ett nytt kandidatprogram, Musik, kommunikation och medier, 180 högskolepoäng. Den extra resursen har bidragit till att mer seminarietid än planerat lagts på programmet, något som varit betydelsefullt för ett nytt program med flera relativt juniora lärare.

Språk- och skrivstöd

- Utifrån erfarenheten att allt fler studenter behöver få mer tid med sina lärare för att få stöd inom området akademiskt skrivande har flera institutioner arbetat med att utveckla nya former för handledning.
- Metoder har utvecklats och kursupplägg har förändrats för att stärka förmågan till självständig kritisk analys och förmågan att kommunicera i skrift.
- I universitetsbibliotekets lokaler finns Studieverkstaden Lyktan. Studenter kan där få hjälp med att söka i olika databaser, skriva uppsats, reda ut en svår uträkning eller förbättra sin studieteknik. Akademiskt skrivcentrum, som utgör en av stödverksamheterna inom Studieverkstaden Lyktan, har tillsammans med flera institutioner under året erbjudit studenter ett utökat språk- och skrivstöd.
- Skrivträning är en central del i många av utbildningarna vid Institutionen för humaniora, utbildning och samhällsvetenskap varför arbetet med att hitta nya former för dessa moment är ett ständigt pågående arbete. Det är viktigt att studenterna kontinuerligt tränas i akademiskt skrivande. Allt fler program fördelar ut resurser i form av skrivhandledning jämnt över utbildningstiden, snarare än koncentrerar den till kandidatnivån och det självständiga arbetet.

När det gäller kvalitetsförstärkningen inom undervisning och verksamhetsförlagd utbildning (VFU), har även dessa medel använts till att öka undervisningstiden för ett antal kurser, men även till kvalitetshöjande utvecklingsarbete enligt följande:

- Vid flera institutioner har formerna för en förbättrad handledning under VFU-kurserna utvecklats, nämns kan handledarträffar, teknik för resultatuppföljning och snabb återkoppling samt metoder för bedömning av

prestationer. Erfarenheten visar att regelbunden kommunikation mellan handledaren vid skolan, läraren vid institutionen och studenten spelar en mycket central roll för kvalitetssäkring.

- Workshops om hur man skriver bedömningskriterier för VFU har anordnats.
- Inom samtliga professionsutbildningar inom hälso- och sjukvård har handledardagar, både institutionsövergripande och programspecifika, anordnats för att uppdatera handledare om lärandemål och skapa en dialog för att säkerställa kvaliteten i progression och bedömning.
- Inför VFUn inom ramen för Matematik I för grundlärare, har Institutionen för naturvetenskap och teknik utökat stödet till studenterna genom att införa en extra föreläsning kombinerad med en frågestund för att på ett tydligare sätt än tidigare klargöra förutsättningarna för VFUn och målen med utbildningsmomenten. Det har visat sig att den ökade tydligheten gentemot studenterna också ökar förutsättningarna för en bra kommunikation med handledarna på skolorna.

För att vara en tidsbegränsad kvalitetsförstärkning gör universitetet bedömningen att de satsningar som gjorts har varit kvalitetsdrivande. Sammanfattningsvis kan sägas att förstärkningen har möjliggjort för universitetet att dels lägga ner mer tid på utvecklingsarbete gällande det akademiska skrivandet, dels ge studenterna mer tid i form av möte med sina lärare/handledare. Medel har också använts för att arbeta med pedagogiskt utvecklingsarbete på institutionsnivå i form av kollegialt lärande. Det arbetet, som påbörjades under 2017, har varit mycket uppskattat av de lärare som valt att delta och bedömningen är att det kommer att bidra till att de resurser som universitetet har till förfogande för undervisning kommer att utnyttjas mer effektivt samt att kvaliteten i utbildningarna stärks.

Universitetet vill dock framhålla att det är problematiskt att hantera tidsbegränsade resurser. Om förstärkningen redan från början varit uttalat långsiktig hade universitetet kunnat nyanställa i större utsträckning och på så sätt kunnat planera för mer tid i undervisningen.

Utbildning på avancerad nivå

Av studenterna vid Örebro universitet var 1 280 helårsstudenter under 2018 antagna till utbildning på avancerad nivå, vilket motsvarar 14 procent av det totala antalet helårsstudenter. Det är en liten ökning jämfört med föregående år. Drygt två tredjedelar av studenterna på avancerad nivå är kvinnor.

Av de studenter som finns på avancerad nivå har 62 procent läst ett program som börjar på grundnivå. Här kan exempelvis nämnas läkar-, psykolog- och juridikprogrammen. Därutöver finns studenter på renodlade magister-/masterprogram, det vill säga ett- eller tvååriga utbildningar som förutsätter en examen på grundnivå. På den avancerade nivån finns även utbildning i form av fristående kurser.

Könsfördelning inom utbildning

Liksom vid många andra svenska lärosäten utgjorde kvinnorna en majoritet av de anslagsfinansierade helårsstudenterna vid Örebro universitet år 2018. Kvinnorna utgjorde, i likhet med 2017, drygt 60 procent av studenterna.

Universitetet arbetar på olika sätt för att få en så jämn könsfördelning på utbildningarna som möjligt. Utbildningar som placerar sig inom det så kallade 60–40-procentintervall är exempelvis Civilekonomprogrammet, Samhällsplanerarprogrammet och Programmet för offentlig förvaltning och ledning. Vid universitetet finns även några utbildningar som har en mycket ojämn könsfördelning. På Förskolläraryrket, Grundläraryrket (inriktning förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3), Socionomprogrammet, Arbetsterapeutprogrammet och Sjuksköterskeprogrammet är över 80 procent av studenterna kvinnor, medan de på Civilingenjörprogrammet med inriktning datateknik endast utgör 6 procent av studenterna.

De könsbundna utbildningsvalen är ett mönster vid Örebro universitet, liksom vid många andra svenska lärosäten. Detta får konsekvenser både för jämställdheten inom högskolesektorn, där män fortfarande är i majoritet inom ledande befattningar och för arbetsmarknaden i samhället i stort med ojämställda löner och arbetsvillkor som följd.

Att bredda rekryteringen och minska de könsbundna studievalen är viktiga frågor för samhällsutvecklingen. Universitetet kommer att fortsätta arbetet med jämställdhetsintegrering inom rekrytering som inkluderar allt från utbildningens innehåll och genomförande till att skapa en god studiemiljö som gör det möjligt för studenter att genomföra sin utbildning. Arbetsmetoder för att öka rekryteringen och genomströmningen på utbildningar med könshomogena studentgrupper och för att integrera jämställdhetsaspekter i utbildning kommer att utarbetas under 2019.

Kostnad per student

Studentvolymen i förhållande till de totala kostnaderna för utbildningen på grundnivå och avancerad nivå (exklusive uppdragsutbildning) innebär en kostnad per helårsstudent

T2:8 Utbildning på avancerad nivå, antal helårsstudenter

Källa: Ladok

	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Fristående kurser	190	65,7 %	34,3 %	188	66,6 %	33,4 %	201	63,7 %	36,3 %
Kurser i program, Master	118	46,4 %	53,6 %	104	49,2 %	50,8 %	85	45,9 %	54,1 %
Kurser i program, Övriga program	973	69,9 %	30,1 %	982	69,8 %	30,2 %	937	68,9 %	31,1 %
Totalt	1 281	67,2 %	32,8 %	1 274	67,7 %	32,3 %	1 223	66,5 %	33,5 %
Totalt antal helårsstudenter	9 158	60,9 %	39,1 %	9 491	60,6 %	39,4 %	9 177	61,4 %	38,6 %
Andel på avancerad nivå	14,0 %			13,4 %			13,3 %		

T2:9 Andel studenter på kurser med jämn könsfördelning i procent

Källa: Ladok

Utbildningsområde	2018	2017	2016	Totalt antal helårsstudenter 2018
Design	21,8	58,3	87,1	31
Humaniora	31,7	38,3	49,1	359
Idrott	25,4	39,4	30,6	191
Juridik	23,5	37,2	44,0	893
Medicin	6,1	22,3	30,6	1 262
Musik	20,6	15,6	23,9	190
Naturvetenskap	35,2	22,6	15,5	836
Samhällsvetenskap	40,2	41,2	39,7	2 569
Teknik	9,7	15,4	18,2	916
Undervisning	19,9	15,3	20,4	722
VFU	21,9	22,7	22,4	127
Vård	0,6	0,1	0,5	1 038
Övrigt	7,7	7,8	19,8	23
Totalt	22,8	26,0	27,9	9 158

Jämn könsfördelning = inom intervallet 40–60 procent.

på 96 157 kronor. Det är en ökning med 11 412 kronor jämfört med 2017. Ökningen kan härledas till att antalet dagar är färre än föregående år och till högre kostnader som till stor del hänförs till de strategiska satsningar som universitetet genomfört under året. Om kostnaderna i stället relateras till antalet helårsprestationer uppgår de till 108 560 kronor, att jämföra med föregående års 98 969 kronor. Även denna ökning kan härledas till kostnader för genomförda strategiska satsningar under året.

Examina

Under 2018 utfärdades 2 287 examina på grundnivå och avancerad nivå, vilket är en minskning med 63 stycken jämfört med föregående år, se tabell T6:2. Minskningen beror till stor del på att antalet utfärdande kandidatexamina minskat. Antalet sjuksköterskeexamina är oförändrat jämfört med föregående år, liksom antalet förskollärarexamina. För ämneslärarexamina har en liten ökning skett.

Av de studenter som tog ut en examen under 2018 var 68 procent kvinnor och 32 procent män, en könsfördelning som i princip inte förändrats under de senaste fem åren och som följer nationella mönster enligt uppgifter från Statistiska Centralbyrån. Denna obalans mellan könen kan främst förklaras utifrån skillnader gällande val av utbildning och villkor på arbetsmarknaden. Sjuksköterske- samt flera olika lärarutbildningar, där examen är avgörande för yrkesutövningen, är kvinnodominerade.

Internationalisering och studentutbyte

Utvecklingen vid Örebro universitet inom internationaliseringsområdet har fortsatt under 2018.

Utgångspunkten för verksamheten är den för perioden 2015–2020 antagna internationaliseringsstrategin samt den därtill knutna handlingsplanen för 2017–2018. Verksamheten leds av en vicerektor för internationalisering och stöds av en internationaliseringskoordinator med placering vid ledningsstaben. Ett internationaliseringsråd finns

vid universitetet, vilket under året har beviljat bidrag till internationaliseringsaktiviteter med ett universitetsövergripande strategiskt perspektiv till lärare, forskare och administrativ personal, för till exempel konferensdeltagande, översättning och arbetet med att ta fram en ansökan om HSR4R-utmärkelse (för utförligare beskrivning se nedan).

Vid institutionerna har proprefekterna ett övergripande ansvar för internationalisering. Dessa ingår, tillsammans med en koordinator från internationella kontoret och universitetets internationaliseringskoordinator, i ett nätverk som träffas ett par gånger per termin. Under året har diskussioner bland annat förts om hur internationaliseringsstrategin och handlingsplanen kan brytas ned i för institutionerna relevanta aktiviteter. En utredning har också genomförts för att identifiera vilka behov av och förväntningar på stöd som finns hos institutionerna gällande aktiviteter kopplade till internationalisering. I oktober arrangerade Internationella kontoret tillsammans med universitetets institutioner aktiviteter för att sätta fokus på utbytesstudier för studenter samt möjlighet för personal att få stöd i sina internationaliseringssträvanden, exempelvis språkmobilitet och arbets-skuggning. En av de centrala aktiviteterna under veckan var Plugga utomlandsmässan.

Satsningen på att marknadsföra universitetets internationella masterprogram har under de senaste två åren intensifierats med en förhoppning om att det ska resultera i ett ökat antal sökande. Antalet antagna till universitetets tolv internationella masterprogram har ökat marginellt sedan förra året. De internationella masterstudenterna har under året erbjudits kurser i svenska och under hösten har ett antal gemensamma seminarier arrangerats på teman som jämlikhet, forskarutbildning et cetera.

Från och med hösten 2018 är Örebro universitet med i flera nationella internationaliseringssammanhang, såsom South Africa – Sweden University Forum (SASUF), kontaktseminarier i Latinamerika arrangerade av Universitets- och högskolerådet och Svenska institutet, samt i Universitetens nätverk för strategisk internationalisering (UNSI). Vidare har universitetet deltagit i flera seminarier där arbetet med utredningen kring den nationella internationaliseringsstrategin har presenterats och diskuterats.

En av framgångsfaktorerna för Örebro universitets fortsatta utveckling är förmågan att rekrytera personer till ledande anställningar som lärare/forskare. Konkurrensen om såväl internationellt framstående forskare som personer som står i början av sin forskarkarriär är stor. En del i arbetet med att attrahera internationella kandidater är att se till att de blir väl omhändertagna när de flyttar hit. Relocation ORU arbetar med stöd vid mottagandet av internationella medarbetare. Ett omfattande arbete har bedrivits inom ramen för The Human Resources Strategy for Researchers (HSR4R), ett EU-EURAXESS initiativ med syfte att implementera ett kvalitetssystem för att upprätthålla en stimulerande och positiv arbetsmiljö. En HSR4R-utmärkelse är viktig i rekryteringen av internationella medarbetare och Örebro universitet erhöll utmärkelsen i december 2018.

Örebro universitet har som ambition att skapa bredare partnerskap med särskilt utvalda lärosäten. Samarbetet med Aston University har intensifierats, med ett flertal träffar mellan såväl ledning och forskare som medarbetare i stödverksamheterna. Under 2018 har även ett sam-

arbete med University College Cork (UCC) initierats och diskussioner om ett strategiskt partnersamarbete kommer att intensifieras under 2019.

Inom universitetets utbytesprogram har 175 studenter valt att studera utomlands, vilket är en marginell minskning jämfört med föregående år. Av de utresande studenterna har 104 studerat via Erasmusavtal, 63 via bilaterala avtal (utan avgifter) och resterande inom andra avtal. Antalet inresande studenter har under 2018 uppgått till totalt 273, vilket är en liten ökning jämfört med föregående år. Av de 273 inresande studenterna har 221 kommit via Erasmusavtal och 45 via bilaterala avtal (utan avgifter). Övriga inkommande har studerat via utbytesavtal inom Linnaeus-Palmeprogrammet. Universitetet arbetar för att utveckla fler kurser med engelska som undervisningsspråk och avser även att öka stödet för mottagande av internationella studenter på såväl grundnivå som avancerad nivå.

Kontakten med Migrationsverket fungerar huvudsakligen bra, även om det ibland kan vara svårt att komma i kontakt med aktuell handläggare. Ibland saknas även kunskap kring specifika tillståndstyper som används av lärosäten, till exempel för gästforskare. Detta försvårar universitetets vidare hantering av ärendet.

Studieavgifter och stipendier för tredjelandsstudenter

Totalt har 61 avgiftsskyldiga studenter från tredjeland studerat vid Örebro universitet under året. Det är en betydande ökning i jämförelse med föregående år. Av årets studenter är 48 procent kvinnor och 52 procent män. Av de avgiftsskyldiga studenterna har 20 erhållit Svenska Institutets stipendier (60 procent kvinnor och 40 procent män), 4 studenter har tilldelats stipendier från Örebro universitet/Universitets- och högskolerådet (50 procent kvinnor och 50 procent män) och 37 studenter (38 procent kvinnor och 62 procent män) har själva finansierat sina studier.

De totala intäkterna från studieavgifterna avseende tredjelandsstudenterna uppgick till 3,8 miljoner kronor vilket är en avsevärd ökning i jämförelse med 2,7 miljoner kronor under föregående år. Verksamheten gick totalt sett med ett marginellt underskott på 1 450 kronor.

Återbetalning av studieavgifter har skett i 14 fall. Orsaken till återbetalning har berott på avhopp på grund av avsaknad av stipendier eller uppehållstillstånd, men även på sjukdom.

De avgiftsskyldiga studenterna bidrar, liksom övriga internationella studenter, till att på olika sätt utveckla kvaliteten inom utbildning och administration. I och med att fler än hälften av de avgiftsskyldiga studenterna väljer att hoppa av mellan antagning och registrering påverkar den studieavgiftsfinansierade verksamheten dock den övriga verksamheten på så sätt att den tar resurser från annan administration (antagning, ekonomihantering et cetera).

Återbetalning av studieavgifter har skett i 14 fall. Orsaken till återbetalning har berott på avhopp på grund av avsaknad av stipendier eller uppehållstillstånd, men även på sjukdom.

Integrationsinsats

Örebro universitet ger sedan hösten 2007 kompletterande utbildning för personer med utländsk lärarutbildning inom ramen för Utländska lärares vidareutbildning (ULV). Denna utbildning är vid Örebro universitet samordnad med den reguljära lärarutbildningen, vilket gör att sökande

T2:10 Internationella utbyten

Källa: Ladok

	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Utresande	175	55,4 %	44,6 %	178	59,6 %	40,4 %	143	57,3 %	42,7 %
Inresande	273	62,6 %	37,4 %	268	61,9 %	38,1 %	262	63,7 %	36,3 %

T2:11 Antal studenter med avgiftsskyldighet (tredjelandsstudenter)¹⁾

Källa: Ladok

Utbildning	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Biomedicinska analytikerprogrammet	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Biomedicin och metoder inom medicinsk diagnostik	-	-	-	-	-	-	4	1	3
Global Journalistik	-	-	-	-	-	-	4	1	3
Idrott med inriktning fysiologi och medicin	1	1	-	-	-	-	1	-	1
Innata immunförsvaret vid hälsa och sjukdom	5	4	1	5	5	-	4	4	-
Kardiovaskulär medicin	10	3	7	7	2	5	2	1	1
Magisterprogram i offentlig planering för hållbar utveckling	11	5	6	4	-	4	2	1	1
Magisterprogram i samhällsanalys	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Magisterprogrammet Journalism Connected	3	2	1	4	2	2	5	3	2
Magisterprogrammet strategisk kommunikation	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Masterprogram i informatik – ledning och styrning av informationssäkerhet	9	1	8	-	-	-	-	-	-
Masterprogram i informatik – systemvetenskap	2	1	1	6	3	3	11	4	7
Masterprogram i kemi med inriktning miljöforensik	3	1	2	1	-	1	1	-	1
Masterprogram i statistik	7	3	4	5	3	2	5	3	2
Nutritionell molekylär medicin och bioinformatik	4	4	-	2	2	-	-	-	-
Psykologprogrammet	1	1	-	1	1	-	-	-	-
Fristående kurser	1	1	-	3	1	2	3	1	2
Totalt	61	29	32	39	20	19	42	19	23

1) Avser studenter med registrerad aktivitet under verksamhetsåret.

kan antas även om det enbart är en enstaka student eller en liten grupp som söker varje termin.

Den kompletterande utbildningen planeras med hänsyn till studenternas tidigare examen och yrkeserfarenhet, vilket innebär att studenterna har individuella studiegångar. Majoriteten av studenterna läser dock lärarförberedande kurser, där det svenska skolväsendet och lärarrollen i svensk skola är i fokus. Under 2018 läste ULV-studenterna kurser inom ämnesområdena utbildningsvetenskaplig kärna, förskolepedagogik och engelska vid Institutionen för humaniora, utbildning och samhällsvetenskap samt kurser i matematik vid Institutionen för naturvetenskap och teknik. För att kunna skapa så bra studieplaner som möjligt för varje enskild student har också ett antal studenter antagna till Utländska lärares vidareutbildning vid Örebro universitet läst kurser i svenska och matematik vid Linköpings universitet under året.

Till antagningen vårterminen 2018 fanns 14 sökande och till höstterminen 2018 fanns 42 sökande. Totalt påbörjade 23 studenter utbildningen under 2018.

Örebro universitet tilldelades 1 124 474 kronor av Kammarkollegiet för satsningen under 2018. Medlen har fördelats enligt följande:

- Arbete med ansökningar, validering, planering av individuella studiegångar, antagning, studerandesamtal samt deltagande i den nationella ledningsgruppens samordningsarbete: cirka 112 000 kronor.
- Kostnader för resor och hotell i samband med sammanträden i nationella ledningsgruppen: cirka 4 000 kronor.
- Undervisning, inklusive verksamhetsförlagd utbildning: cirka 1 008 000 kronor. Medlen fördelades till de ämnen/institutioner som ansvarade för respektive student och kurs.

En viktig erfarenhet från arbetet med ULV är att studenterna, trots att de har godkänt betyg från Svenska som andraspråk 3 från Komvux, upplever det akademiska språket som svårt. Örebro universitet inledde därför under 2017 ett försök med språkmentorerna i syfte att stötta studenterna språkligt. Under vårterminen 2018 utvärderades verksamheten med språkmentorerna. Då studenterna såg positivt på det stöd de fått från språkmentorerna har beslut fattats om att fortsätta verksamheten. Nya Språkmentorerna rekryterades därför under höstterminen 2018 till de studenter som då började sin utbildning.

Utifrån resultatet av tidigare uppföljning av anledningen till avbrott hos studenter som påbörjat studier inom ULV,

har universitetet under hösten 2018 arbetat med att utveckla en kurs inom ämnesområdet utbildningsvetenskaplig kärna. Syftet med kursen är att ge studenterna en bättre start på sina akademiska studier i Sverige. Genom att skapa en kurs som vänder sig till enbart studenter inom ULV kan universitetet även arbeta mer riktat med språkstöd och även stötta bättre i mötet med svensk akademisk kultur. Kursen förväntas kunna starta höstterminen 2019 och kommer att ligga som första kurs i studieplanen för de flesta studenter inom ULV. Andelen studenter som avbrutit sina studier inom ULV har dock under 2018 varit lägre än tidigare år.

Under 2018 har samordnaren för ULV vid Örebro universitet deltagit aktivt i det nationella samarbetet med övriga fem lärosäten som ingår i ULV samt varit delaktig i att informera om satsningen till de deltagare som under 2018 påbörjade studier inom Snabbspåret för pedagoger.

Satsning på arbetet med nyanlända

Örebro universitet är ett av sex lärosäten som har fått regeringens uppdrag att anordna snabbspår för nyanlända lärare och förskollärare tillsammans med Arbetsförmedlingen. Denna introduktion till att arbeta i svensk skola och förskola omfattar 26 veckor och vänder sig till nyanlända med en utländsk lärarexamen eller med yrkeserfarenhet som lärare. Universitetet anordnar kursen Att arbeta i svensk skola och förskola, som ges delvis på arabiska. Denna varvas med arbetsplatsförlagd lärande i skola och förskola samt yrkessvenska som ges genom deltagarnas hemkommuners försorg. Under våren avslutade 56 deltagare genomförd kurs och under hösten påbörjade 43 nya deltagare kursen. Universitetet upplever att samarbetet med skolhuvudmän och Arbetsförmedlingen har varit mycket gott och att snabbspåret tack vare detta har fungerat väl.

Bedömning av reell kompetens

Örebro universitet har under året följt det utvecklingsarbete och de pilotprojekt som bedrivs via Universitets- och högskolerådet och deltar sedan våren 2017 i ett av pilotprojekten, nämligen Reell kompetens läkare, tillsammans med övriga lärosäten som har läkarprogram. Inom ramen för projektet sker gemensam bedömning av reell kompetens för behörighet vid tillträde till läkarprogrammen. Bedömningen sker oberoende av om den sökande begärt prövning eller ej. Projektet fortsätter även under antagningen inför vårterminen 2019. Representanter från Örebro universitet har under året deltagit i de konferenser och workshops som

T2:12 Utländska lärares vidareutbildning (ULV)

Källa: Ladok och ULV

	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Helårsstudenter V	4,6	79,7 %	20,3 %	2,3	78,4 %	21,6 %	5,7	66,7 %	33,3 %
Helårsstudenter H	6,5	93,0 %	7,0 %	8,0	93,4 %	6,6 %	2,2	100,0 %	-
Helårsprestationer	8,3	85,5 %	14,5 %	5,7	85,3 %	14,7 %	7,3	71,4 %	28,6 %
Sökande	56	82,0 %	18,0 %	48	79,2 %	20,8 %	26	73,1 %	26,9 %
Antagna	30	80,0 %	20,0 %	24	62,5 %	37,5 %	11	72,7 %	27,3 %
Påbörjade studier	23	87,0 %	13,0 %	20	90,0 %	10,0 %	4	75,0 %	25,0 %
Avbrott	3	67,0 %	33,0 %	9	88,9 %	11,1 %	3	100,0 %	-
Pågående studier	17	82,0 %	18,0 %	11	90,9 %	9,1 %	10	80,0 %	20,0 %
Uttagna examina	1	100,0 %	-	4	75,0 %	25,0 %	5	60,0 %	40,0 %

anordnats om bedömning av reell kompetens i Universitets- och högskolerådets regi.

Universitetets antagningsenhet har för de utbildningar som påbörjats under 2018 prövat om sökanden helt eller delvis uppfyller ett eller flera behörighetskrav genom reell kompetens för 271 personer. Av dessa har reell kompetens beviljats för 89 personer. I dessa siffror ingår även de som prövats inom ramen för projektet Reell kompetens läkare.

Inom ramen för uppdragsutbildningen Lärarlyftet II har Örebro universitet sedan hösten 2015 arbetat med validering av reell kompetens. Det administrativa arbetet med validering utförs i systemet VALDA. Lärosätet har därmed en beredskap för den planerade breddning av VALDA som Universitets- och högskolerådet har aviserat. Även inom den kompletterande utbildningen för personer med utländsk lärarutbildning (ULV), görs validering utifrån tidigare utbildning och reell kompetens.

Universitetet har under året särskilt arbetat med att på olika sätt informera personalgrupper om validering av reell kompetens. Vidare har samordnaren för validering på regelbunden basis hållit i träffar för ett nystartat valideringsnätverk, där representanter från både administration och akademi ingår. Samarbete om validering har även etablerats med andra aktörer i regionen, till exempel Region Örebro län och Arbetsförmedlingen i Örebro.

Disciplinärenden

Disciplinnämnden vid Örebro universitet handlägger och fattar beslut i ärenden om disciplinära åtgärder mot studenter. Nämnden leds av rektor. Under 2018 har disciplinnämnden vid Örebro universitet fattat totalt 103 beslut gällande studenter på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Av dessa har 59 beslut resulterat i en avstängning med ett periodspann från 4 veckor upp till 15 veckor. Av de kvarvarande ärendena har ett ärende avslutats med en varning och resterande ärenden har lämnats utan åtgärd.

Antalet ärenden har jämfört med föregående år ökat. Under 2018 har ökningen bland annat berott på att grupper av studenter har anmälts för otillåtet samarbete, snarare än att en anmälan gällt en enskild student. Plagiat är dock den vanligaste grunden för avstängning och disponibla textjämförelseverktyg har fortsatt visats vara effektiva för att upptäcka studenter som försökt använda delar eller hela textstycken från andra författares arbeten som sina egna.

Universitetet arbetar på olika sätt för att höja kunskapen om fusk hos både lärare och studenter. De seminarier som förra året gavs för att ge undervisande och examinerande personal en möjlighet till insyn i hur disciplinära ärenden bereds i disciplinnämnden har fortsatt även under

2018. I övrigt finns information för anställda på universitetets interna hemsida och för studenterna under rubriken För dig som är student, Fusk och disciplinärenden.

Hållbar utveckling inom utbildning

Kopplad till universitetets vision finns tre verksamhetsidéer. En av dem – *Örebro universitet är en efterfrågad och engagerad samhällsaktör som tillsammans med andra driver på arbetet mot de globala målen för hållbar utveckling* – är en tydlig utgångspunkt för universitetets strävan att verksamheten ska genomsyras av hållbar utveckling. Hållbar utveckling omfattar många olika aspekter och berör alla samhällssektorer och yrkesområden. Det behövs ett brett ansvar och ett samlat grepp från olika sektorer, organisationer, företag och yrkeskategorier för att skapa ett hållbart samhälle och en hållbar livsmiljö. Vid universitetet finns en policy och en handlingsplan för hållbar utveckling. Ett av målen i handlingsplanen är att hållbar utveckling ska integreras i utbildning och ett annat är att kunskapen att integrera hållbar utveckling i undervisning och utbildning ska öka hos den undervisande personalen.

Arbetet med att utveckla kurser och program inom hållbar utveckling samt att integrera alla tre dimensionerna av hållbar utveckling – miljömässiga, sociala och ekonomiska – i utbildningarna pågår kontinuerligt på institutionerna. I flera utbildningar ingår numera avsnitt om hållbar utveckling. Under 2018 har exempelvis ett nytt utbildningsprogram, Hospitality Management, 180 högskolepoäng, inrättats där hållbar utveckling behandlas i utbildningens samtliga kurser.

För att stärka inslagen av hållbarhet i universitetets utbildningar genomförs två gånger per år en hållbarhetskonferens. Syftet med konferensen är att studenterna under sin utbildning ska vidga sina perspektiv och sin förståelse för innebörden av hållbar utveckling. De gör detta genom att i programöverskridande tvärgrupper diskutera hållbarhetsfrågor under en heldag. Dagen ska bidra till att studenterna i högre grad ska reflektera över vilka kunskaper och färdigheter de behöver ha med sig när de lämnar universitet och utifrån detta ställa krav på att utbildningarna verkligen tar utgångspunkt i hållbar utveckling. De utvärderingar som har gjorts efter varje konferens visar att studenterna tycker att det är ett bra initiativ och att det är arbetet med studenter från andra utbildningsprogram som uppskattas mest.

Under året har även ett lunchseminarium för undervisande personal om hållbar utveckling i utbildning genomförts och hållbar utveckling och lika villkorsfrågor har varit ett viktigt inslag på utbildningen inom universitetspedagogik. Vidare har två nya anställningar som pedagogisk utvecklare för integrering av hållbar utveckling och

T2:13 Disciplinärenden

Källa: Juristenheten, Örebro universitet

	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Antal ärenden i DPN	103			83			77		
Avstängningar	59	54,2 %	45,8 %	53	56,6 %	43,4 %	49	59,2 %	48,8 %
Andel av de avstängda där Urkundrapport legat till grund för avstängning	78 %			68 %			71 %		
Varningar	1			1			5		
Utän åtgärd	50			29			23		

jämställdhet i utbildning tillsats med placering på enheten för universitetspedagogik, IKT och lärande (PIL).

Inom ramen för Örebro universitets handlingsplan för jämställdhetsintegrering är utbildningens innehåll och genomförande ett prioriterat utvecklingsområde. Inom jämställdhetsarbetet kan lärarutbildningens satsning på att integrera jämställdhet för att skapa landets bästa lärarutbildning speciellt lyftas. Lärarutbildningsnämnden samt fokusområdet Framtidens lärarutbildning har anordnat en seminarierie för att ge lärarna kunskap om bland annat centrala jämställdhetsfrågor i förhållande till skolans verksamhet och jämställdhetsmedveten pedagogik. Vidare har en workshop för ämnes- och inriktningsansvariga genomförts för att ta fram konkreta aktiviteter för att jämställdhetsintegrera forskarutbildningen. För att öka genomströmningen av kvinnliga studenter på utbildningar inom informatik och datavetenskap har ett nätverk för dessa studenter startat och tillsammans med ett antal branschorganisationer har universitetet anordnat flera aktiviteter under året.

#metoo-upproret, som startade i slutet av 2017, har på olika sätt påverkat verksamheten vid universitetet. Upproret initierade en viktig diskussion om sexuella trakasserier som har fortsatt under 2018. Till exempel innehöll den årliga konferensen om mäns våld mot kvinnor, som är öppen för såväl personal och studenter som externa deltagare, temat Akademiens riskfyllda rum: våld och sexuella trakasserier i spåren av #metoo. Vid universitetet finns även ett utvecklingsprogram för doktorander, till vilket samtliga doktorander inbjuds. Programmet, som löper över hela doktorandtiden, består av seminarier på olika teman. Syftet med programmet är att stärka och stödja doktoranderna genom hela utbildningstiden. Exempel på innehåll är Utmaningar i arbetsmiljön, Att hantera motgångar i den akademiska världen och Problem- och konflikthanteringsmetoder, inom vilka frågan om sexuella trakasserier hanteras.

Studiemiljö

En studentundersökning genomfördes under hösten 2017. Resultatet gav universitetet underlag till det långsiktiga arbete som krävs för att upprätthålla en god miljö för studenterna och under 2018 har universitetet fortsatt arbetet med att utveckla den fysiska studiemiljön. Universitetsbiblioteket på Campus Örebro har genomgått en omfattande renovering och uppgradering av studiemiljön, vilket har resulterat i en mer varierad och ändamålsenlig miljö vad gäller studentarbetsplatser.

Antalet studentarbetsplatser har utökats i Prismahuset, där vårdutbildningarna huvudsakligen bedrivs, och på Campus USÖ, där läkarstudenterna bedriver sin utbildning. I Musikhögskolan har det gamla notbiblioteket möblerats med soffor och annat i väntan på en mer permanent lösning. Ett arbete har även bedrivits för att uppdatera flertalet undervisningssalar och fyra salar har iordningställt med tanke på aktivt lärande. Två tentamenssalor har anpassats för genomförande av digitala tentamen. Under senare delen av året inleddes en omfattande utredning avseende universitetets inomhusklimat inom vilken inomhustemperatur, ventilation, drag, kallras med mera mäts och analyseras. En handlingsplan ska tas fram för eventuella åtgärder.

Studentinflytande

Örebro studentkår har av universitetsstyrelsen utsetts till studentkår vid Örebro universitet för perioden 1 juli 2016–30 juni 2019. I det samarbetsavtal som upprättats mellan Örebro studentkår och Örebro universitet beskrivs hur arbetet med studentinflytande ska bedrivas och hur studentinflytandet ska bidra till en väl utvecklad verksamhet.

Arbetet med studentinflytande är omfattande och involverar många förtroendevalda inom Örebro studentkår. Enligt avtalet åtar sig Örebro universitet att tillse att det finns adekvata strukturer och rutiner för ett väl fungerande studentinflytande. För att möjliggöra detta åtagande har Örebro universitet, i samråd med Örebro studentkår, tagit fram Policy för studentinflytande vid Örebro universitet. Denna ligger till grund för en universitetsgemensam syn på studentinflytande som en central strategi för att höja kvaliteten på den utbildningsrelaterade verksamheten.

Örebro studentkår, med dess kårsektioner, erbjuds att vara representerad i samtliga beslutande och rådgivande organ på såväl central nivå som på fakultetsnämnds- och institutionsnivå. Ordföranden i Örebro studentkår deltar bland annat i rektors beslutsmöten, där rektor fattar beslut efter föredragning och där hanteringen av remisser diskuteras, samt i möten med rektors ledningsråd. Vid institutionerna deltar studentrepresentanter från respektive kårsektion i rådgivande organ. Studentkåren arbetar aktivt med att tillsätta dessa platser, men har i vissa fall svårt att hitta studentrepresentanter till alla organ.

Örebro studentkår finns även representerad i universitetsstadsrådet, vilket i övrigt utgörs av universitetsdirektören samt kommunikationsdirektören från Örebro kommun.

Genom ett samarbete mellan Örebro universitet och Örebro kommun finns sedan 2009 en gemensamt finansierad befattning som Studentlivsordinator. Huvuduppgiften är att utveckla Örebro som student- och universitetsstad. Koordinatören anordnar utbildningar för studentföreningar, ansvarar för handläggning av och delar ut bidrag till studentföreningar, samt ansvarar för Örebro kommuns välkomstgåva till inflyttade studenter. Koordinatören är även en del av planeringen och genomförandet av introduktionen för nya studenter.

En viktig del i studenternas inflytande inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå är de elektroniska kursvärderingar som genomförs i anslutning till samtliga avslutade kurser. För studenterna är kursvärderingar en möjlighet att ge bidrag till, och delta i, universitetets utvecklings- och kvalitetsarbete. Ett utvecklingsarbete har genomförts med målsättningen att den digitala kursvärderingen och dess frågor ska motsvara studenters och verksamhetens behov på ett bättre sätt. Uppdraget har under året utökats till att ta fram bättre lösningar för att införliva kursvärderingar och kursutvärderingar i det systematiska kvalitetsarbetet. (se även avsnittet Stöd för högskolepedagogisk utveckling).

Örebro studentkår hade vid slutet av året 3 886 medlemmar, vilket motsvarar 35 procent av det totala antalet registrerade studenter höstterminen 2018. Studentkåren arbetar ständigt med medlemsrekrytering för att öka antalet medlemmar.

I syfte att stärka lärarutbildningen har ett antal adjungerade adjunkter anställts vid universitetet. De har sin anställning kvar hos sina huvudmän, men delar sin arbetstid mellan att vara lärarutbildare och lärare på sina ordinarie arbetsplatser.

Foto: Örebro universitet

3. Kompetensförsörjning och hållbart ledarskap

Kompetensförsörjning och möjlighet att attrahera och rekrytera medarbetare till Örebro universitet är centralt för lärosätets utveckling. Universitetet har under 2018 haft en stark tillväxt och de strategiska satsningar som genomförts har gett resultat avseende antalet anställda.

Övergripande personalstatistik

Universitetets utveckling och de strategiska satsningar som genomförts har lett till att det totala antalet anställda vid Örebro universitet per den 31 december 2018 uppgick till 1 499, en ökning med 11,7 procent jämfört med föregående år. Ökningen har främst skett inom kategorierna lektorer, postdoktorer och teknisk administrativ personal. Även antalet professorer och doktorander har ökat något. Ökningen av dessa personalkategorier leder till förstärkningar inom såväl undervisning som forskning och bidrar till att universitetet utvecklas i positiv riktning. Den 31 december 2018 var antalet professorer 133, varav 45 kvinnor och 88 män, en liten ökning jämfört med föregående år. Örebro universitet har från regeringen erhållit ett rekryteringsmål vad gäller kvinnliga professorer. Målet är att 51 procent av de professorer som rekryteras under perioden 2017–2019 ska vara kvinnor. I målet inkluderas befördrade professorer och gästprofessorer, men inte adjungerade professorer. Under 2018 var 45 procent av de professorer som rekryterades till universitetet kvinnor, en ökning med 16 procentenheter jämfört med föregående år. De flesta av dem anställdes inom områdena medicin och teknik, där rekryteringsbasen traditionellt sett är mansdominerad.

Av universitetets lärare har drygt 72 procent doktors-examen. Det är en ökning från tidigare år, se tabell T3:3. Ökningen är jämnt fördelad mellan kvinnor och män. Inom den administrativa organisationen har antalet disputerade minskat från 16 till 13 personer under 2018.

Medelåldern vid universitetet är 45 år, samma som föregående år. Professorsgruppen och gruppen biträdande professorer har den högsta medelåldern med 55,7 respektive 61 år och doktorandgruppen den lägsta med 32,8 år. Av universitetets anställda är 49 procent 44 år och yngre, 26 procent är 45–54 år och 25 procent är 55 år och äldre. Ålderskategorin 55 år och äldre består till drygt två tredjedelar av lärare.

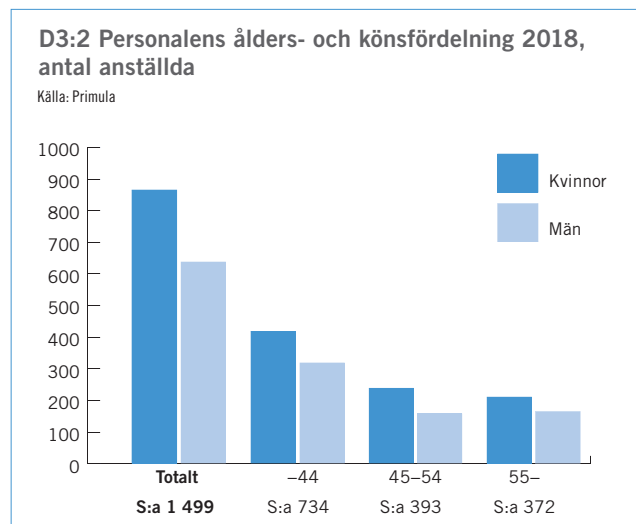
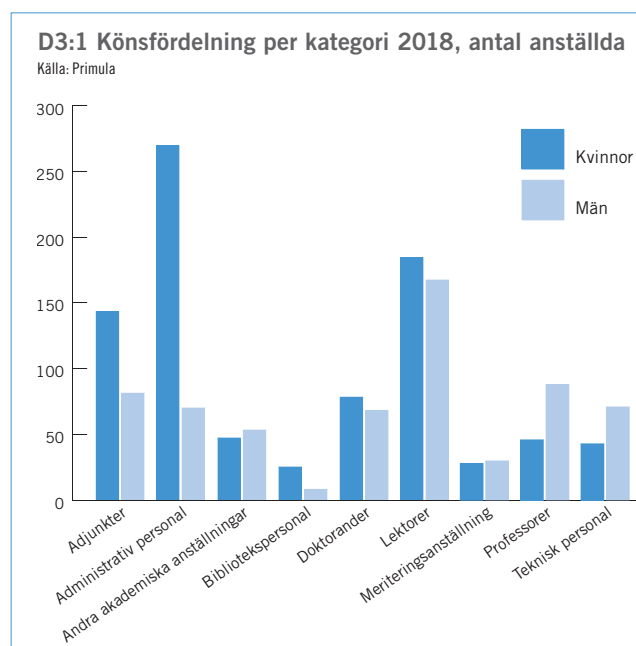
Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron uppgick 2018 till 2,33 procent av ordinarie arbetstid, vilket ska jämföras med 2,40 procent under 2017. För männen var sjukfrånvaron 1,43 procent och för kvinnorna 3,03 procent, en minskning för männen och en ökning för kvinnorna.

Den högsta sjukfrånvaron har åldersgruppen 50 år eller äldre, 2,65 procent av tillgänglig arbetstid och den lägsta har

åldersgruppen 30 till 49 år, 2,10 procent. Sjukfrånvaron för åldersgruppen 29 år eller yngre låg under 2018 på 2,38 procent.

Av den sammanlagda sjukfrånvaron vid universitetet bestod 52,6 procent av frånvaro som var längre än 60 dagar. Det är en minskning med 5,9 procentenheter jämfört med föregående år.

Pensionsavgångar

Pensionsavgångarna för universitetet ligger på i snitt 26 personer per år fram till 2025 för att sedan öka något. Pensionsavgångarna ställer krav på verksamheten att planera för eventuell ersättningsrekrytering i tid, framförallt gällande lärarkategorierna, där ledtiderna är långa. Det kan dock vara svårplanerat på grund av att tidpunkten då medarbetarna går i pension kan variera med två år.

Kompetensförsörjning

Örebro universitet har under året medvetet påbörjat och genomfört ett antal kompetensförsörjningsåtgärder för att stärka såväl utbildning som forskning. Under året har universitetet även erhållit en del större externa projektmedel som bidragit till en ökad rekrytering inom vissa forskningsområden. Följande satsningar kan nämnas (se även avsnitten Framstående forskning och Utbildning med hög kvalitet).

Biträdande lektorer

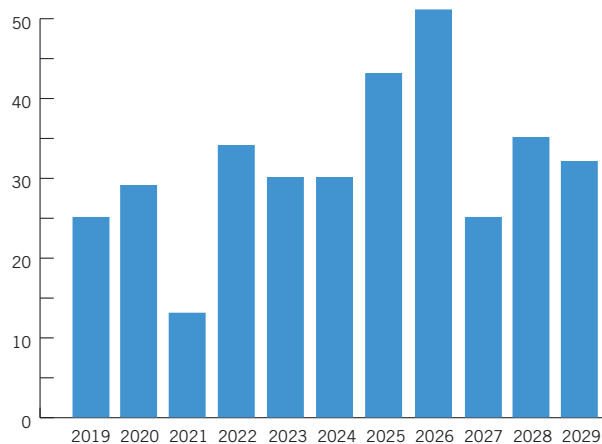
En strategisk satsning påbörjades under hösten 2017 för att rekrytera biträdande lektorer. Rekryteringsprocessen pågick under första halvåret av 2018 och anställningar har gjorts klart för 16 biträdande lektorer, vilka har börjat eller kommer att påbörja sina anställningar inom kort. Anställningarna innehåller upp till 70 procent forskning och de biträdande lektorerna får en chans att meritera sig vetenskapligt och pedagogiskt för en befordran till universitetslektor vid universitetet. Ambitionen är att de biträdande lektorerna efter meriteringstidens slut ska fortsätta sin verksamhet som forskningsledare vid universitetet, något som bidrar till en stärkt kompetensförsörjning.

Lektorat med inriktning mot högskolepedagogisk utveckling

En satsning som syftar till att stärka universitetets pedagogiska utvecklingsarbete initierades hösten 2017 och slutfördes till största delen under 2018 med anställningsstart för 8 nya universitetslektorer. De lektorer som rekryterats till dessa tillsvidareanställningar har fått ett särskilt tidsbegränsat uppdrag för att stärka lärosätets utbildningar och skapa bättre förutsättningar för lärande vid universitetet.

D3:3 Beräknat antal pensionsavgångar vid 65 års ålder

Källa: Primula

Tidsbegränsade lektorat för pedagogisk meritering

För att stärka universitetets utbildning har en satsning på tidsbegränsade lektorat för pedagogisk meritering genomförts. Nyutexaminerade doktorer erbjuds goda villkor för pedagogisk meritering, samtidigt som de bidrar till avlastning och kompetensförsörjning inom områden med stort undervisningsbehov. Av nio utannonserade och tidsbegränsade anställningar som lektor har sex tillsatts. En rekrytering pågår fortfarande och två har avbrutits på grund av brist på sökande. Ytterligare en rekryteringsomgång initierades under hösten med samma syfte. Ansökningsförfarandet för denna omgång löper över årsskiftet 2018/2019.

Framtidens lärarutbildning

I syfte att stärka lärarutbildningen och höja kvaliteten inom såväl utbildning, forskning och praktisk tillämpning har ett samarbete med skolhuvudmännen i regionen påbörjats för att adjungera lärare från förskolor samt grund- och gymnasieskolor till universitetet. Under året har avtal knutits med 12 adjungerade adjunkter och de skolor där dessa personer har sin huvudanställning. Rekryteringen fortgår över årsskiftet och ska resultera i ytterligare ett antal

T3:1 Universitetets personal, antal anställda

Källa: Primula

	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Adjunkter	224	63,8 %	36,2 %	208	63,5 %	36,5 %	212	60,8 %	39,2 %
Administrativ personal	339	79,4 %	20,6 %	295	79,0 %	21,0 %	283	77,0 %	23,0 %
Andra akademiska anställningar ¹⁾	100	47,0 %	53,0 %	61	50,8 %	49,2 %	54	57,4 %	42,6 %
Bibliotekspersonal	33	75,8 %	24,2 %	31	67,7 %	32,3 %	29	69,0 %	31,0 %
Doktorander	146	53,4 %	46,6 %	142	57,7 %	42,3 %	150	56,7 %	43,3 %
Lektorer ²⁾	351	52,4 %	47,6 %	314	51,0 %	49,0 %	296	53,0 %	47,0 %
Meriteringsanställningar ³⁾	58	48,3 %	51,7 %	61	55,7 %	44,3 %	61	52,5 %	47,5 %
Professorer	134	34,3 %	65,7 %	124	32,3 %	67,7 %	134	31,3 %	68,7 %
Teknisk personal	114	37,7 %	62,3 %	105	35,2 %	64,8 %	99	34,3 %	65,7 %
Totalt	1 499	57,6 %	42,4 %	1 341	57,4 %	42,6 %	1 318	56,8 %	43,2 %

Från och med 2018 används SCB:s Anställningskategorisering. Uppgifterna för tidigare år har uppdaterats i enlighet härmed.

1) I kategorin "Andra akademiska anställningar" ingår anställningar där innehavaren ägnar sig åt forskning, exempelvis forskare, forskningssekreterare och projektsekreterare. I kategorin ingår även amanuenser.

2) I kategorin "Lektorer" återfinns anställningar för biträdande professor och adjungerad biträdande professor.

3) I kategorin "Meriteringsanställningar" återfinns anställningar för biträdande lektor, postdoktor och forskarasistent.

adjungeringar för att täcka upp behovet av praktiktäna undervisning till samtliga lärarutbildningsämnen.

Förenade anställningar inom vårdyrken

Under 2018 har universitetet tillsammans med Region Örebro län utannonserat 15 nya förenade anställningar, kopplade till professionsprogrammen vid Institutionen för hälsovetenskaper. Syftet med anställningarna är att upprätthålla klinisk/akademisk kompetens, främja samverkan, skapa förutsättningar för tvärvetenskap, stärka den verksamhetsförlagda utbildningen samt bidra till utveckling av verksamheterna. Inom ramen för anställningarna ingår 30 procent klinisk tjänstgöring. Av de 15 utlysta anställningarna är 9 tillsatta eller i slutfas av rekryteringen. Övriga tillsättningar har fått avbrytas på grund av brist på sökande eller obehöriga sökande. Diskussioner pågår med regionen om en ny samlad rekryteringsstrategi, med samma syfte, under 2019.

Amanuensrekryteringar

Under 2018 gavs samtliga ämnen vid universitetet möjlighet att rekrytera amanuenser finansierade via utbildningsanslaget. Inom ramen för satsningen tilldelades varje ämne resurser motsvarande en heltidsanställning, något som gjort det möjligt för ämnena att med utgångspunkt i konstaterat behov rekrytera en eller flera amanuenser. Syftet med satsningen är att amanuenserna ska utgöra en avlastning för universitetets lärare. Arbetsuppgifterna ska inbegripa undervisning och/eller administration, men inte forskning. Sedan augusti har ett fyrtiotal amanuenser påbörjat sina anställningar. Amanuenssatsningen kommer att fortsätta även under 2019.

Postdoktorer inom fokusområdet Mat och Hälsa

En satsning på postdoktorer och forskare görs inom fokusområdet Mat och hälsa. Tio olika projekt har identifierats och i anslutning till dessa har anställningar för postdoktorer med en anställningstid om två år utlysts. Sammanlagt 313 ansökningar inkom och urval och intervjuer pågår. Tre tillsättningar är klara med anställningsstart i början av 2019.

Newbreed

Doktorandsatsningen Newbreed – Successful Ageing koordineras av Örebro universitet och bedrivs i samarbete

T3:3 Andel disputerade/konstnärligt meriterade lärare i undervisning

Källa: Primula

	2018	2017	2016
Totalt	72 %	73 %	73 %
Kvinnor	67 %	67 %	68 %
Män	78 %	78 %	77 %

Tidigare års uppgifter har uppdaterats.

med ett nätverk av andra organisationer. Till fyra tvärvetenskapliga teman med fokus på forskning om ett meningsfullt och aktivt liv genom hela livsrytmen och de möjligheter och utmaningar som åldrande för med sig har 16 doktorander från 14 olika länder rekryterats och påbörjat sina anställningar vid universitetet.

Chefs- och ledaransvar

Under 2018 fanns vid universitetet 74 verksamhetsansvariga chefer (universitetsledning, vicerector, dekaner, prodekaner, prefekter, proprefekter, enhetschefer och avdelningschefer inom det gemensamma verksamhetsstödet). Andelen kvinnor i nämnda grupp uppgick till 65 procent. Uppdragen som dekan och prodekan innehades av 4 kvinnor och 2 män och uppdragen som prefekt och proprefekt av 13 kvinnor och 10 män. Av universitetets 50 enhetschefer var 35 kvinnor och 15 män. Inom gruppen avdelningschefer fanns 5 kvinnor och 5 män.

Att rekrytera chefer och ledare har under de senaste åren varit en utmaning, framförallt till de akademiska uppdragen som prefekt och enhetschef på universitetets institutioner. Många chefer inom akademien vittnar om en hög arbetsbelastning och svårigheter att kombinera ett chefs- och ledaransvar med forskning och utbildning. En viktig ledarfunktion inom universitetet är rollen som ämnesansvarig. Ämnesansvariga utses av fakultetsnämnderna för att övergripande ansvara för vetenskapliga frågor inom ämnets alla delar, med särskilt fokus på utbildningen på forskarnivå, i nära samverkan med prefekt. Vid universitetet finns 27 ämnesansvariga, varav 6 är kvinnor. Inom den akademiska linjeorganisationen är fördelningen mellan

T3:2 Universitetets personal, årsarbetskrafter

Källa: Primula

	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Adjunkter	156,3	59,4 %	40,6 %	148,6	59,2 %	40,8 %	146,0	56,9 %	43,1 %
Administrativ personal	294,6	79,1 %	20,9 %	267,6	77,7 %	22,3 %	259,6	76,6 %	23,4 %
Andra akademiska anställningar ¹⁾	44,4	41,3 %	58,7 %	35,3	40,8 %	59,2 %	30,3	52,2 %	47,8 %
Bibliotekspersonal	30,0	71,5 %	28,5 %	28,4	69,2 %	30,8 %	27,6	67,3 %	32,7 %
Doktorander	125,9	51,4 %	48,6 %	136,5	57,1 %	42,9 %	136,9	56,5 %	43,5 %
Lektorer ²⁾	266,1	50,9 %	49,1 %	246,2	49,6 %	50,4 %	235,1	53,1 %	46,9 %
Meriteringsanställningar ³⁾	53,7	48,9 %	51,1 %	58,5	54,5 %	45,5 %	55,4	51,0 %	49,0 %
Professorer	108,9	33,6 %	66,4 %	103,6	31,9 %	68,1 %	107,8	30,5 %	69,5 %
Teknisk personal	103,0	35,0 %	65,0 %	96,9	35,5 %	64,5 %	93,1	33,5 %	66,5 %
Arvodister	25,2	63,3 %	36,7 %	-	-	-	-	-	-
Totalt	1 208,0	56,3 %	43,7 %	1 121,5	56,1 %	43,9 %	1 091,7	56,0 %	44,0 %

Noterna i tabell T3:1 gäller även för denna tabell.

Uppgifterna för 2018 har beräknats i enlighet med ESV:s handledning om personalkostnader, ESV 2015:1. Tidigare år visar schemalagd tid per 12-31.

Årsarbetstiden för en heltidsanställd person som arbetat hela året har schablonmässigt antagits vara 1 920 timmar.

män och kvinnor relativt jämn, förutom på enhetschefsnivå där kvinnorna är i majoritet. Ledarroller som är tydligt förknippade med forskning, exempelvis ämnesansvarig, innehas fortfarande övervägande av män.

Under året har ett arbete bedrivits för att utveckla och förtydliga chefs- och ledarrollerna vid universitetet. Inom ramen för detta arbete har dels ingått att förtydliga uppdrag, ansvar och befogenheter i linjeorganisationen, vilket har involverat chefer- och ledare i olika positioner vid universitetet, dels vidareutveckla universitetets grundsyn för ledning och styrning. Som stöd i chefs- och ledarskapet har under året bland annat erbjudits seminarier, processledning, grupputveckling, utbildning samt handledning och konsultationer. De chef- och ledarutvecklingsprogram som bedrivs vid universitetet har reviderats i takt med att beslut tagits kring universitetets nya vision och värdegrund, grundsyn för ledning och styrning samt organisation.

Hållbar utveckling

I arbetet med att integrera hållbar utveckling i forskning, utbildning och administration har universitetet valt att inkludera och samla arbetet med social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet i en gemensam policy och handlingsplan för hållbar utveckling.

Miljöledningssystemet

I handlingsplanen för hållbar utveckling 2017–2018 beskrivs universitetets miljöledningsarbete, som under året bland annat fokuserat på minskad energianvändning och färre genomförda tjänsteresor. Laddningsstolpar för elbilar och solceller har installerats och belysningsåtgärder har genomförts. Vidare har en omfattande utredning om universitetets inomhusklimat och energioptimering påbörjats. Sedan 2016 har Örebro universitet deltagit i det nationella projektet REMM för att öka andelen resfria möten i myndigheter. Universitetet har genomfört ett flertal åtgärder för att förbättra förutsättningarna för resfria möten, bland annat genom utbildning och kommunikation, samt ökad tillgång till tekniska hjälpmedel. Arbetet kommer att fortsätta under 2019.

Universitetet har under året fortsatt varit en av deltagarna i det regionala projektet Hållbart resande i Örebroregionen som drivs av Region Örebro län. Syftet med projektet är att få fler att gå, cykla och åka kollektivt till jobbet och på tjänsteresor istället för att ta bilen.

I slutet av året ingick Örebro universitet och Akademiska Hus ett omfattande samarbetsavtal. Satsningen, kallad Örebro Campus Lab, innebär teknisk och fysisk utveckling för att skapa ett mer hållbart och attraktivt campus, och bidra till effektivare resursanvändning (se vidare under rubriken Arbetsmiljö nedan).

Lika villkor

Inom ramen för den sociala dimensionen av hållbarhet återfinns universitetets arbete med lika villkor. Lika villkor innebär dels att ingen individ eller grupp ska exkluderas från Örebro universitet, dels att det ska råda nolltolerans mot diskriminering och trakasserier.

Under 2018 har jämställdhetsintegrering varit ett prioriterat område vid Örebro universitet. Utgångspunkten är att när både män och kvinnors kompetens, perspektiv och bidrag tas tillvara inom ramen för ett jämställt universitet

ökar kvaliteten på verksamheten, vilket främjar studenters lärande och lika möjligheter till karriär vid universitetet (se vidare under rubriken Jämställdhetsintegrering).

Universitetet uppmärksammade och deltog i firandet av Pride Örebro i augusti 2018. Vidare har arbetet med att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning intensifierats under året. I oktober inleddes till exempel ett erfarenhetsutbyte med Örebro kommun i dessa frågor och i december genomfördes en gemensam utbildningsdag som grund inför nästa års arbete.

Jämställdhetsintegrering

Örebro universitet har under året arbetat vidare med att jämställdhetsintegrera verksamheten enligt det regeringsuppdrag som svenska lärosäten har och den handlingsplan som fastställts för perioden 2017–2019.

Handlingsplanen innehåller 35 aktiviteter inom tre fokusområden: utbildningens innehåll och genomförande, forskningens villkor och karriärvägar samt styr- och ledningsprocesser. För att kraftsamla i genomförandet av aktiviteterna har jämställdhetsintegreringsarbetet under året bedrivits inom ramen för ett särskilt projekt. En forskare från ämnet genusvetenskap har knutits till projektet som en akademisk konsult. Inom projektet har en så kallad praktikgemenskap (Community of Practice) startats för att ge organisationen en plattform och stöd för att jämställdhetsintegrera verksamheten. Vid den första träffen under hösten deltog cirka 30 personer, både undervisande personal och administrativ teknisk personal. Vidare har en workshop för ämnesansvariga anordnats för att initiera arbetet med att jämställdhetsintegrera universitetets utbildning på forskarnivå.

Flera möten har hållits inom organisationen under året för att förankra och skapa engagemang för jämställdhetsintegreringsarbetet. Även externt har Örebro universitet arbetat aktivt inom området. I maj var universitetet värd för ett möte arrangerat av Länsstyrelsen i Örebro läns Jämställdhetsråd och i november arrangerade forskare från universitet konferensens Våldets geografi – platsens betydelse för mäns våld mot kvinnor, som var mycket välbesökt. Universitetet har också deltagit vid Jämställdhetsmyndighetens nätverksträffar för jämställdhetsintegreringsarbete inom lärosäten.

Arbetsmiljö

Under 2018 har universitetet, tillsammans med konsultföretaget Vestra, genomfört en medarbetarundersökning. Svarsfrekvensen uppgick till 78 procent. Med utgångspunkt från resultatet har institutioner och avdelningar tagit fram handlingsplaner med förbättringsåtgärder och arbetet med dessa har påbörjats. Vidare har en universitetsövergripande handlingsplan tagits fram. De utvecklingsområden som identifierats är:

- Utveckla arbetsmiljö, samarbete och arbetsklimat.
- Skapa bättre förutsättningar för chefer och ledare att utföra sina uppdrag.
- Främja jämställdhet, öppenhet, tillit och respekt, samt
- Motverka hög arbetsbelastning.

En ny modell för medarbetarnas friskvård infördes 2018, enligt vilken varje medarbetare tilldelas ett friskvårdsbidrag om 2 000 kronor och själv får välja friskvårdsleve-

rantör. Vidare har ett beslut om upphandling av förmåns-
cyklar för medarbetare tagits under året.

Örebro universitet arbetar aktivt för en trygg och säker
arbetsplats för anställda, studenter och besökande. En
laboratorieskyddsingenjör har rekryterats med arbets-
uppgiften att samordna arbetet med laboratoriesäkerhet och
säkerhetsrutiner som grund för att skapa goda förutsättningar
för utbildning och forskning. Skyddskommittén har under
året haft fyra möten. Flera utbildningar inom arbetsmiljö-
området för medarbetare och studenter har anordnats:

- Chefsseminarium om hur man förebygger kränkande
särbehandling.
- Frukostseminariet Rehabiliteringsprocessen – nya krav
på plan för återgång i arbete.
- Arbetsmiljöutbildning för chefer, skyddsombud och
studerandeskyddsombud.
- Utvecklingsprogram för doktorander.
- Studentseminarierna Stress en del av vardagen samt
Våga tala.

Vid universitetet finns riktlinjer för hantering av diskri-
minering och kränkande särbehandling, där även sexuella
trakasserier ingår. I riktlinjerna, som finns tillgängliga för
både anställda och studenter, beskrivs ärendehanterings-
process och vilka som kan kontaktas i händelse av sexu-
ella trakasserier. Örebro universitet inrättade under året
en visselblåsarfunktion för anställda och doktorander. Till

visselblåsarfunktionen kan eventuella oegentligheter an-
mälas, till exempel sexuella trakasserier. Den medarbetar-
undersökning för anställda och doktorander som genom-
fördes under året innehöll frågor om sexuella trakasserier.
Utifrån resultatet har så väl universitetsövergripande som
institutions- och avdelningsspecifika åtgärder tagits fram
och ett förbättringsarbete har inletts.

Vad gäller den fysiska arbetsmiljön har ett antal lo-
kalutredningar som kan komma att utmynna i mer eller
mindre stora ombyggnationer och/eller nybyggnationer
genomförts under året. Exempelvis kan nämnas projekten
ORU Innovation Arena och P23 som initierats under året,
där sistnämnda är en byggnad som ska innehålla bland
annat kreativa och experimentella undervisningslokaler.
Universitetet har även under året uppgraderat/renoverat
universitetsbiblioteket, med en betydligt bättre miljö för
både studenter och personal som resultat och byggt om
forskningslabb vid Institutionen för naturvetenskap och
teknik. Många verksamheter är trångbodda och univer-
sitetet arbetar aktivt med förtätning. Inom ramen för
satsningen Örebro Campus Lab arbetar universitetet till-
sammans med Akademiska Hus för att skapa en utbild-
nings- och forskningsmiljö i digital och hållbar framkant.
Det innebär till exempel att utveckla och anpassa miljön
till ny teknik, nya pedagogiska arbetssätt och nya behov
hos dem som vistas på campus. I arbetet med Örebro
Campus Lab kommer både studenter och forskare att in-
volveras, något som är helt avgörande för att satsningen
ska bli framgångsrik.

Företrädare från regionens kommuner diskuterar samverkan i ett möte mellan Örebro universitet och Business Region Örebro.

Foto: Örebro universitet

4. Positionering och relationer

Samverkan är en självklar och integrerad del av verksamheten vid Örebro universitet och en angelägenhet för alla medarbetare och studenter. Syftet med universitetets samverkan är att bidra till en kunskapsbaserad samhällsutveckling genom utbildning och forskning.

Strategiska satsningar och forskarsamverkan

En viktig del av universitetets samverkansarbete handlar om att utveckla långsiktiga och strategiska relationer med det omgivande samhället. Samverkan utgör inte bara en möjlighet för universitet att sprida kunskap, utan är också en viktig del i utvecklingen av utbildning och forskning. Som ett led i detta arbete har Örebro universitet valt att särskilt prioritera samverkan inom några strategiskt utpekade fokusområden: *Framtidens lärarutbildning*, *Mat och hälsa* samt *Teknikutveckling i samverkan*. Alla fyra innebär satsningar som sätter samhällsnytta och samtidens utmaningar i fokus. Nedan redovisas universitetets samverkan inom dessa och några andra för universitetet viktiga områden.

Inom ramen för Framtidens lärarutbildning gör Örebro universitet en kraftsamling för att bygga upp en lärarutbildning som ska bli den främsta i Sverige. Skälet till den strategiska satsningen är universitetets ansvar för utvecklingen av Sverige som kunskapsnation. Utbildningssystemet är på samtliga nivåer, från förskola till universitet, en viktig beståndsdel i denna utveckling. Lärosätena har ett särskilt uppdrag att utbilda lärare och därmed bidra till kompetensförsörjning inom systemet (se även avsnitt Utbildning med hög kvalitet).

Örebro Campus Lab är ett helt nytt samverkansprojekt mellan Örebro universitet och Akademiska hus. Satsningen ska bidra till att utveckla en utbildnings- och forskningsmiljö i digital och hållbar framkant. En miljö med hög attraktionskraft för studenter, forskare och lärare vid Örebro universitet, liksom för externa samarbetspartners.

Mat och hälsa är ett utvecklingsområde som samlar forskning med ett tydligt samhällsnyttoperspektiv, kopplingen mellan det vi äter och hur vi mår, med hållbarhet som utgångspunkt. Under året har Örebro universitet bland annat startat ett sensoriskt laboratorium, Sense lab, där forskningen är tvärvetenskaplig och inkluderar forskare inom sensorik, måltidskunskap, medicin, teknik, biologi och robotik. I samverkan med näringslivet sker bland annat produktutveckling fokuserat på mat, smak och måltider, vilket bidrar till målen i den regionala livsmedelsstrategin (se även avsnitt Framstående forskning).

Teknikutveckling i samverkan är en särskild satsning på samverkan med näringslivet, i första hand med tillverkningsindustrin, logistik- och IT-branschen. Under 2018 har bland annat projektet Smarter (Smart industri med autonoma och intelligenta system), ett kompetensutvecklingsprogram med fokus på digital utveckling och Artificiell in-

telligens (AI), bedrivits. Det handlar om poänggivande och kostnadsfria kurser på distans för yrkesverksamma som behöver kunna kombinera arbete och studier. En annan viktig del av Teknikutveckling i samverkan är satsningen på samverkanslektorer. Samverkanslektorerna, vars uppdrag är att möjliggöra och utveckla samarbeten med näringslivet, ska dela sin tid mellan samverkansarbete, forskning och utbildning. (se även avsnitt Utbildning med hög kvalitet).

Även om landets universitet och högskolor är självständiga myndigheter kan de tillsammans betraktas som Sveriges i särklass största myndighet. Samarbete mellan lärosäten har en lång tradition, inte minst på systemsidan, och är en viktig del av samverkansarbetet. Under 2018–2020 bedriver större delen av Sveriges lärosäten ett gemensamt utvecklingsarbete kring 17 samverkansprojekt finansierade av Vinnova. Örebro universitet deltar i fyra av dem: *Samsyn*, *Paus*, *INSA* och *IMP*.

Projektet Samsyn handlar om att utveckla en universitetsgemensam begreppsapparat för samverkansområdet. Syftet är att öka och tillgängliggöra kunskapen om samverkan för att därigenom underlätta samarbetsmöjligheterna. Publiceringen av projektets resultat sker på en så kallad wiki (en sökbar webbplats). Projektet leds av Stockholms universitet.

Paus är ett projekt som handlar om att skapa möjligheter för forskare att under en period vistas i en verksamhet med anknytning till den forskning de bedriver. Syftet är att öka kontaktytorna mellan praktik och teori på ett sätt som kan gynna den mottagande verksamheten, men också leda till förnyelse av till exempel lärosätenas utbildningar. Under 2018 har Örebro universitet genom projektet möjliggjort för fyra forskare att vistas cirka 20 procent av sin arbetstid under 6 månader i en verksamhet med nära koppling till den forskning de bedriver. Projektet leds av Södertörns högskola.

INSA syftar till att öka internationaliseringsgraden i lärosätenas samverkansarbete. Vid Örebro universitet ligger fokus inom projektet på att genom internationellt samarbete gynna utvecklingen av kompletta kunskapsmiljöer, vilket innebär att de tre delarna utbildning, forskning och samverkan är närvarande och kompletterar varandra inom en och samma verksamhet. Projektet leds av Jönköping University.

IMP syftar till att utveckla lärosätenas och sektorns samverkan och värdeskapande genom att implementera praktiskt tillämpbara arbetssätt för identifiering, värdering och nyttiggörande av kunskapsstillgångar. Förutom

17 lärosäten ingår även Patent och registreringsverket och organisationen Swedish Incubators & Science Parks i projektet, som leds av Chalmers och Göteborgs universitet.

Studentrekrytering

För att stärka rekryteringen av studenter deltar universitetet varje år i olika mässor och arrangerar löpande studiebesök för skolungdomar vid lärosätets olika campusområden. I rekryteringsarbetet spelar universitetets studenter en viktig roll som ambassadörer för sina utbildningar. Under året genomfördes ett fyrtiotal så kallade idémöten med institutionsrepresentanter och studenter i syfte att identifiera de goda berättelser som finns om universitetets utbildningar och som kan vara av intresse för potentiella studenter. Vidare har ett antal marknadsföringsaktiviteter genomförts för att öka antalet studenter till internationella masterprogram. Aktiviteterna har haft positiv effekt och antalet registrerade internationella studenter ökade under 2018 med 10 procent jämfört med 2017 på de program som gavs båda åren.

Inom ramen för arbetet med breddad rekrytering samarbetar Örebro universitet sedan 2003 med Örebro kommun för att öka övergången till högre studier bland elever i högstadiet. Detta genom de aktiviteter som verksamheten Linje 14 anordnar. Samarbetet med Örebro kommun har förlängts i ett treårsavtal där verksamheten nu finns på sex av kommunens grundskolor samt på en fritidsgård. Under året har cirka 2 500 elever mött 103 studentambassadörer från universitetet i sammanlagt 582 genomförda aktiviteter. Ett nytt samarbete har under 2018 inletts med Karlskoga kommun utifrån Linje 14-modellen. Totalt ingår tre högstadieskolor i projektet, där 1 100 elever fått möjlighet att möta universitetets studenter i olika aktiviteter såsom studiehjälp, workshops, studiebesök på campus och inspirationsföreläsningar. Under året har också en satsning på följeforskning kring Linje 14-modellen och övergången till högre studier från underrepresenterade grupper startat genom två nyrekryterade forskare.

Studentsamverkan

Örebro universitetets utbildningsutbud präglas av professionsinriktade program med utbildning till exempelvis lärare, sjuksköterska, läkare, psykolog, socionom, ingenjör och ekonom. Alla dessa har en naturlig koppling till arbetslivet och gör samverkansarbetet till en viktig del av utbildningarna. Vid universitetets institutioner finns program- och branschråd med representanter från olika arbetsgivare, vars uppgift är att bidra till vidareutveckling av utbildningar och ämnen. Samverkan sker nära och i direkt anslutning till utbildningarna, exempelvis inom arbetet med verksamhetsförlagd utbildning, examensarbeten, projektarbeten, gästföreläsningar med mera.

Örebro universitet satsar också på gemensamma fakultetsövergripande insatser för att skapa möjligheter för studenter att möta arbetsgivare och få pröva praktiskt entreprenörskap under sin studietid. Högre utbildning ska med stöd av högskolelagen rymma inslag av hållbar utveckling och samverkan. Vidare ska det självständiga, kritiska och prövande förhållningssättet betonas, samtidigt som beredskap att möta förändringar, liksom förmåga att utbyta kunskaper med personer utan specialkunskaper inom

ett kunskapsområde, också ska lyftas fram. Mot bakgrund av detta har utvecklingen av studentsamverkan vid Örebro universitet fortsatt under 2018, med syftet att etablera en tydlig länk mellan studenterna, deras utbildningar och samhället. Inom den särskilda stödfunktionen för studentsamverkan ges studenterna möjligheter att utveckla sina färdigheter och få meriter för ökad anställningsbarhet, dels genom universitetsgemensamma verktyg och aktiviteter, dels genom stöd till utbildningsspecifika aktiviteter. Nedan följer en redogörelse för ett urval av dessa.

Under 2018 har Professionsprofilen ytterligare etablerats och förankrats inom några utbildningar. Aktiviteten syftar till att skapa möten mellan studenter och arbetsgivare i ett rundabordssamtal med fokus på arbetsmarknadsmöjligheter efter examen. Totalt har 11 program genomfört professionsprofilen med totalt 480 medverkande studenter och 55 arbetsgivare.

Campusmässan är en attraktiv mötesplats för studenter och arbetsgivare, såväl regionalt som nationellt. Genom Campusmässan ges studenter möjlighet att utforska sin framtida arbetsmarknad genom att möta olika arbetsgivare och lyssna till inspirerande föreläsningar. Under 2018 medverkade totalt 103 utställare och fler än 5 000 studenter besökte mässan. För femte året i rad genomfördes även en rekryteringsmessa vid Campus Grythyttan med 32 utställare och 300 studenter.

Under 2018 har området för idéutveckling och entreprenörskap vidareutvecklat konceptet Student Challenge, där studenter arbetar i team och prövar sin förmåga till problemlösning och utmaningsdriven innovation. Utmaningarna hämtas från forskning, företag eller organisationer som står inför en situation där studenternas perspektiv bidrar till utveckling. Under året har över 100 studenter fått möjlighet att både pröva på praktiskt entreprenörskap och knyta nya kontakter med externa parter. Samarbete har även bedrivits med Drivhuset Örebro, som bland annat hjälper studenter att starta och driva företag. Drivhuset ordnar varje termin kurser, utbildningar, föreläsningar och workshops kring företagande och entreprenörskap för universitetets studenter.

Kultursamverkan och forskningskommunikation

Universitetets ambition är att vara en inspirerande mötesplats och bidra till ett levande campus för alla. Ett led i detta arbete är serien Offentliga föreläsningar, där universitetets egna och gästande forskare samt andra aktuella personer håller föreläsningar för allmänheten. Under 2018

T4:1 Mått på samverkansaktiviteter

Källa: Örebro universitet, Kommunikation och samverkan

	2018	2017	2016
Linje 14			
Deltagande elever totalt	2 500	2 500	650
Deltagande studentambassadörer	103	70	76
Kultursamverkan			
Antal öppna föreläsningar	27	25	28
Deltagare vid föreläsningar för allmänheten	2 275	2 150	2 400
Campusmässan och RHS-mässan			
Antal deltagande utställare	135	167	153

anordnades 19 föreläsningar. Därtill har 8 Möten med författare anordnats i samarbete med Örebro stadsbibliotek. I samband med universitetets akademiska högtid i februari anordnades för allmänheten traditionsenligt populärvetenskapliga föreläsningar.

Under året har det tidigare formatet med konstutställningar i universitetets konsthall avvecklats. Verksamheten har, trots stora marknadsföringsinsatser, under lång tid haft en svag publik förankring. Ett nytt format med utställningar baserade på universitetets forskning har arbetats fram och den första utställningen planeras att ske under hösten 2019.

Universitetet ska via sin forskningskommunikation sprida forskningsresultat till allmänhet och utvalda målgrupper som till exempel beslutsfattare, offentlig verksamhet, näringsliv eller samarbetspartners. Universitetet arbetar på olika sätt mot media, med direktkontakter eller pressmeddelanden. Vidare är universitetet med i Vetenskapsrådets Expertsvar, som förmedlar kontakter mellan både media och riksdagens utredningstjänst till forskare. Under de senaste åren har en satsning på medieträning till universitetets forskare genomförts. Satsningen avslutades under 2018 och då hade sammanlagt 800 forskare deltagit. Under året har också en särskild kommunikationssatsning genomförts på området artificiell intelligens (AI), vilket resulterat i ett stort genomslag i såväl nationell som internationell debatt och media. En särskild regional satsning gjordes under våren, då universitetet bjöd in regionala företrädare från industri och offentlig sektor till föredrag och en forskningsutställning om AI.

Alumnverksamhet

Studenternas relation till universitetet sträcker sig bortom studietiden. Örebro universitets alumnverksamhet fokuserar på att utveckla och stärka denna relation på lång sikt, till mervärde för alla parter. Verksamheten innefattar både tidigare studenter och före detta medarbetare. Ett resultat av arbetet är Mentor Match, ett mentorskapsprogram som matchar universitetets nuvarande studenter med alumner. Mentorerna förbereder studenterna på tiden efter universitetsstudierna och kan ge stöd och kloka råd inför ett framgångsrikt yrkesliv. Under våren 2018 avslutades den första omgången, där cirka 30 par med mento-

rer och adepter deltog. Utvärderingen visade att drygt 90 procent skulle kunna tänka sig att rekommendera Mentor match till andra. Under oktober startade en andra omgång av Mentor Match med en stor ökning av antalet deltagare.

Adjungerade lärare

Det finns ett starkt intresse för Örebro universitet att bygga kontaktytor och samarbeta med näringslivet och samhället i övrigt. Ett sätt att vidga universitetets kompetens är att engagera adjungerade lärare på olika nivåer och därigenom få tillgång till specialistkompetens och erfarenhet utanför högskolevärlden. Specialistkompetensen kan ha förvärvats inom näringsliv eller offentlig verksamhet. En adjungerad lärare ska aktivt bidra till utvecklingen av universitetets forskning och undervisning samt till ett ökat kunskaps- och kompetensutbyte mellan universitetet och omvärlden. Antalet adjungerade lärare, som huvudsakligen finns vid Institutionen för medicinska vetenskaper samt vid Institutionen för hälsovetenskaper, fortsätter att öka vid universitetet. Under 2018 har en särskild satsning på adjungerade lärare inom lärarutbildningen gjorts för att närmare knyta utbildningen och studenterna till skolans vardag och läraryrkets praktik.

ORU Innovation

Örebro universitet driver tillsammans med Mittuniversitetet, Karlstads universitet och Linnéuniversitetet ett av landets innovationskontor, benämnt Fyrklövern. Innovationskontoret ger ett kvalificerat stöd till samt initierar och stimulerar nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap och idéer från studenter, forskare och andra anställda. ORU innovation är samlingsnamnet för Örebro universitetets arbete inom nyttiggörande och innovation. Verksamheten är organiserad inom ramen för Örebro universitet Holding AB.

ORU Innovation har under året stöttat lärare/forskare och studenter i innovationsfrågor och hanterat 30 idéer från anställda. Tillsammans med Studentsamverkan och Drivhuset har ORU Innovation under 2018 hanterat 200 idéer från studenter. Sammanlagt har ett bolag startats av anställda vid lärosätet och 52 bolag/företag av studenter, se tabell T4:3. Inflödet och hanteringen av antalet studentidéer skiljer sig över tid eftersom arbetssätt och antal aktiviteter

T4:2 Adjungerade lärare vid Örebro universitet

Källa: Primula

Antal	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Professor	11	27,3 %	72,7 %	9	22,2 %	77,8 %	13	23,1 %	76,9 %
Universitetslektor	39	56,4 %	43,6 %	31	51,6 %	48,4 %	31	51,6 %	48,4 %
Universitetsadjunkt	59	76,3 %	23,7 %	51	78,4 %	21,6 %	42	76,2 %	23,8 %
Totalt	109	64,2 %	35,8 %	91	63,7 %	36,3 %	86	59,3 %	40,7 %
Årsarbetskrafter ¹⁾	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Professor	1,9	17,7 %	82,3 %	2,2	18,3 %	81,7 %	3,1	25,9 %	74,1 %
Universitetslektor	7,0	67,8 %	32,2 %	7,1	54,5 %	45,5 %	6,9	53,6 %	46,4 %
Universitetsadjunkt	17,0	79,2 %	20,8 %	17,4	79,5 %	20,5 %	15,0	76,0 %	24,0 %
Totalt	25,9	71,6 %	28,4 %	26,7	67,8 %	32,2 %	25,0	63,7 %	36,3 %

1) Uppgifterna för 2018 har beräknats i enlighet med ESV:s handledning om personalkostnader, ESV 2015:1. Tidigare år visar schemalagd tid per 12-31. Årsarbetstiden för en heltidsanställd person som arbetat hela året har schablonmässigt antagits vara 1 920 timmar.

varierat mellan åren. Under 2018 har verksamheten setts över och som en följd av detta kommer en ny organisation att etableras under 2019, vilket bland annat innebär att en ny anställning som studentkoordinator inrättas.

Idéer definieras som de uppslag som inkommit till ORU Innovation som utgångspunkt för resonemang kring förutsättningar för nyttiggörande eller kommersialisering. De idéer som redovisas omfattar således idéer med kommersiell ansats, sociala innovationer för nyttiggörande samt idéer från ämnesområden där nyttiggörande har ett stort fokus. Idéerna genomgår en kortare eller längre utvärdering och verifiering i syfte att utreda om de har potential att komma till nytta i omvärlden i form av ett nystartsbolag, en social innovation, licensiering eller på något annat sätt. Som stöd i arbetet används den så kallade NABC-modellen, en metod för att verifiera nyttan och värdet av idén. För att säkra de olika stegen mot kommersialisering används även ett verktyg som utvecklats av Kungliga Tekniska högskolan, KTH Innovation Readiness Level, en modell för att metodiskt mäta utvecklingen från idé till kommersialisering. Totalt har 16 idéer gått vidare till verifiering. Samtliga kommer från anställda.

Under året har ORU Innovation även arbetat tillsammans med bland annat projektägaren Region Örebro Län för att stödja idéer inom hälso- och sjukvård, medicinsk teknik och tandvård samt för att ta fram ett förslag till en innovationssluss i regionen.

I årets doktorandkurs Att nyttiggöra forskning och vetenskap deltog från Fyrklövern totalt 21 doktorander (fem kvinnor och 16 män), varav fem (alla män) kom från Örebro universitet.

Licensbanken är en digital plattform inom innovationskontoret Fyrklövern som har som mål att tillgängliggöra och sprida kunskapsbaserade innovationer. Under 2018 har en ny innovation lagts upp från Örebro universitet och totalt fem från övriga lärosäten inom Fyrklövern. Det har skett 26 spridningar från Licensbanken till andra aktörer, samtliga från Örebro universitet.

Inom ramen för ORU Innovation bedrivs plattformen Social Impact Lab (SOIL) som riktar sig till forskare. Ambitionen är att utveckla sociala idéer till konkreta tillämpningar genom att omvandla kunskap och forskning till praktiska metoder, processer, tjänster eller produkter i samarbete med praktiker och skapa nya värden för användare och målgrupp. Under 2018 deltog sex forskare från

Örebro universitet och en utvecklingsledare från Region Örebro län i SOIL.

Samverkansprojektet ÖMS Access avslutades vid årsskiftet efter tre års verksamhet. Projektet varit ett samarbete mellan Örebro universitet Enterprise AB, Linköping Holding AB och Uppsala universitet, med finansiering från Tillväxtverket. Syftet med projektet har varit att små och medelstora företag (SME) i regionen, såväl som universiteten, ska stärka sin innovationskapacitet genom förbättrad ömsesidig åtkomst och samverkanskultur för hållbar utveckling. Under projekttiden har cirka 390 samverkansaktiviteter genomförts via Örebro Universitet Holding AB, varav 176 aktiviteter har skett under 2018 med cirka 1100 deltagande företag. Accessprojektet har lett till nya effektiva arbetssätt och kraftigt ökat inflödet av samverkansprojekt tillsammans med små till medelstora företag.

Örebro universitet holding AB har tre dotterbolag: Örebro universitet uppdrag AB, Örebro universitet Enterprise AB och Inkubera AB.

Örebro universitet Uppdrag AB fungerar som brobyggare mellan universitet och näringsliv. På affärsmässiga grunder förmedlas kortare eller längre uppdrag i form av föreläsningar, workshops, och utvärderingar samt evidens- eller metodstöd. Under året har 39 olika uppdrag genomförts åt 28 unika uppdragsgivare tillsammans med 60 genomförare (30 kvinnor och 30 män). Studentuppdrag har gjort sitt tredje verksamhetsår och förmedlar uppdrag mellan arbetsgivare och studenter. Syftet med Studentuppdrag är att ge studenter arbetslivserfarenhet redan under studietiden och att arbetsgivare på ett enkelt sätt ska kunna få in ny kompetens och skapa långsiktiga relationer. Under året har 32 uppdrag förmedlats från 19 unika uppdragsgivare åt 49 studenter på Örebro universitet (30 kvinnor och 19 män).

Örebro universitet Enterprise AB genomlyser idéer och innovationer som kommer från forskning, studenter eller utbildning av någon form. Bolaget tar dessa vidare genom att investera i dem för att de ska komma samhället till nytta genom eventuell kommersialisering och bolagisering. I början av 2018 fanns tio bolag i ägarportföljen och vid årets slut hade ett avyttrats. Därtill har två licenser och tre investeringsprospekt tillkommit. Några exempel på aktiva bolag som har betalande kunder är Embrace Safety AB, RAPP AB och BioImpact AB.

Inkubera AB fungerar som en företagsinkubator som tillhandahåller stödprogram och lokalytor för att främja till-

T4:3 Innovationsmått

Källa: ORU Innovation inom Örebro universitet Holding AB

	2018			2017			2016		
	Totalt*	Kvinnor	Män	Totalt*	Kvinnor	Män	Totalt*	Kvinnor	Män
Antal utvärderade idéer, anställda	30	43,3 %	56,7 %	25	24,0 %	76,0 %	37	46,3 %	53,7 %
Antal utvärderade idéer, studenter	200	45,6 %	54,4 %	18	33,3 %	66,7 %	97	41,2 %	58,8 %
Antal idéer som gått vidare till verifiering	16	21,7 %	78,3 %	9	-	100,0 %	19	36,8 %	63,2 %
Antal som erhållit externa verifieringsmedel	15	23,8 %	76,2 %	9	-	100,0 %	15	40,0 %	60,0 %
Antal sökta IPR/patent	2		100,0 %	2	-	100,0 %	6	55,6 %	44,4 %
Antal beviljade IPR/patent				2	-	100,0 %	5	50,0 %	50,0 %
Antal idéer överlämnade till inkubatorer/holding	2		100,0 %	4	25,0 %	75,0 %	2	50,0 %	50,0 %
Antal nystartade bolag, anställda	1	100,0 %		3	-	100,0 %	2	50,0 %	50,0 %
Antal nystartade bolag, studenter	52	59,6 %	40,4 %	-	-	-	28	42,9 %	57,1 %

*Några idéer ägs av både kvinnor och män.

växt av nya kunskapsbaserade företag. Inkubera har haft en stadig positiv utveckling de sista åren när det gäller antagna bolag och utvecklade bolag. Under 2018 identifierades 73 idéer, varav 35 granskades och ledde till 15 antagna bolag. Totalt har Inkubera idag 28 aktiva bolag.

I början av 2018 fick Inkubera tillsammans med Krinova i Kristianstad ansvar för att påbörja utvecklingen av en nationell livsmedelsinkubator. Inkubera fick samtidigt ett kompletterande regionalt uppdrag att utveckla och samordna ett regionalt innovationsstöd inom livsmedelskedjan. I samband med det senare uppdraget har bland annat

ett nav för innovationer, en så kallad ”hub”, etablerats vid Campus Grythyttan.

Under 2018 har det storregionala projektet Växtzon 1 slutförts tillsammans med inkubatorer och science parks i Östra Mellansverige. Inkubera har därefter tillsammans med övriga parter fått beviljat och gått in i Växtzon 2 som ett nästa steg i utvecklingen av ett storregionalt innovationssystem och ett effektivt stöd till bolag. Inkubera har under året även satsat internationellt och har bland annat tillsammans med Örebro universitet inlett ett nytt internationaliseringssamarbete med Svensk-amerikanska handelskammaren i New York.

I juni invigdes en öppen miljö för forskning och utveckling i nära samarbete med näringslivet – Robotlab. Foto: Örebro universitet.

För att effektivisera och samtidigt höja kvaliteten på stödet till framför allt studenter har Studieverkstaden Lyktan öppnat på Universitetsbiblioteket, Campus Örebro

Foto: Örebro universitet

5. Effektiva och smarta arbetssätt

Verksamhetsstödet arbetar för att med hög kvalitet stödja kärnprocesserna utbildning och forskning samt stödprocesserna för kvalitetssäkring och ledning och styrning. Särskilt fokus har under året riktats mot att kartlägga chefers och ledares behov av administrativt stöd.

Varje medarbetares tid och kompetens används effektivt och respektfullt

Under 2018 har förändringar påbörjats för att utveckla förutsättningarna för att respektive medarbetares tid och kompetens används effektivt och respektfullt. Utifrån lärosätets nya vision och värdegrund har även en grundsyn för ledning och styrning utvecklats under 2018. Grundsynen utgår ifrån tillit, helhet, kvalitet, samarbete och enkelhet. Ett första steg att implementera denna grundsyn har gjorts genom en översyn av universitetets delegationsordning, vilken utmynnade i en delegationsordning och en attestordning. Dessa två nya ordningar ger ett större utrymme för ett delegerat initiativtagande och därmed större möjligheter att ta tillvara den enskildes kompetens.

Teamarbete har utvecklats inom lärosätet för att på ett bättre sätt få med rätt kompetens från början samt effektivisera arbetssätt. Här kan nämnas det arbete som avdelningen för kommunikation och samverkan bedriver för att förbättra arbete tmed forskningskommunikation. En pilot kopplat till området Artificiell Intelligens genomförts under året.

För att få ett bättre stöd kring forskningsprojekt som finansieras med externa medel har ett koncept kallat "team support" utvecklats vid Grants Office. I uppstartsfasen av ett projekt samlas stödfunktioner från olika enheter för att se till att alla har rätt information och kännedom om helheten i projektet. På detta sätt säkerställs att rätt information når rätt mottagare och att arbetet samordnas bättre.

Ett utvecklingsarbete pågår för att åstadkomma en högre kvalitet och effektivare arbetssätt i universitetets processer för rekrytering av personal. Till exempel har en översyn påbörjats av de riktlinjer för bedömning och anvisning till sakkunniga som upprättats av respektive fakultetsnämnd, mallar för yttranden från institutionerna, mallar för sakkunnigutlåtanden samt rutiner för säkerställande av högskolepedagogisk kompetens hos förordade kandidater.

Digitala salstentor, som tidigare bedrivits som pilotprojekt, har nu införts i ordinarie verksamhet. Med god fart ansluter sig allt fler utbildningar till digital tentamen. Efter en initial inlärning ses betydande tidsvinster, både för lärare och för administrativ personal, samt lika betydelsefulla möjligheter till högre kvalitet i examinationer.

Vi bedriver en digitaliserad verksamhetsutveckling

Det digitala arbetet har under året stärkts inom universitetet. Detta har skett både i form av att ny kompetens tillkommit till avdelningarna, men också genom ett större fokus på digital utveckling. Studentrekrytering, forskningskommunikation, webb och grafisk form är exempel på områden där det digitala arbetet har stärkts inom kommunikationsområdet.

Under 2018 har det gemensamma verksamhetsstödet digitaliserat flera administrativa processer. Bland annat har ett samlat digitalt formulär för att samordna beställningar för nyanställningar tagits fram. Andra exempel är rektorsbeslut, styrelse- och fakultetsnämndshandlingar, vissa prefektbeslut samt studieuppehåll och omprövning av betyg. Även processen för utfärdande av examensbevis har digitaliserats. Via Studenttjänster är övningstentorna numera tillgängliggjorda digitalt och utsökning och utlämning av allmänna handlingar kan göras digitalt. Universitetet har också infört nya system med mer verksamhetsanpassad och förbättrad funktionalitet, exempelvis en ny utbildningsdatabas och ett system för tentamensadministration. Dessutom har ett systemstöd för planering, uppföljning och budgetering (PUB) införts under året som stöd för universitetets målstyrningsarbete.

För att underlätta registreringen av publikationer i DiVA har utvecklingen av importfunktioner från andra databaser fortgått, vilket gör den manuella registreringen mindre omfattande för forskarna. Funktioner för en automatiserad granskning av registreringarna i DiVA har också implementerats, vilket frigör tid för bibliotekets personal för att arbeta mer med stöd kring publiceringsfrågor. För att underlätta för forskare och personal från Region Örebro län att använda bibliotekets informationsresurser har en webbplats med namnet Medicinska e-biblioteket skapats.

I november 2018 infördes nya Ladok vid universitetet. Produktionssättningen gick bra och samtliga uppgifter från gamla Ladok är nu överflyttade. Inför övergången har ett omfattande förberedelsearbete genomförts, bland annat registervård av gamla Ladok. Vidare har löpande verifieringar gjorts för att säkerställa att innehållet i nya Ladok är detsamma som i gamla Ladok. Vid övergången uppkom en mindre differens mellan systemen som helt kan förklaras av olika beräkningssätt, varför någon ekonomisk justering inte var

aktuell. Nya Ladok har ett helt nytt gränssnitt och användare har löpande fått information om förändringar/nyheter och ett flertal utbildningar har genomförts under hösten. En stor förändring är att även lärarna använder sig av systemet för att attestera resultat digitalt, vilket innebär minskad pappershantering och ökad rättssäkerhet för studenterna. I och med införandet av nya Ladok behövde samtliga integrationer med Ladok byggas om. För att i framtiden enkelt kunna arbeta med integrationer mellan olika system skapades en integrationsplattform. Även Studenttjänster (tidigare Studentforum), där studenterna registrerar sig och ser sina resultat, har byggts om för att anpassas till nya Ladok.

Vi lär över organisatoriska och professionella gränser

Universitetet har ett processororienterat arbetsätt, där styrningen utgår ifrån linjen, men där arbetet sker i processer över organisationsgränserna. Verksamhetsstödet arbetar tillsammans för att stödja institutioner och avdelningar med relevant information och kvalitetssäkrat beslutsunderlag.

Universitetets pedagogiska profil stärks genom det arbete som drivs av Enheten för universitetspedagogik, IKT och lärande (PIL). PIL arbetar verksamhetsnära för att stödja lärare i deras pedagogiska utveckling. Detta sker bland annat genom behörighetsgivande högskolepedagogiska kurser, men även genom individuell och gruppvis handledning. Under året har PIL även satsat på ämnes- och institutionsspecifika workshops med fokus på framför allt bedömningskriterier och examinationsformer. Även införandet av digital salstenta har inneburit ett lärande över organisatoriska gränser.

Universitetet har under året upphandlat ett systemstöd som är gemensamt för de verksamheter som hanterar verksamhetsförlagd utbildning. Syftet är att uppnå ett mer likvärdigt arbetsätt och därmed också effektivisering.

Stödfunktionen har hög kvalitet, är effektiv och skapar värde för kärnverksamheten

En effektiv stödverksamhet behöver ha en nära relation till den verksamhet som ska stödjas för att kunna förstå behoven och därmed bidra till kärnverksamheten. Under 2018 har ledningen för det gemensamma verksamhetsstödet haft dialog med samtliga institutioner vad gäller forskningens olika förutsättningar och behov av stöd. All utveckling av administrativa processer sker dessutom i samverkan med institutionerna. Avdelningarna inom det gemensamma verksamhetsstödet har under året fört en aktiv diskussion om värdet av ökat samarbete och flera goda exempel finns på nya former av samarbete mellan olika ansvarsområden.

Som ett sätt att effektivisera och samtidigt höja kvaliteten på stödet till framför allt studenter har Studieverkstaden Lyktan öppnat på Universitetsbiblioteket, Campus Örebro. Där kan man som student få stöd i informationssökning, akademiskt skrivande, matematik och studieteknik. Genom att erbjuda drop-in-handledning istället för bokad handledning frigörs tid för att utveckla stödet för forskningen.

Även andra mer avgränsade, men ytterst centrala processer för universitetet, har utvecklats i samma riktning. Exempel på detta är processen för studentrekrytering. Denna har utvecklats till att bli mer målgruppsanpassad genom en ökad användning av sociala medier. Över 40 000 presumtiva studenter besöker mässorna i Göteborg och Stockholm. På årets studentmässor, där mötet står i centrum, har till exempel den visuella inramningen i universitetets monter haft en nära koppling till programkatalogen och programsidorna på webben.

Ekonomiavdelningen har under året börjat framställa månadsbokslut, för att ge bättre beslutsunderlag avseende ekonomiska frågor till ledning på olika nivåer.

6. Tabeller som stöd för resultatredovisningen

T6:1 Nybörjare, helårsstudenter (Hst), helårsprestationer (Hpr) och avlagda examina i anslagsfinansierad utbildning

Källa: Ladok

År	Nybörjare i program	Kvinnor	Män	Hst	Hpr	Examina	Kvinnor	Män
2013	3 064	61,0 %	39,0 %	8 788	7 645	2 551	68,3 %	31,7 %
2014	2 857	61,8 %	38,2 %	8 698	7 632	2 318	66,0 %	34,0 %
2015	3 071	58,9 %	41,1 %	8 800	7 597	2 449	68,4 %	31,6 %
2016	3 388	58,8 %	41,2 %	9 177	7 937	2 506	68,5 %	31,5 %
2017	3 315	61,1 %	38,9 %	9 491	8 127	2 351	68,1 %	31,9 %
2018	3 240	60,0 %	40,0 %	9 158	8 111	2 336	68,8 %	31,3 %

T6:2 Antal utfärdade examina i utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Källa: Ladok

	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Arbetsterapeutexamen	56	78,6 %	21,4 %	63	85,7 %	14,3 %	60	81,7 %	18,3 %
Audionomexamen	20	90,0 %	10,0 %	19	78,9 %	21,1 %	30	70,0 %	30,0 %
Biomedicinsk analytikerexamen	32	81,3 %	18,8 %	17	94,1 %	5,9 %	22	86,4 %	13,6 %
Civilekonomexamen	59	62,7 %	37,3 %	80	52,5 %	47,5 %	78	57,7 %	42,3 %
Förskollärarexamen	58	96,6 %	3,4 %	56	98,2 %	1,8 %	44	100,0 %	-
Högskoleexamen	19	47,4 %	52,6 %	25	44,0 %	56,0 %	51	58,8 %	41,2 %
Högskoleingenjörsexamen	102	25,5 %	74,5 %	98	30,6 %	69,4 %	89	24,7 %	75,3 %
Juristexamen	94	63,8 %	36,2 %	91	64,8 %	35,2 %	82	56,1 %	43,9 %
Kandidatexamen	876	64,4 %	35,6 %	970	64,2 %	35,8 %	1 013	66,6 %	33,4 %
Konstnärlig högskoleexamen	1	-	100,0 %	6	16,7 %	83,3 %	5	20,0 %	80,0 %
Läkarexamen	95	57,9 %	42,1 %	83	60,2 %	39,8 %	41	70,7 %	29,3 %
Lärarexamen	166	70,5 %	29,5 %	161	74,5 %	25,5 %	246	70,7 %	29,3 %
Magisterexamen	96	75,0 %	25,0 %	100	61,0 %	39,0 %	147	69,4 %	30,6 %
Masterexamen	110	58,2 %	41,8 %	102	64,7 %	35,3 %	140	58,6 %	41,4 %
Musiklärarexamen				-	-	-	1	100,0 %	-
Psykologexamen	48	68,8 %	31,3 %	47	63,8 %	36,2 %	61	77,0 %	23,0 %
Röntgensjuksköterskeexamen	12	75,0 %	25,0 %	22	90,9 %	9,1 %	17	94,1 %	5,9 %
Sjuksköterskeexamen	171	82,5 %	17,5 %	173	90,2 %	9,8 %	157	88,5 %	11,5 %
Socionomexamen	172	89,5 %	10,5 %	152	90,8 %	9,2 %	123	87,0 %	13,0 %
Specialistsjuksköterskeexamen	76	81,6 %	18,4 %	74	81,1 %	18,9 %	91	85,7 %	14,3 %
Specialpedagogexamen	23	95,7 %	4,3 %	12	100,0 %	-	6	100,0 %	-
Yrkehögskoleexamen	1	-	100,0 %	-	-	-	2	100,0 %	-
Total	2 287	68,6 %	31,4 %	2 351	68,1 %	31,9 %	2 506	68,5 %	31,5 %

T6:3 Förstahandssökande per program

Källa: Universitets- och högskolerådets antagningsstatistik

Program på grundnivå	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Analysvetenskapligt program i kemi med inriktning mot forensik	23	87 %	13 %	29	89 %	11 %	28	75 %	25 %
Arbets terapeutprogrammet *	87	76 %	24 %	192	81 %	19 %	219	82 %	18 %
Audionomprogrammet	37	65 %	35 %	43	86 %	14 %	49	73 %	27 %
Biomedicinska analytikerprogrammet Inriktning Fysiologi	27	81 %	19 %	16	93 %	7 %	22	82 %	18 %
Biomedicinska analytikerprogrammet Inriktning Laboratoriemedicin	43	79 %	21 %	30	77 %	23 %	52	78 %	22 %
Biovetenskapligt program, inriktning mot biologiskt entreprenörskap	7	57 %	43 %	13	64 %	36 %	-	-	-
Ekonomiprogrammet *	209	44 %	56 %	391	41 %	59 %	445	49 %	51 %
Filmprogrammet	82	35 %	65 %	101	39 %	61 %	130	34 %	66 %
Förskolläraryrket	186	94 %	6 %	194	92 %	8 %	228	92 %	8 %
Hotell och värdskap	22	68 %	32 %	42	66 %	34 %	50	76 %	24 %
Högskoleingenjör, Byggteknik	73	30 %	70 %	74	36 %	64 %	91	21 %	79 %
Högskoleingenjör, Datateknik	55	2 %	98 %	62	11 %	89 %	42	12 %	88 %
Högskoleingenjör, Industriell design och produktutveckling	27	33 %	67 %	26	38 %	62 %	22	50 %	50 %
Högskoleingenjör, Industriell ekonomi	37	22 %	78 %	37	30 %	70 %	44	18 %	82 %
Högskoleingenjör, Maskinteknik	13	-	100 %	35	9 %	91 %	27	8 %	92 %
Kompletterande pedagogisk utbildning Ämneslärare gymnasieskolan, ett undervisningsämne	-	-	-	22	33 %	67 %	15	27 %	73 %
Kompletterande pedagogisk utbildning Ämneslärare, grundskolans årskurs 7-9, ett undervisningsämne	-	-	-	1	100 %	-	3	67 %	33 %
Konstnärligt kandidatprogram i musikalisk gestaltning Inriktning Musikproduktion och songwriting	-	-	-	114	25 %	75 %	-	-	-
Kriminologiprogrammet	536	75 %	25 %	481	74 %	26 %	460	74 %	26 %
Kulinarisk kock och måltidskreatör	77	31 %	69 %	89	24 %	76 %	103	40 %	60 %
Matematikerprogrammet	14	21 %	79 %	19	26 %	74 %	11	40 %	60 %
Medier, kommunikation och PR	200	70 %	31 %	155	70 %	30 %	173	72 %	28 %
Musikproduktionsprogrammet	-	-	-	-	-	-	108	18 %	82 %
Musik, kultur och medier	16	63 %	37 %	-	-	-	-	-	-
Måltidsekologiprogrammet	24	71 %	29 %	41	73 %	27 %	31	29 %	71 %
Offentlig förvaltning och ledning	105	56 %	44 %	103	54 %	47 %	108	51 %	49 %
Personalvetarprogrammet *	268	79 %	21 %	696	78 %	22 %	801	74 %	26 %
Programmet Management in Sport and Recreation	54	15 %	85 %	41	20 %	80 %	51	29 %	71 %
Rättsvetenskapliga programmet med internationell inriktning	88	73 %	27 %	107	73 %	27 %	87	64 %	36 %
Röntgensjuksköterskeprogrammet	72	68 %	32 %	74	74 %	26 %	105	75 %	25 %
Samhällsplanerarprogrammet	74	50 %	50 %	74	45 %	55 %	60	53 %	47 %
Sjuksköterskeprogrammet *	297	86 %	14 %	669	84 %	16 %	740	85 %	15 %
Socionomprogrammet *	367	84 %	16 %	845	80 %	20 %	919	82 %	18 %
Sommelier och måltidskreatör	25	60 %	40 %	34	41 %	59 %	43	42 %	58 %
Statistikerprogrammet	20	40 %	60 %	29	31 %	69 %	30	37 %	63 %
Systemvetenskapliga programmet *	250	16 %	84 %	491	16 %	84 %	480	18 %	82 %
Teaterpedagogprogrammet	40	70 %	30 %	49	69 %	31 %	40	75 %	25 %
Tränarprogrammet	48	27 %	73 %	52	39 %	61 %	57	45 %	55 %

* Antagning både höst och vår.

Fördelningen av kvinnor och män avser förstahandssökande med svenskt personnummer.

Tabellen fortsätter på nästa sida

T6:3 Förstahandssökande per program (fortsättning)

Program på avanceradnivå	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Civilekonomprogrammet *	309	41 %	59 %	695	46 %	54 %	745	46 %	54 %
Civilingenjör, Datateknik	61	10 %	90 %	38	13 %	87 %	44	5 %	95 %
Civilingenjör, Industriell ekonomi	58	41 %	59 %	61	37 %	63 %	63	22 %	78 %
Grundläroprogrammet, inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3	73	90 %	10 %	86	86 %	14 %	110	84 %	16 %
Grundläroprogrammet, inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6	62	56 %	44 %	59	58 %	42 %	74	60 %	40 %
Idrott med inriktning fysiologi och medicin	7	43 %	57 %	13	58 %	42 %	19	37 %	63 %
Innata immunförsvaret vid hälsa och sjukdom	-	-	-	3	100 %	-	-	-	-
Juristprogrammet	581	65 %	35 %	543	65 %	35 %	551	60 %	40 %
Kandidatprogram i samhällsanalys	52	67 %	33 %	117	68 %	32 %	42	62 %	38 %
Kardiovaskulär medicin	4	75 %	25 %	3	50 %	50 %	3	67 %	33 %
Läkarprogrammet *	346	68 %	32 %	575	65 %	35 %	535	64 %	36 %
Magisterprogram i offentlig planering för hållbar utveckling	18	44 %	56 %	17	47 %	53 %	17	35 %	65 %
Magisterprogram i samhällsanalys	17	41 %	59 %	12	50 %	50 %	-	-	-
Magisterprogrammet Journalism Connected	-	-	-	9	75 %	25 %	8	75 %	25 %
Magisterprogrammet strategisk kommunikation	13	54 %	46 %	-	-	-	-	-	-
Masterprogram i finansiell ekonomi	14	21 %	79 %	16	12 %	88 %	10	25 %	75 %
Masterprogram i förbättringsarbete inom hälso- och sjukvårdens verksamheter Arbetsterapi	-	-	-	3	33 %	67 %	-	-	-
Masterprogram i förbättringsarbete inom hälso- och sjukvårdens verksamheter Omvårdnadsvetenskap	-	-	-	9	100 %	-	-	-	-
Masterprogram i företagsekonomi	61	48 %	52 %	55	53 %	47 %	50	63 %	37 %
Masterprogram i informatik – systemvetenskap Studiegång IT i offentlig sektor och IT-projektledning	-	-	-	-	-	-	8	18 %	82 %
Masterprogram i informatik – ledning och styrning av informationssäkerhet	11	18 %	82 %	-	-	-	-	-	-
Masterprogram i kemi med inriktning miljöforensik	2	-	100 %	1	-	100 %	6	100 %	-
Masterprogram i musik	-	-	-	18	28 %	72 %	8	13 %	87 %
Masterprogram i musikvetenskap – Musiken och människan	6	83 %	17 %	-	-	-	-	-	-
Masterprogram i statistik	8	25 %	75 %	6	17 %	83 %	4	-	100 %
Metoder inom medicinsk diagnostik, Bild och funktionsmedicin	-	-	-	17	82 %	18 %	20	75 %	25 %
Metoder inom medicinsk diagnostik Bild- och funktionsdiagnostik	16	88 %	12 %	-	-	-	-	-	-
Metoder inom medicinsk diagnostik, Klinisk laboratoriemedicin	5	100 %	-	9	88 %	12 %	8	75 %	25 %
Nationalekonomi och ekonometri	3	-	100 %	4	-	100 %	3	67 %	33 %
Nutritionell molekylär medicin och bioinformatik	2	-	100 %	3	100 %	-	3	-	100 %
Psykologprogrammet *	334	66 %	34 %	665	70 %	30 %	745	69 %	31 %
Robotik och intelligenta system, magister-/masterprogram	5	20 %	80 %	-	-	-	58	100 %	-
Specialistsjuksköterskeprogrammet – akutsjukvård	7	71 %	29 %	34	76 %	24 %	25	60 %	40 %
Specialistsjuksköterskeprogrammet – ambulanssjukvård	35	63 %	37 %	28	57 %	43 %	20	65 %	35 %
Specialistsjuksköterskeprogrammet – anestesijukvård	37	57 %	43 %	30	72 %	28 %	42	71 %	29 %
Specialistsjuksköterskeprogrammet – distriktssköterska	29	97 %	3 %	35	100 %	-	34	97 %	3 %
Specialistsjuksköterskeprogrammet – företagssjuksköterska	34	94 %	6 %	21	86 %	14 %	47	87 %	13 %
Specialistsjuksköterskeprogrammet – hälso- och sjukvård för barn och ungdom	24	96 %	4 %	30	93 %	7 %	13	100 %	-
Specialläroprogrammet Specialisering mot dövhet eller hörselskada	-	-	-	-	-	-	29	86 %	14 %
Specialläroprogrammet Specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling	-	-	-	-	-	-	63	94 %	6 %
Specialpedagogiskt program	172	95 %	5 %	164	93 %	7 %	145	91 %	9 %
Ämnesläroprogrammet, inriktning mot arbete i gymnasieskolan	34	41 %	59 %	183	36 %	64 %	216	37 %	63 %
Ämnesläroprogrammet, inriktning mot arbete i gymnasieskolan – Musik	168	41 %	59 %	31	30 %	70 %	29	36 %	64 %

T6:4 Antal personer i utbildning på forskarnivå vid kalenderårets slut¹⁾

Källa: Ladok

Vetenskapsområde Ämne	2018			2017			2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Humanistisk-samhällsvetenskapligt									
Företagsekonomi	14	57,1 %	42,9 %	16	56,3 %	43,8 %	12	66,7 %	33,3 %
Genusvetenskap	5	60,0 %	40,0 %	5	60,0 %	40,0 %	5	60,0 %	40,0 %
Historia	1	100,0 %	-	2	50,0 %	50,0 %	1	100,0 %	-
Idrott	3	66,7 %	33,3 %	4	75,0 %	25,0 %	4	75,0 %	25,0 %
Idrottsvetenskap	15	26,7 %	73,3 %	12	33,3 %	66,7 %	14	35,7 %	64,3 %
Informatik	14	50,0 %	50,0 %	13	46,2 %	53,8 %	14	35,7 %	64,3 %
Kulturgeografi	2	50,0 %	50,0 %	2	50,0 %	50,0 %	3	66,7 %	33,3 %
Medie- och kommunikationsvetenskap	7	57,1 %	42,9 %	8	62,5 %	37,5 %	6	66,7 %	33,3 %
Musikvetenskap	10	60,0 %	40,0 %	9	55,6 %	44,4 %	10	60,0 %	40,0 %
Måltidskunskap	8	25,0 %	75,0 %	9	44,4 %	55,6 %	9	33,3 %	66,7 %
Nationalekonomi	11	18,2 %	81,8 %	13	30,8 %	69,2 %	13	38,5 %	61,5 %
Pedagogik	15	66,7 %	33,3 %	15	73,3 %	26,7 %	17	76,5 %	23,5 %
Psykologi	12	75,0 %	25,0 %	12	75,0 %	25,0 %	13	84,6 %	15,4 %
Retorik	1	100,0 %	-	2	100,0 %	-	2	100,0 %	-
Rättsvetenskap	12	66,7 %	33,3 %	12	66,7 %	33,3 %	10	90,0 %	10,0 %
Socialt arbete	10	60,0 %	40,0 %	9	66,7 %	33,3 %	12	75,0 %	25,0 %
Sociologi	7	71,4 %	28,6 %	5	80,0 %	20,0 %	6	66,7 %	33,3 %
Språkstudier med inriktning mot engelska	1	-	100,0 %	1	-	100,0 %	-	-	-
Språkstudier med inriktning mot litteraturvetenskap	2	-	100,0 %	2	-	100,0 %	2	-	100,0 %
Språkstudier med inriktning mot retorik	1	-	100,0 %	1	-	100,0 %	1	-	100,0 %
Språkstudier med inriktning mot svenska språket	4	100,0 %	-	3	100,0 %	-	1	100,0 %	-
Statskunskap	14	42,9 %	57,1 %	13	46,2 %	53,8 %	11	45,5 %	54,5 %
Svenska språket	-	-	-	1	100,0 %	-	2	100,0 %	-
Totalt	169	52,7 %	47,3 %	169	56,2 %	43,8 %	168	60,1 %	39,9 %
Medicinskt									
Handikappvetenskap	12	66,7 %	33,3 %	12	66,7 %	33,3 %	14	64,3 %	35,7 %
Medicinsk vetenskap med inriktning mot biomedicin	23	73,9 %	26,1 %	21	71,4 %	28,6 %	18	72,2 %	27,8 %
Medicinsk vetenskap med inriktning mot hälso- och vårdvetenskap	37	75,7 %	24,3 %	37	73,0 %	27,0 %	41	70,7 %	29,3 %
Medicinsk vetenskap med inriktning mot kirurgi	53	32,1 %	67,9 %	48	35,4 %	64,6 %	43	39,5 %	60,5 %
Medicinsk vetenskap med inriktning mot medicin	95	68,4 %	31,6 %	84	65,5 %	34,5 %	71	73,2 %	26,8 %
Totalt	220	61,4 %	38,6 %	202	60,4 %	39,6 %	187	64,2 %	35,8 %
Naturvetenskapligt									
Biologi	10	60,0 %	40,0 %	11	63,6 %	36,4 %	9	55,6 %	44,4 %
Datavetenskap	24	16,7 %	83,3 %	23	13,0 %	87,0 %	18	11,1 %	88,9 %
Kemi	15	80,0 %	20,0 %	16	75,0 %	25,0 %	15	86,7 %	13,3 %
Matematik	3	66,7 %	33,3 %	2	50,0 %	50,0 %	2	50,0 %	50,0 %
Miljövetenskap	-	-	-	-	-	-	1	-	100,0 %
Statistik	3	33,3 %	66,7 %	3	33,3 %	66,7 %	2	50,0 %	50,0 %
Totalt	55	45,5 %	54,5 %	55	43,6 %	56,4 %	47	46,8 %	53,2 %
Tekniskt									
Informationsteknologi	1	-	100,0 %	2	-	100,0 %	2	-	100,0 %
Maskinteknik	4	-	100,0 %	4	-	100,0 %	5	-	100,0 %
Reglerteknik	2	-	100,0 %	2	-	100,0 %	3	-	100,0 %
Totalt	7	-	100,0 %	8	-	100,0 %	10	-	100,0 %
TOTALT	451	55,2 %	44,8 %	434	55,5 %	44,5 %	412	59,0 %	41,0 %

1) Inget beaktande av aktivitetsgrad har gjorts.

T6:5 Nybörjare, examina och inskrivna i utbildning på forskarnivå

Källa: Ladok

År	Nybörjare			Doktorsexamen			Licentiatexamen			Inskrivna		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
2009	61	54,1 %	45,9 %	52	57,7 %	42,3 %	18	44,4 %	55,6 %	485	54,2 %	45,8 %
2010	68	64,7 %	35,3 %	49	53,1 %	46,9 %	6	50,0 %	50,0 %	494	54,3 %	45,7 %
2011	74	60,8 %	39,2 %	61	45,9 %	54,1 %	11	63,6 %	36,4 %	477	54,1 %	45,9 %
2012	110	49,1 %	50,9 %	55	60,0 %	40,0 %	14	50,0 %	50,0 %	504	54,0 %	46,0 %
2013	65	58,5 %	41,5 %	67	61,2 %	38,8 %	15	43,7 %	56,3 %	483	55,1 %	44,9 %
2014	54	61,1 %	38,9 %	63	52,4 %	47,6 %	13	61,5 %	38,5 %	439	58,3 %	41,7 %
2015	54	50,0 %	50,0 %	49	59,2 %	40,8 %	9	77,8 %	22,2 %	422	57,3 %	42,7 %
2016	101	57,4 %	42,6 %	66	59,1 %	40,9 %	8	62,5 %	37,5 %	438	57,8 %	42,2 %
2017	68	52,9 %	47,1 %	49	69,4 %	30,6 %	8	62,5 %	37,5 %	434	55,5 %	44,5 %
2018	60	56,7 %	43,3 %	47	74,5 %	25,5 %	2	100,0 %	-	490	56,1 %	43,9 %

T6:6 Antal forskarexamina

Källa: Ladok

	Vetenskapsområde	2018			2017			2016		
		Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Doktorsexamen	Humanistisk-samhällsvetenskapligt	19	94,7 %	5,3 %	17	70,6 %	29,4 %	27	66,7 %	33,3 %
	Medicinskt	21	66,7 %	33,3 %	25	80,0 %	20,0 %	28	60,7 %	39,3 %
	Naturvetenskapligt	3	66,7 %	33,3 %	5	40,0 %	60,0 %	11	36,4 %	63,6 %
	Tekniskt	4	25,0 %	75,0 %	2	-	100,0 %	-	-	-
	Total	47	74,5 %	25,5 %	49	69,4 %	30,6 %	66	59,1 %	40,9 %
Licentiatexamen	Humanistisk-samhällsvetenskapligt	1	100,0 %	-	2	50,0 %	50,0 %	3	66,7 %	33,3 %
	Medicinskt	1	100,0 %	-	4	100,0 %	-	5	60,0 %	40,0 %
	Tekniskt	-	-	-	2	-	1	-	-	-
	Total	2	100,0 %	-	8	62,5 %	37,5 %	8	62,5 %	37,5 %
	TOTAL	49	75,5 %	24,5 %	57	68,4 %	31,6 %	74	59,5 %	40,5 %

T6:7 Brutto- och nettostudietid för licentiat- och doktorsexamina

Källa: Ladok

		Bruttostudietid (år) ¹⁾			Nettostudietid (år) ²⁾			Avlagda examina		
		Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Doktorsexamen	Fakultetsnämnden för ekonomi-, natur- och teknikvetenskap	6,0	4,5	6,0	4,5	4,1	5,2	7	3	4
	Fakultetsnämnden för humaniora och socialvetenskap	6,5	6,5	--	4,4	4,4	--	19	18	1
	Fakultetsnämnden för medicin och hälsa	6,0	7,0	5,5	3,1	3,2	2,4	21	14	7
	Totalt	6,0	6,5	6,0	4,3	4,2	4,8	47	35	12
Licentiatexamen	Fakultetsnämnden för humaniora och socialvetenskap	--	--	--	--	--	--	1	1	-
	Fakultetsnämnden för medicin och hälsa	--	--	--	--	--	--	1	1	-
	Totalt	--	--	--	--	--	--	2	2	-

Medianantal studieår. Doktorander som saknar studietid ingår ej i tabellen.

1) Bruttostudietid beräknas från och med första aktiva kalenderhalvår t.o.m. examenshalvåret.

2) Nettostudietid beräknas i enlighet med uppgiven aktivitet. Den totala studietiden för samtliga ämnen räknas med t.o.m. examenshalvåret.

-- Anges om antalet examina understiger tre.

T6:8 Sammanställning av väsentliga uppgifter

	2018	2017	2016	2015	2014
Utbildning på grundnivå och forskarnivå A)					
Totalt antal helårsstudenter 1)	9 158	9 491	9 177	8 800	8 698
– andel kvinnor (%)	60,9	60,6	60,7	61,4	61,4
– andel män (%)	39,1	39,4	39,3	38,6	38,6
Kostnad per helårsstudent	96 157	84 745	85 933	86 301	83 451
Totalt antal helårsprestationer 1)	8 111	8 127	7 937	7 597	7 632
– andel kvinnor (%)	62,3	60,6	60,7	61,4	61,4
– andel män (%)	37,7	39,4	39,3	38,6	38,6
Kostnad per helårsprestation	108 560	98 969	99 358	99 967	95 107
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst)	30	24	23	25	17
– andel kvinnor (%)	52,0	54,2	47,8	40,0	41,2
– andel män (%)	48,0	45,8	52,2	60,0	58,8
Totalt antal nyantagna doktorander	60	68	101	54	54
– andel kvinnor (%)	56,7	52,9	57,4	50,0	61,1
– andel män (%)	43,3	47,1	42,6	50,0	38,9
Totalt antal doktorander med aktivitet 2)	405	399	412	401	409
– andel kvinnor (%)	55,6	57,1	59,0	57,9	59,4
– andel män (%)	44,4	42,9	41,0	42,1	40,6
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.) 3)	125,9	134,0	137,9	108,3	114,1
– andel kvinnor (%)	51,4	57,1	56,5	53,0	57,4
– andel män (%)	48,6	42,9	43,5	47,0	42,6
Genomsnittlig nettostudietid för licentiatexamen 4) 5)	-	3,1	3,4	2,3	2,7
Genomsnittlig nettostudietid för doktorsexamen 5)	4,0	4,2	4,0	4,1	3,8
– kvinnor	4,0	4,0	4,1	4,5	3,7
– män	4,2	4,5	3,9	3,7	4,0
Totalt antal doktorsexamina	47	49	66	49	62
– andel kvinnor (%)	74,5	69,4	59,1	59,2	51,6
– andel män (%)	25,5	30,6	40,9	40,8	48,4
Totalt antal licentiatexamen	2	8	8	9	13
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer 6)	677	702	657	507	396
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation (tkr)	795	716	709	819	923
Personal B)					
Totala antalet årsarbetskrafter 3)	1 208	1 117,3	1096,8	1024,4	1 050,7
– andel kvinnor (%)	56,3	56,1	56,4	57,5	56,6
– andel män (%)	43,7	43,9	43,6	42,5	43,4
Medelantal anställda	1 392	1 332	1 287	1 240	1 243
– andel kvinnor (%)	57,1	57,4	57,3	57,1	56,8
– andel män (%)	42,9	42,6	42,7	42,9	43,2
Totalt antal lärare (årsarb.) 3/	585,0	555,5	548,0	500,6	514,1
– andel kvinnor (%)	49,8	49,3	49,6	50,3	48,8
– andel män (%)	50,2	50,7	50,4	49,7	51,2
Antal disputerade lärare (årsarb.) 3/	439,6	408,2	403,0	355,8	367,7
– andel kvinnor (%)	47,1	45,5	46,5	47,1	46,4
– andel män (%)	52,9	54,5	53,5	52,9	53,6
Antal professorer (årsarb.) 3/	108,9	104,0	108,1	90,1	92,1
– andel kvinnor (%)	33,6	31,8	30,6	32,1	26,0
– andel män (%)	66,4	68,3	69,4	67,9	74,0
Ekonomi C)					
Intäkter totalt (mnkr), varav	1 408	1 368	1 313	1 208	1 139
utb. på grund- och avancerad nivå (mnkr)	890	858	840	788	757
– andel anslag	92,7	93,1	93,2	92,9	92,4
– andel externa intäkter	7,3	6,9	6,8	7,1	7,6
forskning och utb. på forskarnivå (mnkr)	518	509	473	420	382
– andel anslag	60,5	59,1	62,8	61,0	58,4
– andel externa intäkter	39,5	40,9	37,2	39,0	41,6
Kostnader totalt (mnkr)	1 434	1 321	1 263	1 184	1 103
– andel personal	63,6	62,8	61,8	62,5	64,6
– andel lokaler	13,6	14,8	15,2	14,9	15,7
Lokalkostnader per kvm (kr) 7)	1 712	1 722	1 684	1 553	1 610
Balansomslutning (mnkr), varav	1 175	1 147	1 091	944	869
– oförbrukade bidrag	221	237	247	215	183
– årets kapitalförändring	-26	49	50	24	37
– myndighetskapital (inkl årets kapitalförändring)	536	562	513	463	439

T6:9 Resultaträkning fördelad på verksamhetsgrenar (tkr)

	2018		2017		2016	
	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning och utbildning på forskarnivå	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning och utbildning på forskarnivå	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning och utbildning på forskarnivå
Verksamhetens intäkter						
Intäkter av anslag	825 250	313 063	799 036	300 744	783 044	296 589
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	44 286	34 274	44 997	32 844	41 225	26 503
Intäkter av bidrag	19 893	170 258	13 872	175 567	15 753	149 164
Finansiella intäkter	499	272	512	206	410	192
Summa	889 928	517 867	858 417	509 361	840 432	472 448
Verksamhetens kostnader						
Kostnader för personal	-550 210	-361 591	-489 696	-339 150	-473 414	-307 421
Kostnader för lokaler	-146 804	-47 887	-148 682	-47 333	-147 707	-43 852
Övriga driftkostnader	-177 054	-112 400	-159 058	-102 309	-153 556	-102 377
Finansiella kostnader	-3 065	-1 602	-3 047	-1 618	-3 107	-1 090
Avskrivningar och nedskrivningar	-18 509	-14 611	-18 116	-11 997	-19 599	-11 102
Summa	-895 642	-538 091	-818 599	-502 407	-797 383	-465 842
Verksamhetsutfall	-5 714	-20 224	39 818	6 954	43 049	6 606
Resultat från andelar	6	4	1753	752	1	1
Transfereringar						
Erhållna medel	4 526	20 392	5 217	26 902	5 010	18 600
Lämnade medel	-4 526	-20 392	-5 217	-26 902	-5 010	-18 600
Saldo	0	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	-5 708	-20 220	41 571	7 706	43 050	6 607

Kommentarer till utvecklingen 2016–2018

Relationen mellan grundutbildning och forskning är i princip oförändrad vad gäller totala intäkter och kostnader. Grundutbildningens andel av intäkterna är 63 %.

Intäkter

Grundutbildningens del av det totala anslaget är 72 % under 2018. (73 % år 2017 och 73 % år 2016).

Andelen intäkter av avgifter i grundutbildningen har minskat till 56% under 2018 (58 % år 2017 och 61 % år 2016).

Kostnader

Andelen personalkostnader i grundutbildningen är högre än föregående år 60 % (59 % år 2017 och 61 % år 2016).

Grundutbildningens andel av lokalkostnader är lägre än föregående år 75 % (76 % år 2017 och 77 % år 2016).

Grundutbildningens andel av driftskostnader är som föregående år 61 % (61 % år 2017 och 60 % år 2016).

Noter till tabell T6:8 Sammanställning av väsentliga uppgifter

A) Källa = Ladok, Primula och Agresso, där inte annat anges.

B) Källa = Primula.

C) Källa = Agresso.

1) Ordinarie anslagsfinansiering och ej betalande studenter.

2) Uppgifterna visar antalet per 12-31.

3) Uppgifterna för 2018 har beräknats i enlighet med ESV:s handledning om personalkostnader, ESV 2015:1. Tidigare år visar schemalagd tid per 12-31.

Årsarbetstiden för en heltidsanställd person som arbetat hela året har schablonmässigt antagits vara 1 920 timmar.

4) När antalet examina understiger tre anges "-".

5) För 2018 är källan Ladok. Tidigare år är källan SCB och visar uppgiften för året innan.

6) Källa Web of Science – dokumenttyper: articles, reviews, letters och proceedings papers. Uppgifterna för 2018 är ofullständiga. Tidigare års siffror har uppdaterats.

7) Enligt resultaträkningen.

MAGNUS JOHANSSON
PROFESSOR I BIOMEDICIN

»Hur skyddar man
sig bäst från
fästingar och TBE?»

**Populärvetenskapliga
föreläsningar**

Lördag den 3 februari
kl. 11.00–13.30

Conventum Konferens

Fri entré – Välkommen!

Fullständigt schema
www.oru.se

LENA WIK
DOKTOR I MEDICINSK VETENSKAP

»Ta din säng och gå
– det rör på sig i
operationsvården«

**Populärvetenskapliga
föreläsningar**

Lördag den 3 februari
kl. 11.00–13.30

Conventum Konferens

Fri entré – Välkommen!

Fullständigt schema
www.oru.se

I samband med universitetets akademiska högtid i februari anordnas populärvetenskapliga föreläsningar för allmänheten.

Foto: Örebro universitet

7. Ekonomi

Örebro universitet redovisade ett underskott på 25,9 miljoner kronor för verksamhetsåret 2018. Underskottet är planerat då universitetet har valt att använda del av myndighetskapitalet till stora strategiska satsningar, framförallt inom universitetets fokusområden. Trenden med ett ökat myndighetskapital är därmed bruten.

Universitetet redovisade ett underskott på 25,9 miljoner kronor, vilket kan jämföras med föregående års positiva utfall på 49,3 miljoner kronor. Underskottet motsvarar cirka 1,8 procent av omsättningen. För verksamhetsgren utbildning på grundnivå och avancerad nivå blev det ett negativt resultat på 5,7 miljoner kronor, att jämföra med föregående års överskott på 39,8 miljoner kronor. För verksamhetsgren forskning och utbildning på forskarnivå blev resultatet också negativt med 20,2 miljoner kronor, vilket kan jämföras med det positiva resultatet på 7,0 miljoner kronor för 2017, se tabell T6:9 samt T7:1.

Det negativa resultatet beror på att de omfattande strategiska satsningar som gjorts inom forskning och utbildning under de senaste åren har börjat ge en kostnadseffekt. Störst andel av satsningarna har gjorts inom forskning, nämnas kan doktorandsatsningar, forskarassistentsatsningar samt satsningar på infrastruktur.

Intäkter

Universitetets finansiering kan huvudsakligen delas in i tre delar: anslag (från regering och riksdag), bidrag (främst från forskningsråd och forskningsstiftelser) och avgifter (uppdragsutbildning och uppdragsforskning). Under 2018 var fördelningen 81 procent anslag och 19 procent externa bidrag och avgifter.

De totala intäkterna uppgick till 1 407,8 miljoner kronor, vilket är en ökning med 2,9 procent jämfört med föregående år. Vid en fördelning av intäkterna på verksamhetsgrenar svarar utbildning för 63 procent och forskning för 37 procent.

Anslagsintäkterna för utbildning ökade med drygt 26,2 miljoner kronor, eller 3,3 procent, jämfört med 2017. Ökningen beror främst på en kompensation för pris- och löneomräkning (1,84 procent).

Inom utbildning baseras anslagsintäkterna på antalet helårsstudenter och helårsprestationer, vilket erhålls genom ett så kallat takbelopp som är fastställt i regleringsbrevet. För 2018 var takbeloppet 797,3 miljoner kronor. Anslagsintäkterna avseende helårsstudenter och helårsprestationer för året hamnade 17,6 miljoner kronor under takbeloppet. En stor bidragande orsak till detta var att antal studiedagar som får avräknas var färre än normalt 2018. Tack vare att det vid ingången av 2018 fanns en sparad överproduktion från 2017 kunde den största delen av underskottet avräknas. Resterande 1,8 miljoner kronor överförs som ett anslagssparande till nästkommande år.

Anslagsintäkterna inom forskning och forskarutbildning ökade med 12,3 miljoner kronor, eller 4,1 procent, jämfört med föregående år.

De externa bidragsintäkterna fortsatte att öka under 2018, från 189 miljoner kronor till 190 miljoner kronor. Ökningen var 1 procent i jämförelse med föregående års ökning på 15 procent.

Genom en utökad uppdragsforskning ökade avgiftsintäkterna med 0,7 miljoner kronor, en ökning med 0,9 procent jämfört med föregående år.

Kostnader

Universitetets kostnader ökade under året med 112,7 miljoner kronor. Det motsvarar en ökning med 8,5 procent jämfört med föregående år.

Personalkostnaderna ökade med 10 procent eller 83 miljoner kronor. Ökningstakten är en effekt av de strategiska satsningar som gjorts under året. Personalkostnaderna utgör 63,6 procent av de totala kostnaderna, vilket innebär en ökning med knappt en procentenhet jämfört med 2017.

T7:1 Intäkter, kostnader och resultat (miljoner kronor)

Källa: Agresso

	Intäkter			Kostnader			Resultat		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Grundutbildning	889,9	858,4	840,5	895,6	818,6	797,4	-5,7	39,8	43,1
Forskning	517,9	509,4	472,4	538,1	502,4	465,8	-20,2	7,0	6,6
Verksamhetsutfall	1 407,8	1 367,8	1 312,9	1 433,7	1 321,0	1 263,2	-25,9	46,8	49,7
Resultat från andelar							0,0	2,5	0,0
Årets kapitalförändring							-25,9	49,3	49,7

Lokalkostnaderna låg som planerat något under föregående år och uppgick 2018 till 194,7 miljoner kronor. Några av hyresavtalen har omförhandlats nedåt, vilket har gjort att kostnaden har legat fast. Lokalkostnadernas andel av de totala kostnaderna har därför minskat något mot föregående år.

Driftkostnaderna ökade 2018 med 28,1 miljoner kronor, vilket motsvarar 11 procent jämfört med föregående år, och uppgick till 289,5 miljoner kronor. Det är framförallt inhyrda tjänster och kostnader i samband med infrastruktuursatsningar som har ökat. Avskrivningskostnaderna uppgick till 33,1 miljoner kronor, en ökning med 10 procent jämfört med föregående år. Då många infrastruktuursatsningar var planerade, men alla inte är slutförda, är beloppet lägre än planerat.

Det bokförda värdet på materiella anläggningstillgångar ökade med 25,5 miljoner kronor och uppgick vid utgången av 2018 till 155,4 miljoner kronor. Värdet av de finansiella anläggningstillgångarna har ökat marginellt och ligger kvar på 4,7 miljoner kronor likt föregående år. Posten är hänförlig till de andelar i Örebro universitet Holding AB som universitetet förvaltar.

ALF-medel

Under 2014 kom svenska staten och vissa landsting överens om ett nytt nationellt avtal gällande samarbete kring utbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Som en följd av att Örebro universitet bedriver läkarutbildning fick universitetet för första gången 2015 del av de så kallade ALF-medlen, se tabell T7:2.

Örebro universitet och Region Örebro län samarbetar för att med stöd av ALF-medlen utveckla den kliniska forskningen, säkerställa läkarutbildningens kvalitet samt utveckla hälso- och sjukvården. Under året har parterna gemensamt tagit fram en budget för ALF-medlens användning, fördelat medlen och gemensamt följt upp medlens användning. Till exempel har ett antal kliniska professorer rekryterats, vars verksamhet till viss del finansieras av ALF-medel.

För en beskrivning av utvecklingen av läkarutbildningen och antalet helårsstudenter, se sidan 19.

Finansiella intäkter och kostnader

För 2018 redovisas ett negativt finansnetto på 3,9 miljoner kronor, vilket är lika med 2017 års netto. Förklaringen är en negativ genomsnittsränta under året, vilken har inneburit att universitetet erhållit en ränteintäkt på de lån som är upptagna i Riksgälden samtidigt som en räntekostnad uppstått på den behållning som funnits på räntekontot i Riksgälden. Vid utgången av året hade behållningen på räntekontot minskat från 897,8 miljoner kronor till 886,7 miljoner kronor, samtidigt som lånen i Riksgälden hade ökat från 106,6 miljoner kronor till 135,5 miljoner kronor.

Myndighetskapital och oförbrukade bidrag

Det totala myndighetskapitalet inklusive årets resultat uppgår till 536,4 miljoner kronor, varav 531,1 miljoner avser den ackumulerade kapitalförändringen (den balan-

serade kapitalförändringen och årets kapitalförändring). Resterande del av myndighetskapitalet är statskapital och resultatandelar från Örebro universitet Holding AB.

Av det ackumulerade myndighetskapitalet 531,1 miljoner kronor kan 84 procent hänföras till utbildning på grundnivå och avancerad nivå och 16 procent till forskning och utbildning på forskarnivå.

Mellan åren 2017 och 2018 har de oförbrukade bidragen minskat med 15,2 miljoner kronor för att vid årets slut omfatta 221,5 miljoner kronor, se tabell T7:4. Oförbrukade bidrag är medel som erhålls i förskott för finansiering av kommande verksamhetskostnader. Andelen finansörer som betalar ut medel i samband med att kostnaderna uppstår har ökat, vilket leder till en minskning av oförbrukade bidrag.

Samfinansiering

För att möta behovet av samfinansiering i samband med ansökningar från forskningsfinansierare avsattes centrala medel för detta ändamål enligt styrelsens beslut i budgeten för 2018. Dessa fördelas efter behov tertialvis till institutionerna och följs upp regelbundet på institutionsnivå för att säkerställa att medlen används för avsedda ändamål. Av tabell T7:3 framgår hur mycket av dessa anslagsmedel som använts under åren 2016–2018. Av de anslagsmedel som reserverats under 2018 användes 19,7 miljoner kronor.

Upphandling

Myndigheten har avseende upphandlingar över tröskelvärdena rutinmässigt genomfört behövlighetsprövning utifrån riskindikatorer kopplade till bransch eller yrkeskategori. Under året har detta inte resulterat i att arbetsrättsliga villkor enligt LOU 17 kap, 2–5 §§, har ställts vid upphandling.

T7:2 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning ALF-medel (tusen kronor)

Källa: Agresso

	2018	2017	2016
Lön	63 069	63 077	60 381
Lokalkostnader	500	753	432
Övrigt	9 885	7 637	9 558
Summa	73 454	71 467	70 371

T7:3 Samfinansiering verksamhetsgren forskning och utbildning på forskarnivå (miljoner kronor)

Källa: Agresso

	2018	2017	2016
Reserverade medel enl styrelsebeslut	20,0	20,7	16,0
- använda samfinansieringsmedel	19,7	20,7	18,6

T7:4 Oförbrukade bidrag (miljoner kronor)

Källa: Agresso

	2018	2017	2016
Oförbrukade bidrag	221,5	236,7	246,7

ÅRSBOKSLUT

Resultaträkning (tkr)

	Not	2018	2017
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	1 138 313	1 099 780
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	78 560	77 841
Intäkter av bidrag	3	190 151	189 439
Finansiella intäkter	4	771	718
Summa		1 407 795	1 367 778
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-911 801	-828 846
Kostnader för lokaler	6	-194 691	-196 015
Övriga driftkostnader	7	-289 454	-261 367
Finansiella kostnader	8	-4 667	-4 665
Avskrivningar och nedskrivningar	9	-33 120	-30 113
Summa		-1 433 733	-1 321 006
Verksamhetsutfall		-25 938	46 772
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	16	10	2 505
Transfereringar	10		
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		13 377	18 295
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		11 541	13 824
Lämnade bidrag		-24 918	-32 119
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	24	-25 928	49 277

Balansräkning (tkr)

	Not	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	11	51	173
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	12	4 111	2 454
		4 162	2 627
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	13	37 720	35 135
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	14	110 721	88 556
Pågående nyanläggningar	15	6 919	6 159
		155 360	129 850
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	16	4 686	4 676
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	17	11 664	14 899
Fordringar hos andra myndigheter	18	27 624	25 818
Övriga kortfristiga fordringar	19	438	296
		39 726	41 013
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	20	55 464	54 441
Upplupna bidragsintäkter		23 860	16 148
Övriga upplupna intäkter		546	931
		79 870	71 520
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	21	-1 753	0
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	22	886 655	897 779
Kassa och bank	23	5 972	0
		892 627	897 779
SUMMA TILLGÅNGAR		1 174 678	1 147 465
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	24	2 759	2 759
Resultatandelar i hel- och delägda företag		2 551	46
Balanserad kapitalförändring		557 021	510 249
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-25 928	49 277
		536 403	562 331
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	25	2 841	5 510
Övriga avsättningar		5 759	4 896
		8 600	10 406
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	26	135 547	106 590
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	27	38 196	28 392
Leverantörsskulder	28	80 961	74 206
Övriga kortfristiga skulder	29	22 092	15 016
		276 796	224 204
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	30	98 652	81 850
Öförbrukade bidrag	31	221 488	236 667
Övriga förutbetalda intäkter	32	32 739	32 007
		352 879	350 524
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 174 678	1 147 465
Ansvarsförbindelser			
		Inga	Inga

Anslagsredovisning 2018-12-31

Anslag, tkr Ramanslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående över- föringsbelopp
UTBILDNING OCH UNIVERSITETSFORSKNING							
16 02 025 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-	797 279	-	-	797 279	795 526	1 753
001 Takbelopp (ram)	-	797 279	-	-	797 279	795 526	1 753
16 02 026 Forskning och utbildning på forskarnivå	-	265 079	-	-	265 079	265 079	0
003 Basresurs (ram)	-	265 079	-	-	265 079	265 079	0
16 02 065 Särskilda medel till universitet och högskolor	-	4 254	-	-	4 254	4 254	0
023 Lokalisering av verksamhet till Grythyttan (ram)	-	3 902	-	-	3 902	3 902	0
024 Nätverksadministration och utveckling av skolledar- utbildning (ram)	-	352	-	-	352	352	0
16 02 066 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	-	73 454	-	-	73 454	73 454	0
010 Örebro universitet (ram)	-	73 454	-	-	73 454	73 454	0
Summa	-	1 140 066	-	-	1 140 066	1 138 313	1 753

Not: 2018-12-31

Maximalt tillåtet anslagssparande för utbildning på grundnivå och avancerad nivå är 79 728 tkr (10 % av takbeloppet 797 279 tkr). En överföring till följande budgetår av helårsstudenter och helårsprestationer (överproduktion) eller outnyttjat takbelopp (anslagssparande) får göras. Överproduktion respektive anslagssparande till ett värde av högst 10 % av takbeloppet får sparas till nästa budgetår. Se även tabellerna för redovisning av takbelopp 2018.

Avgiftsbelagd verksamhet där avgiftsintäkterna disponeras (tkr)

Verksamhet	Över-/ underskott t.o.m. 2016	Över-/underskott 2017	Intäkter 2018	Kostnader 2018	Över-/underskott 2018	Ack. över-/underskott utgående 2018
Utbildning på grundnivå eller avancerad nivå						
Beställd utbildning	4 053	-7	9 183	9 357	-174	3 872
Uppdragsutbildning	5 014	-73	4 431	5 743	-1 312	3 629
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	-61	-2	3 841	3 842	-1	-64
Summering	9 006	-82	17 455	18 942	-1 487	7 437
Forskning eller utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	-7 599	36	15 396	15 395	1	-7 562
Summering	-7 599	36	15 396	15 395	1	-7 562
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet	-3 999	-722	995	1 759	-764	-5 485
Upplåtande av bostadslägenhet – utbytesprogram och gästforskare	-2 113	-1 309	10 119	10 140	-21	-3 443
Summering	-6 112	-2 031	11 114	11 899	-785	-8 928

Den avgiftsfinansierade verksamheten med krav på fullkostnadstäckning visar ett ackumulerat underskott på 125 tkr, vilket motsvarar 0,4 procent av verksamhetens intäkter på 32 851 tkr. Detta kan jämföras med föregående år då motsvarande siffra var ett överskott på 1361 tkr.

Under 2018 fattades beslut om förändrad organisation för uppdragsutbildning. Det är ett led i den plan som upprättats för att komma i balans med det ackumulerade överskottet på 7 501 tkr inom verksamheten för beställd utbildning och uppdragsutbildning. Det har även tagits fram en plan för att komma till rätta med det ackumulerade underskottet på 7 562 tkr inom uppdragsforskningen.

I budget antogs intäkterna av uppdragsutbildningarna uppgå till 13 408 tkr och kostnaderna till 14 034 tkr. Utfallet på 13 614 tkr i intäkter innebär en ökning med 2 procent jämfört med budget. Resultatet av verksamheten blev 860 tkr sämre än budget. För uppdragsforskningen budgeterades 6 875 tkr i intäktsomslutning och kostnader på 7 200 tkr. Utfallet på 15 396 tkr i intäkter innebär en ökning med 124 % jämfört med budget. Resultatet av verksamheten blev 326 tkr bättre än budget.

Tilläggsupplysningar och noter

Kommentarer till noter

Belopp i tkr där inte annat anges. Belopp som anges inom parentes avser föregående år.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Örebro universitet följer god redovisningssed såsom den kommer till uttryck i förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

För universitet och högskolor görs undantag från bestämmelsen om redovisning av anslagsmedel i 12 § anslagsförordningen (2011:223). Anslagsavräkning sker i samband med de månatliga utbetalningarna till universitetets räntekonto i Riksgäldskontoret.

Universitet och högskolor medges undantag från 7 § anslagsförordningen (2011:223) på så sätt att lärosätet får överföra såväl överproduktion som outnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst tio procent av takbeloppet till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.

Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelserna i 2 kap. 4 § tredje stycket förordningen (2006:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av väsentliga uppgifter. Universitet och högskolor ska istället lämna uppgifter enligt särskild bilaga.

Universitet och högskolor ska i samband med upprättandet av noter till årsredovisningen särskilt beakta att specifikation ges av

– låneram i Riksgäldskontoret uppdelad på beviljad låneram och utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut, och

– beviljad och under året maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret.

Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen enligt 2 kap. 4 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att i årsredovisningen upprätta och lämna en finansieringsanalys till regeringen.

Universitetet och högskolor medges undantag från 2 kap. 1 § första stycket och 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) om finansiering av anläggningstillgångar. En anläggningstillgång som används i myndighetens verksamhet får helt eller delvis finansieras med bidrag som har mottagits från icke-statliga givare. Detta gäller även för bidrag från statliga bidragsgivare under förutsättning att bidraget har tilldelats för ändamålet.

Universitet och högskolor medges undantag från 25 a § andra och tredje stycket avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet. Uppgår det ackumulerade överskottet till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning under räkenskapsåret ska myndigheten i årsredovisningen redovisa hur överskottet ska disponeras. Har det uppkommit ett underskott i en avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare räkenskapsår ska myndigheten i årsredovisningen lämna ett förslag till regeringen om hur underskottet ska täckas.

Tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper anges i följande stycken.

Immateriella anläggningstillgångar

Utgifter för immateriella anläggningstillgångar som överstiger 100 tkr och som bedöms ha en nyttjandetid och ekonomisk livslängd överstigande tre, alternativt fem år, aktiveras.

Materiella anläggningstillgångar

Tillgångar med ett anskaffningsvärde på 20 tkr och en ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Objekt som utgör en fungerande enhet och vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till 20 tkr klassificeras även de som anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan.

Förbättringsutgifter på annans fastighet

Reparations- och underhållskostnader på annans fastighet aktiveras om de uppgår till 100 tkr eller mer och den förväntade nyttjandeperioden är minst tre år. Åtgärder som syftar till att bevara eller återställa fastigheten till ursprungligt skick anses vara reparations- och underhållskostnader. Utgifter för ny-, till- och ombyggnad av annans fastighet aktiveras när de vart och ett uppgår till 20 tkr eller mer.

För förbättringsutgifter på annans fastighet tillämpas olika avskrivningstider beroende på ombyggnationens karaktär och den kvarvarande hyresperiodens längd.

Tillämpade avskrivningstider:

Immateriella anläggningstillgångar	3, 5 år
Datorer och kringutrustning	3, 5 år
Bilar och andra transportmedel	5 år
Övriga inventarier och labbutrustning	3, 5, 7, 10, 15, 30 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3, 5, 7, 10, 15 år

Finansiella anläggningstillgångar

Örebro universitet förvaltar det statligt ägda bolaget Örebro Universitet Holding AB. I årsredovisningen redovisas uppgifter om andelar i hel- och delägda företag som resultatandel enligt kapitalandelsmetoden. Innehavet redovisas i balansräkningen under posterna andelar i hel- och delägda företag, statskapital samt i resultaträkningen under posten resultat från andelar i hel- och delägda företag.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens valutakurs. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2019-01-04) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter.

Pågående projekt

För externfinansierade bidrag och uppdrag tillämpas den gällande statliga redovisningsprincipen för intäktsredovisning i projekt. I pågående projekt tas intäkter upp motsvarande upparbetade kostnader under året. Erhållna medel från bidragsgivare som ännu inte använts i verksamheten redovisas som oförbrukade bidrag i balansräkningen. För under året avslutade projekt redovisas skillnaden mellan intäkter och kostnader som över/underskott i resultaträkningen. Projekt där bidrag, enligt kontrakt, ännu ej erhållits bokförs som fordran på bidragsgivaren för den del som är en upparbetad kostnad. En prövning görs av fordrans giltighet mot kontrakt eller motsvarande avtal.

Noter

Not 1: Intäkter av anslag (tkr)

	2018	2017
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		
Takbelopp (ram)	795 526	766 819
Utnyttjat anslagssparande	0	3 255
	795 526	770 074
Särskilda medel till universitet och högskolor		
Lokalisering av verksamhet till Grythyttan (ram)	3 902	3 830
Nätverksadministration och utveckling av skolledarutbildning (ram)	352	345
	4 254	4 175
Forskning och utbildning på forskarnivå		
Basresurs (ram)	265 079	254 064
Ersättningar för klinisk utbildning och forskning		
Örebro universitet (ram)	73 454	71 467
Summa	1 138 313	1 099 780

Not 2: Intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)

	2018	2017
Avgiftsbelagd verksamhet		
Offentligrättslig verksamhet		
Högskoleprovet	995	1 069
Övriga intäkter		
Uppdragsutbildning och uppdragsforskning	29 011	27 174
Studieavgiftsskyldiga studenter	3 841	2 703
Intäkter enligt 4 § i avgiftsförordningen (1992:191)		
Lokaluthyrning	14 420	15 165
Lokaluthyrning, utländska studenter	7 817	5 682
Resurssamordning	13 159	17 919
Reproverksamhet	902	1 396
Övrigt	6 747	5 980
	43 045	46 142
Intäkter av övriga fakturerade kostnader	1 645	733
Realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar	23	20
Summa	78 560	77 841

I posten "resurssamordning" under intäkter av 4 § avgiftsförordningen ingår fakturering till Region Örebro län med 10 740 tkr (12 999 tkr). Se även tabell Avgiftsbelagd verksamhet där avgiftsintäkterna disponeras.

I intäkter av avgifter och andra ersättningar ingår:

Tjänsteexport, intäkter	13 960	10 465
-------------------------	--------	--------

Tjänsteexporten ingår i den avgiftsbelagda verksamheten. Som tjänsteexport definieras universitetets försäljning av tjänster till utländska motparter.

Not 3: Intäkter av bidrag (tkr)

	2018	2017
Inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå	19 893	13 872
Inom forskning och utbildning på forskarnivå	170 258	175 567
Summa intäkter av bidrag	190 151	189 439
Bidrag av större omfattning till utbildning på grundnivå och avancerad nivå		
<i>Inomstatliga givare:</i>		
Kammarkollegiet	6 775	3 931
Universitet- och Högskolerådet	1 892	1 736
Stockholms universitet	1 606	1 157
Mittuniversitetet (till innovationskontor enligt regleringsbrev)	2 200	2 200
Tillväxtverket	334	1 744
<i>Utomstatliga givare:</i>		
Örebro kommun, stöd till Linje 14 för breddad rekrytering	1 138	1 250
Karlskoga kommun, stöd till Linje 14 för breddad rekrytering	620	0

Tabellen fortsätter på nästa sida

Fortsättning, not 3

Bidrag av större omfattning till forskning och utbildning på forskarnivå

Inomstatliga givare:

Vetenskapsrådet (VR)	31 503	27 723
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (FORMAS)	8 606	13 434
Verket för innovationssystem (VINNOVA)	4 740	6 159
Uppsala universitet	3 931	-
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte)	3 811	4 640
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (SIDA)	2 314	3 879

Utomstatliga givare:

Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK)	53 836	53 987
EU-medel	8 948	24 935
Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (Mistra)	4 413	-
Riksbankens jubileumsfond	3 365	3 217
Pfizer Consumer Healthcare	3 222	-

Redovisade belopp visar bidragsgivare med större belopp för respektive år.

Not 4: Finansiella intäkter (tkr)

	2018	2017
Ränteintäkter på räntekonto	-	-
Ränteintäkter på lån till anläggningstillgångar	593	535
Övriga ränteintäkter	178	183
Summa finansiella intäkter	771	718

På grund av negativ genomsnittsränta från Riksgälden sedan första kvartalet 2015, redovisas räntan på lån till anläggningstillgångar som en intäkt.

Not 5: Kostnader för personal (tkr)

Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal uppgår till 592 203 tkr (540 621 tkr), varav arvoden till styrelse eller ej anställd personal (uppdragstagare) uppgår till 21 179 tkr (16 098 tkr).

Not 6: Kostnader för lokaler (tkr)

Kostnader för lokaler uppgår till 194 691 tkr (196 015 tkr), en minskning med 1 324 tkr. Minskningen förklaras främst av omförhandlade hyresavtal som resulterat i lägre lokalhyra samt lägre kostnad för extern lokalvård på grund av nya avtal.

Not 7: Övriga driftkostnader (tkr)

Under året redovisas realisationsförluster uppgående till 59 tkr (45 tkr).

Not 8: Finansiella kostnader (tkr)

	2018	2017
Räntekostnader på lån till anläggningstillgångar	-	-
Räntekostnader på räntekonto	4 341	4 385
Övriga inomstatliga räntekostnader	5	7
Övriga finansiella kostnader	321	273
Summa finansiella kostnader	4 667	4 665

På grund av negativ genomsnittsränta från Riksgälden sedan första kvartalet 2015, redovisas räntan på räntekontots behållning som en kostnad.

Not 9: Avskrivningar och nedskrivningar (tkr)

	2018	2017
Balanserade utgifter för utveckling, rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	1 347	1 556
Datorer och kringutrustning	7 385	6 120
Bilar och transportfordon	68	172
Maskiner och inventarier och övriga materiella anläggningstillgångar	16 932	14 785
Förbättringsarbeten på annans fastighet	7 388	7 480
Summa avskrivningar	33 120	30 113

Av förbättringsarbeten på annans fastighet avser 95 tkr (153 tkr) avskrivningar på investeringar som skrivs av på tre år, 632 tkr (812 tkr) avser fem år och 2 595 tkr (3 633 tkr) avser investeringar som skrivs av på sju år. 4 066 tkr (2 882 tkr) är investeringar med en avskrivningsperiod på 10 år och 0 tkr (0 tkr) avser 15 år.

Not 10: Transfereringar (tkr)

	2018	2017
Medel som erhållits från myndigheter	13 377	18 295
<i>Övriga erhållna medel från:</i>		
Svenska stiftelser och fonder	10 038	10 136
Kommuner och landsting	1 493	619
Övriga	10	3 069
	11 541	13 824
<i>Lämnade bidrag till:</i>		
Statliga myndigheter	-13 586	-16 028
Kommuner, landsting, företag och övriga organisationer	-7 912	-11 536
Stipendiater	-3 420	-4 555
	-24 918	-32 119
Saldo	0	0

Not 11: Balanserade utgifter för utveckling (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
IB anskaffningsvärde	2 675	2 675
Årets anskaffningar	-	-
Avgår anskaffningsvärde för uttrangerade tillgångar	-	-
Anskaffningsvärde UB	2 675	2 675
IB ackumulerade avskrivningar	2 502	2 257
Årets avskrivningar	122	245
Avgår avskrivningar på uttrangerade tillgångar	-	-
Ackumulerade avskrivningar UB	2 624	2 502
Bokfört värde	51	173

Not 12: Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
IB anskaffningsvärde	8 079	6 647
IB anskaffningsvärde pågående nyanläggningar	1 222	-
Årets anskaffningar	1 660	2 107
Avgår anskaffningsvärde för uttrangerade tillgångar	-	-675
Anskaffningsvärde UB	10 961	8 079
IB ackumulerade avskrivningar	5 625	4 988
Årets avskrivningar	1 225	1 312
Avgår avskrivningar på uttrangerade tillgångar	-	-675
Ackumulerade avskrivningar UB	6 850	5 625
Bokfört värde	4 111	2 454

Not 13: Förbättringsutgifter på annans fastighet (tkr) *

	2018-12-31	2017-12-31
IB anskaffningsvärde	58 826	58 732
IB anskaffningsvärde pågående förbättringsutgift	12	-
Årets anskaffningar	9 973	11 616
Årets anskaffningar pågående förbättringsutgifter	-	12
Avgår anskaffningsvärde för utrangerade tillgångar	-4 317	-11 522
Anskaffningsvärde UB	64 494	58 838
IB ackumulerade avskrivningar	23 703	27 745
Årets avskrivningar	7 388	7 480
Avgår avskrivningar på utrangerade tillgångar	-4 317	-11 522
Ackumulerade avskrivningar UB	26 774	23 703
Bokfört värde	37 720	35 135

* Notens uppbyggnad har ändrats jämfört med 2017.

I samband med översyn av förbättringsarbeten på annans fastighet har det, liksom föregående år, skett utrangeringar av ett antal aktiverade poster. Samtliga var helt avskrivna.

Not 14: Maskiner, inventarier, installationer m.m. (tkr) *

	2018-12-31	2017-12-31
IB anskaffningsvärde	331 453	309 860
Årets anskaffningar	41 678	24 181
Överföringar från pågående nyanläggningar	4 937	3 131
Avgår anskaffningsvärde för sålda och utrangerade tillgångar	-11 288	-5 719
Anskaffningsvärde UB	366 780	331 453
IB ackumulerade avskrivningar	242 897	227 495
Årets avskrivningar	24 385	21 077
Avgår avskrivningar på sålda och utrangerade tillgångar	-11 223	-5 675
Ackumulerade avskrivningar UB	256 059	242 897
Bokfört värde	110 721	88 556

* Notens uppbyggnad har ändrats jämfört med 2017 och därmed jämförelsesiffrorna

Not 15: Pågående nyanläggningar (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
IB anskaffningsvärde	6 159	3 599
Årets anskaffningar	27 070	15 926
Överföringar till anläggningsskonto	-26 310	-13 366
Anskaffningsvärde UB	6 919	6 159

Not 16: Finansiella anläggningstillgångar (tkr)**Andelar i hel- och delägda företag**

2012 bildade Örebro universitet holdingbolag som förvaltas av Örebro universitet till 100 %. 1 000 st aktier finns i Örebro Universitet Holding AB (556897-5360) à nom värde 100 kr/styck. Örebro Universitet Holding AB innehar tre helägda dotterföretag, Inkubera AB, Örebro Universitet Enterprise AB och Örebro Universitet Uppdrag AB.

	2018-12-31	2017-12-31
IB anskaffningsvärde	4 676	2 171
Årets resultatandelar i hel- och delägda företag	10	2 505
Bokfört värde	4 686	4 676

Not 17: Kundfordringar (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Kundfordringar	11 664	14 899

13 306 tkr fakturerades under december 2018 (14 407 tkr).

Not 18: Fordringar hos andra myndigheter (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Kundfordringar, inomstatliga	5 834	4 416
Avräkning skatter och avgifter	1 395	1 331
Mervärdesskattfordran	20 395	20 071
Summa	27 624	25 818

3 568 tkr fakturerades under december 2018 (2 729 tkr).

Not 19: Övriga kortfristiga fordringar (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Övriga fordringar	438	296

I posten ingår fordringar såsom löne- och reseförskott med sammanlagt 330 tkr (276 tkr).

Not 20: Periodavgränsningsposter – tillgångar (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	44 588	45 505
Övriga förutbetalda kostnader, inomstatliga	1 042	661
Övriga förutbetalda kostnader, utomstatliga	9 834	8 275
	55 464	54 441
Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga bidragsgivare	3 191	1 995
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga bidragsgivare	20 669	14 153
	23 860	16 148
Övriga upplupna intäkter, inomstatliga	80	274
Övriga upplupna intäkter, utomstatliga	466	657
	546	931
Summa	79 870	71 520

Not 21: Avräkning med statsverket (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	0	-3 255
Redovisat mot anslag	1 138 313	1 099 780
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-1 140 066	-1 096 525
Återbetalning av anslag	-	-
Utgående balans skuld avseende anslag i räntebärande flöde	-1 753	0
Sammansättning utgående balans		
Ej avräknat anslag grundutbildning, upp till 10% av takbeloppet	-1 753	0
Summa	-1 753	0

Not 22: Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	886 655	897 779

Under 2018 disponerades en räntekontokredit uppgående till 0 tkr (0 tkr).

Not 23: Kassa och bank (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Valutakonto Euro	5 972	-

Saldot 2018 avser erhållna, ännu ej fördelade projektmedel.
Se även not 29. 581 174,92 EUR till kurs 10,2753

Not 24: Myndighetskapital (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Statskapital		
Medel till bildande av Örebro Universitet Holding AB	2 125	2 125
Konst från Statens Konstråd	634	634
Summa	2 759	2 759
Resultatandelar i hel- och delägda företag		
Disposition av Örebro Universitet Holding AB's resultat	2 551	46
Kapitalförändring		
Balanserad kapitalförändring	557 021	510 249
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-25 928	49 277
Summa	531 093	559 526
Summa myndighetskapital	536 403	562 331

Kapitalförändring per område (tkr)

Verksamhet	Balanserad kapitalförändring	Disp av resultatandelar -17	Årets kapitalförändring	Summa
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	451 112	-1 753	-5 708	443 651
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå enligt uppdrag i regleringsbrev	442 125	-1 753	-3 995	436 377
Bidragsfinansierad utbildning på grundnivå och avancerad nivå	0	-	-227	-227
Uppdragsverksamhet	8 987	-	-1 486	7 501
Forskning och utbildning på forskarnivå	108 414	-752	-20 220	87 442
Forskning och utbildning på forskarnivå	121 328	-752	-18 916	101 660
Bidragsfinansierad forskning och utbildning på forskarnivå	-5 351	-	-1 305	-6 656
Uppdragsverksamhet	-7 563	-	1	-7 562
Summa	559 526	-2 505	-25 928	531 093

Sedan 2013 redovisar Örebro universitet den bidragsfinansierade verksamhetens påverkan på myndighetskapitalet per verksamhetsgren. De redovisade resultaten ovan avser resultatförda projekt i bidragsfinansierad verksamhet. I den bidragsfinansierade forskningen har samfinansiering skett med 19,7 mkr under året (20,7 mkr 2017). Den avgiftsbelagda verksamhetens (beställd utbildning, uppdragsutbildning och uppdragsforskning) kapitalförändring redovisas i ovanstående not under de båda rubrikerna samt i tabellen "Avgiftsbelagd verksamhet där avgiftsintäkterna disponeras".

Förändring av myndighetskapitalet (tkr)

	Stats- kapital	Resultat- andelar i hel- och delägda företag	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapital- förändring, bidrags- finansierad verk- samhet from 2013	Kapitalför- ändring enligt resultat- räkningen	Summa
Utgående balans 2017	2 759	46	512 613	1 468	-3 832	49 277	562 331
Ingående balans 2018	2 759	46	512 613	1 468	-3 832	49 277	562 331
Föregående års kapitalförändring		2 505	48 335	-44	-1 519	-49 277	-
Årets kapitalförändring						-25 928	-25 928
Summa årets förändring		2 505	48 335	-44	-1 519	-75 205	-25 928
Utgående balans 2018	2 759	2 551	560 948	1 424	-5 351	-25 928	536 403

Not 25: Avsättningar (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
Ingående avsättning	5 510	6 776
Årets pensionskostnad	752	1 914
Årets pensionsutbetalningar	-3 421	-3 180
Utgående avsättning	2 841	5 510
Avsättningen omfattar pensionsförpliktelser som universitetet svarar för.		
Övriga avsättningar		
Ingående avsättning	4 896	4 748
Årets avsättning	1 691	1 547
Ianspråktaget belopp	-828	-1 399
Utgående avsättning	5 759	4 896

Posten övriga avsättningar avser de 0,3 procent av bruttolönesumman som myndigheten enligt kollektivavtalet ska avsätta för omställningsarbete. Bedömningen är att ca 1 800 tkr av avsättningen kommer att ianspråktagas under 2019. Avsättningen för 2019 bedöms vara i samma storleksordning vilket innebär att den totala avsättningen blir oförändrad.

Not 26: Lån i Riksgäldskontoret (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Total skuld vid årets början	106 590	103 324
Upptagna lån	55 889	28 836
Gjorda amorteringar	-26 932	-25 570
Total skuld vid årets utgång	135 547	106 590

Obelånade investeringar gjorda under december uppgår till 10 229 tkr (16 388 tkr).

Vid upptagande av lån för anläggningstillgångar ingår sedan 2017 alla pågående nyanläggningar. Tidigare år har en bedömning gjorts av vilka nedlagda kostnader som ska aktiveras i bokslutet.

Universitetet disponerade en låneram på 150 000 tkr (150 000 tkr) i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar för förvaltningsändamål.

Not 27: Kortfristiga skulder till andra myndigheter (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Leverantörsskulder, inomstatliga	16 594	7 747
Skulder avseende lagstadgade arbetsgivaravgifter m.m.	16 282	14 475
Utgående mervärdesskatt	5 320	6 170
Summa	38 196	28 392

Not 28: Leverantörsskulder (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Leverantörsskulder	80 961	74 206

Not 29: Övriga kortfristiga skulder (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Personalens källskatt	16 067	14 363
Övriga kortfristiga skulder	6 025	653
Summa	22 092	15 016

I posten övriga kortfristiga skulder 2018 ingår en skuld till EU med 5 972 tkr avseende erhållna, ännu ej fördelade projektmedel. Se även not 23.

Not 30: Upplupna kostnader (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna lönekostnader inklusive sociala avgifter	19 999	13 488
Semesterlöneskuld inklusive sociala avgifter	61 085	54 148
Övriga upplupna kostnader, inomstatliga	693	496
Övriga upplupna kostnader, utomstatliga	16 875	13 718
Summa	98 652	81 850

Not 31: Oförbrukade bidrag (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
<i>Oförbrukade bidrag från statliga givare som förväntas tas i anspråk inom:</i>		
3 månader	1 397	5 874
mer än 3 månader till 1 år	728	34 080
mer än 1 år till 3 år	65 777	41 090
mer än 3 år	15 029	2 661
	82 931	83 705
<i>Oförbrukade bidrag från icke statliga givare som förväntas tas i anspråk inom:</i>		
3 månader	157	9 443
mer än 3 månader till 1 år	50 149	86 127
mer än 1 år till 3 år	71 847	46 740
mer än 3 år	16 404	10 652
	138 557	152 962
Summa	221 488	236 667

Not 32: Övriga förutbetalda intäkter (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Förutbetalda intäkter, inomstatliga uppdragsgivare	15 897	14 333
Förutbetalda intäkter, utomstatliga uppdragsgivare	16 842	17 674
Summa	32 739	32 007

Resultaträkning (tkr) fördelad på anslags- och bidragsfinansierad verksamhet och avgiftsfinansierade uppdrag

Resultaträkning för verksamhetsgrenen utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive uppdragsutbildning (tkr)

	Örebro universitet totalt		
	2018	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	825 250	799 036	783 044
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	30 672	30 796	32 455
Intäkter av bidrag	19 893	13 872	15 753
Finansiella intäkter	499	512	410
Summa intäkter	876 314	844 216	831 662
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-540 920	-482 527	-468 935
Kostnader för lokaler	-146 399	-148 238	-147 478
Övriga driftkostnader	-171 788	-152 504	-149 528
Finansiella kostnader	-3 011	-3 046	-3 107
Avskrivningar	-18 424	-18 003	-19 558
Summa kostnader	-880 542	-804 318	-788 606
Verksamhetsutfall	-4 228	39 898	43 056
Resultat från andelar	6	1753	1
Transfereringar			
Erhållna medel	4 526	5 217	5 010
Lämnade medel	-4 526	-5 217	-5 010
KAPITALFÖRÄNDRING	-4 222	41 651	43 057

Resultaträkning för verksamhetsgrenen utbildning på grundnivå och avancerad nivå, uppdragsutbildning (tkr)

	Örebro universitet totalt		
	2018	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag			
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	13 614	14 201	8 770
Intäkter av bidrag			
Finansiella intäkter			
Summa intäkter	13 614	14 201	8 770
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-9 290	-7 169	-4 479
Kostnader för lokaler	-405	-444	-229
Övriga driftkostnader	-5 266	-6 554	-4 028
Finansiella kostnader	-54	-	-
Avskrivningar	-85	-113	-41
Summa kostnader	-15 100	-14 281	-8 777
Verksamhetsutfall	-1 486	-80	-7
Resultat från andelar	-	-	-
Transfereringar			
Erhållna medel	-	-	-
Lämnade medel	-	-	-
KAPITALFÖRÄNDRING	-1 486	-80	-7

Resultaträkning för verksamhetsgrenen forskning och utbildning på forskarnivå, exklusive, uppdragsforskning (tkr)

	Örebro universitet totalt		
	2018	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	313 063	300 744	296 589
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	18 878	19 870	16 970
Intäkter av bidrag	170 258	175 567	149 164
Finansiella intäkter	272	206	192
Summa intäkter	502 471	496 387	462 915
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-351 416	-330 844	-300 709
Kostnader för lokaler	-47 339	-46 825	-43 645
Övriga driftkostnader	-107 944	-98 340	-99 811
Finansiella kostnader	-1 555	-1 617	-1 090
Avskrivningar	-14 442	-11 843	-11 050
Summa kostnader	-522 696	-489 469	-456 305
Verksamhetsutfall	-20 225	6 918	6 610
Resultat från andelar	4	752	1
Transfereringar			
Erhållna medel	20 392	26 902	18 600
Lämnade medel	-20 392	-26 902	-18 600
KAPITALFÖRÄNDRING	-20 221	7 670	6 611

Resultaträkning för verksamhetsgrenen forskning och utbildning på forskarnivå, uppdragsforskning (tkr)

	Örebro universitet totalt		
	2018	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag			
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	15 396	12 974	9 533
Intäkter av bidrag			
Finansiella intäkter			
Summa intäkter	15 396	12 974	9 533
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-10 175	-8 306	-6 712
Kostnader för lokaler	-548	-508	-207
Övriga driftkostnader	-4 456	-3 970	-2 566
Finansiella kostnader	-47	-	-
Avskrivningar	-169	-154	-52
Summa kostnader	-15 395	-12 938	-9 537
Verksamhetsutfall	1	36	-4
Resultat från andelar	-	-	-
Transfereringar			
Erhållna medel	-	-	-
Lämnade medel	-	-	-
KAPITALFÖRÄNDRING	1	36	-4

Redovisning av takbelopp

Tabell 1
Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR)
Utfall avseende perioden 2018-01-01–2018-12-31

Enligt bilaga 1 Avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer med mera.*
 Summan Utfall total ersättning ska avse den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för, det vill säga oberoende av om den ryms inom tilldelade medel eller inte.

Utbildningsområde	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättn. (tkr)	HPR Ersättn. (tkr)	Utfall total ersättning
Humaniora	359	288	11 455	5 989	17 444
Teologi					0
Juridik	893	820	28 475	17 033	45 508
Samhällsvetenskap	2 569	2 199	81 906	45 693	127 599
Naturvetenskap	852	696	46 311	31 891	78 202
Teknik	927	793	50 385	36 357	86 742
Farmaci					0
Vård	1 038	988	60 019	49 469	109 488
Odontologi					0
Medicin	1 262	1 141	81 507	89 611	171 117
Undervisning	722	706	28 004	28 665	56 670
Verksamhetsförlagd utbildning	127	119	6 985	6 334	13 319
Övrigt	23	15	986	529	1 516
Design	15	15	2 311	1 408	3 719
Konst					0
Musik	180	180	23 925	15 127	39 051
Opera					0
Teater					0
Media					0
Dans					0
Idrott	191	152	21 419	7 909	29 328
Summa	9 158	8 111	443 688	336 015	779 702
Takbelopp (tkr)					797 279
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)					0
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med (tkr)					17 577

*I november 2018 gick Örebro universitet över till nya Ladok. Därmed har 2018 års siffror nya Ladok som källa. Tidigare års siffror har inte justerats i denna årsredovisning.

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden

Totalt antal utbildade helårsstudenter 31 inom design. Högst får 15 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom design har avräknats mot utbildningsområdet naturvetenskap.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 190 inom musik. Högst får 180 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom musik har avräknats mot utbildningsområdet teknik.

Tabell 2
Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)	
Årets takbelopp	797 279
+ Ev. ingående anslagssparande	
Summa (A)	797 279
B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	932
Utfall total ersättning enligt tabell 1	779 702
+ Ev. ingående överproduktion	14 892
Summa (B)	795 526
Summa (A-B)¹	1 753

1) Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan.
 Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.

Tabell. Anslagssparande	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	1 753
- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående anslagssparande	1 753

Tabell. Överproduktion	
Total utgående överproduktion	
- Ev. överproduktion över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående överproduktion	0

2) Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

Styrelseledamöters och ledande befattningshavares övriga uppdrag och ersättningar

Namn	Erhållen ersättning, kr	Ledamot i andra styrelser
Alexander Duarte Tsegai ⁵⁾	21 000	-
Hans Enocson	28 002	Aggrandir AB, Uppsala Innovation Center AB, Unibap AB.
Hans Hasselbladh ¹⁾	809 731	-
Görgen Johansson	28 002	Amexci AB, Saab Bofors Test Center AB, Saab Bofors AB, Saab Barracuda AB, FFV Ordnance AB, Saab Dynamics AB, Saab underwater Systems AB, Wikers AB.
Caroline Kardeby ^{1) 7)}	378 663	-
Mats Lindgren	28 002	Kairos Future Partners AB, Kairos Future Group AB, Kairos Future AB, Innovation & Collaboration AB, Kairos Future HK Ltd, Kairos Future Consulting Shanghai Ltd, Dcipher Group AB, Dcipher Analytics AB, Anakalypsi Group AB, Conrevo Group AB, Conrevo Propertiers AB, Conrevo AB, Bågsträngen 2 Förvaltning AB, Heimdahls Information AB, Informationsförlaget AB.
Lasse Lund ³⁾	-	-
Eva Malmström Jonsson	28 002	Kunskapskolan i Sverige AB, Tom Tits Experiment AB, Polymer Factory Sweden AB.
Pooyan Masarrat ²⁾	28 000	-
Jan Mustell ¹⁾	479 913	-
Malin Prenkert ¹⁾	660 205	-
Johan Schnürer ¹⁾	1 322 548	Ultupharma AB, Micafun AB, Insynsrådet vid Länsstyrelsen i Örebro län.
Andreas Svahn	28 002	Alfred Nobel Science Park AB, Scantec AB, Insynsrådet vid länsstyrelsen i Örebro län, Hallsbergs fastigheter 1 AB, Örebro läns landstings förvaltnings AB.
Louise Ungerth	28 002	Sigill Kvalitetssystem AB, AB Louise Ungerth & Co.
Olivia Wigzell ⁴⁾	53 334	Socialstyrelsen, Världshälsoorganisationen (WHO), OECD:s hälso-kommitté, Insynsrådet för MSB, Rådet för styrning med kunskap.
Cecilia Wikström ⁶⁾	18 668	Beijer Alma AB, Elekta AB.

1) Innehar anställning vid Örebro universitet.

2) Ledamoten har lämnat styrelsen under 2018.

3) Ersättning för slutet av 2018 kommer att betalas ut januari 2019 (14 000 kr).

4) En extra utbetalning (12 666 kr) kommer att ske 2019 för korrigerig av arvoden gällande 2018.

5) En extra utbetalning (14 600 kr) som avser 2018 kommer att ske 2019.

6) En extra utbetalning (9 334 kr) som avser 2018 kommer att ske 2019.

7) Ersättning 28 000 kr för uppdrag i styrelsen 2018 ingår i beloppet 378 663 kr.

I ersättningarna ovan inkluderas alla skattepliktiga ersättningar och förmåner utbetalda av Örebro universitet under 2018.

INTERN STYRNING OCH KONTROLL

Medicinska biblioteket är ett ämnesbibliotek placerat vid Campus USÖ. Såväl studenter som personal vid Örebro universitet samt personal inom Region Örebro län kan nyttja biblioteket.

Foto: Örebro universitet

Intern styrning och kontroll

Örebro universitet bedriver ett systematiskt arbete med att säkra måluppfyllelse, god hushållning med medel samt hög rättssäkerhet i verksamheten. Universitetets riskarbete har under de senaste åren varit integrerat i kvalitets- och verksamhetsplaneringsprocessen.

Förordning om intern styrning och kontroll

I likhet med andra förvaltningsmyndigheter under regeringen som har skyldighet att följa internrevisionsförordningen (2006:1228) omfattas Örebro universitet av förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll. Myndighetsledningen ansvarar enligt förordningen för att det finns en process för intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Processen ska säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen (2007:515), det vill säga att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt, samt att myndigheten hushållar väl med statens medel.

Under året har regeringen beslutat om förändringar i internrevisionsförordningen, i förordningen om intern styrning och kontroll samt i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605). Förändringarna träder i kraft den 1 januari 2019, varav vissa tillämpas första gången i årsredovisningen för 2018 och andra i årsredovisningen för 2019.

Process för universitetets övergripande arbete kring intern styrning och kontroll

Vid Örebro universitet är arbetet med intern styrning och kontroll integrerat i universitetets verksamhetsplaneringsprocess.

Verksamhetsplaneringen tar sin utgångspunkt i av universitetsstyrelsen fastställd vision och mål. Verksamhetsplaner och riskanalyser på alla nivåer, följs upp, revideras och dokumenteras årligen. För att underlätta detta arbete har ett digitalt verktyg för planering och uppföljning, PUB, införts.

Under året har verksamhetsdialoger genomförts med fakultetsnämnder, institutioner och avdelningar inom det gemensamma verksamhetsstödet. Vid dessa dialoger träffas universitetsledningen och ledningen för respektive enhet och diskuterar aktuella frågor. Syftet med dialogerna är att få en gemensam bild av hur verksamheten utvecklas, men även att stämma av hur det går med genomförandet av verksamhetsplanen. Under årets dialoger med institutionerna har till exempel kvalitet inom forskning och utbildning funnits med som ett återkommande tema. Med fakultetsnämnder och institutioner har diskussionen bland annat rört kompetensförsörjning, externa medel samt arbetet med att hantera de risker som identifierats i riskanalysen. I dialogen med avdelningarna inom det gemensamma verksamhetsstö-

det lyftes bland annat verksamhetsutveckling och ledningens stöd i denna. Vid samtliga dialoger har lyfts frågor om strategiska satsningar och ekonomiska utmaningar.

För att kvalitetsgranska ekonomihanteringen och förebygga oegentligheter har ekonomiavdelningen lagt ned ett omfattande arbete på att vidareutveckla rutiner och arbetssätt. Till exempel har en genomgång gjorts av ekonomiflödena för att säkerställa att det alltid är två personer med i processen. På samma sätt bör ett digitaliserat flöde av lönerelaterade utbetalningar införas. Vidare har rutinerna för att följa upp studentvolymerna setts över och ett arbete med att utveckla processen pågår.

Universitetets riskanalys för 2018

Ett systematiskt arbete bedrivs för att identifiera, hantera och följa upp relevanta verksamhetsrisker. På samtliga organisatoriska nivåer inom universitetet upprättas riskanalyser, vilka tillsammans med vision och strategiska mål samt andra underlag ligger till grund för respektive enhets verksamhetsplan. De åtgärder som ska genomföras för att hantera aktuella risker anges i riskanalysen och beskrivs mer utförligt i respektive enhets verksamhetsplan.

De lokalt upprättade riskanalyserna beaktas vid revideringen av universitetets övergripande riskanalys. Till detta läggs universitetsledningens egna bedömningar, som utgår från omvärldsbevakning och omvärldsanalys samt systematisk uppföljning av universitetets verksamhet och måluppfyllelse. Vidare utgör internrevisionens rapporter ett viktigt bidrag vid revideringen av universitetets övergripande riskanalys.

Ett förslag till riskanalys för Örebro universitet 2018 har behandlats av universitetsstyrelsen dels i samband med ett strategiinternat i oktober 2017, dels i samband med att styrelsen fastställde riskanalysen i december samma år. Under året har de risker som inför 2018 bedömdes som medelhöga eller höga på olika sätt följts upp. En större uppföljning gjordes vid styrelsemötet i oktober 2018 som utgångspunkt för diskussionen om ett förslag till riskanalys för 2019. Riskanalysen har även diskuterats vid en workshop med Rektors ledningsråd i november.

I Örebro universitets riskanalys för 2018 anges risker för att inte kunna genomföra universitetets strategier och nå de formulerade målen. De identifierade riskerna är in-sorterade under de utvecklingsområden som styrelsen fastställde som en del av universitetets vision och strategiska mål i december 2017.

I universitetets riskanalys för 2018 fanns 14 risker identifierade, av vilka 7 var desamma som under 2017. Fler-talet av dessa risker har en koppling till universitetets mål och strategier, det vill säga risker för att universitetet inte ska kunna genomföra strategier enligt plan och nå formulerade mål. Vidare finns ett antal risker som har ett mer tydligt fokus på universitetets förmåga att leva upp till de lagstadgade krav som ställs på en myndighet.

Som diagrammet Riskanalys 2018 visar är det enbart fem av riskerna som värderats som höga. Övriga har antingen värderats som låga risker eller medelrisker. Motivet till att dessa ändå finns med i den övergripande riskanalysen är att universitetet inte vill tappa bort de identifierade områdena. De risker som bedömdes som höga var:

- Uteblivna externa medel: motiverat utifrån den höga konkurrens som råder.
- Otillräckliga lärarresurser: motiverat utifrån att det kan leda till kvalitetsbrister i utbildning och forskning, hög arbetsbelastning och dåligt arbetsgivarvarumärke.
- Oförutsedda konsekvenser av planerade organisationsförändringar och förändringar i modell för ledning och styrning: motiverat utifrån att de planerade förändringarna kan leda till osäkerhet i organisationen.
- Brister i implementeringen av dataskyddsförordningen och bristande informationssäkerhet: motiverat utifrån vetenskapen om att ett stort arbete krävs för att hamna på acceptabel nivå.
- Brister i kemikaliehanteringen: motiverat utifrån att det saknas samordning av kemikaliehantering.

Uteblivna externa forskningsmedel

De externa forskningsmedlen har ökat under året, men trots att fakultetsnämnder och institutioner bedriver ett målmedvetet arbete för att attrahera externa forskningsmedel och att Grants Office arbetar alltmer proaktivt och bistår både under idé- och ansökningsprocess är ökningen marginell. Att söka externa medel är ett långsiktigt arbete som vid vissa institutioner konkurrerar med ett stort utbildningsuppdrag. Det gäller att hitta en balans mellan dessa båda områden och skapa luft i systemet så att tid för att skriva ansökningar kan ges. En kulturförändring måste komma till stånd som innebär att de seniora forskarna söker medel, inte bara till sig själva och sin lön, utan för att bygga miljö. Att skriva ansökningar måste ses som en naturlig del i forskningsarbetet. Styrelsen bedömer risken som fortsatt hög.

Otillräckliga lärarresurser

Örebro universitet har under året genomfört ett antal strategiska rekryteringssatsningar och det är fler sökanden till de utlysningar som görs idag än för ett par år sedan. Ett arbete har bedrivits för att i högre utsträckning än tidigare erbjuda tillsvidareanställningar för undervisande och forskande personal. Rekryteringsprocessen behöver dock ses över och finjusteras för att utgöra ett effektivt stöd i universitetets kompetensförsörjningsarbete. I och med att universitetet får en ny ledningsorganisation från och med årsskiftet genomförs för närvarande en översyn av delegationsordningen med ambitionen att effektivisera beslutsprocesserna. Detta tillsammans med införandet av digitalt beslutsfattande kortar ledtiderna i rekryteringsprocessen. Från och med 2017 tas kompetensförsörjningsplaner fram för verksamheten vid institutionerna. För att vara ett reellt verktyg för analys och planering så att det blir möjligt att förutse och planera rekryterings- och kompetensutvecklingsbehov på lång sikt måste dessa planer utgöra en naturlig del i det strategiska kompetensförsörjningsarbetet på enheterna.

Under årets verksamhetsdialoger med fakultetsnämnder och institutioner har kompetens- och rekryteringsbehovet följts upp och diskuterats. Universitetsledningen planerar att ha särskilda, framåtsyftande, samtal med samtliga tillträdande dekaner, rörande den långsiktiga kompetensförsörjningen inom deras respektive områden. Med beaktande av de förbättringsåtgärder som genomförts gör styrelsen bedömningen att risken fortsättningsvis är medelhög.

Oförutsedda konsekvenser av planerade organisationsförändringar och förändringar i modell för ledning och styrning

Formerna för att styra och leda verksamheten vid universitetet har utvecklats för att anpassas till ny vision och ny värdegrund. Vid årsskiftet träder tre justeringar av organisationen i kraft. Restaurang- och hotellhögskolan byter fakultetsnämndstillhörighet från HS-nämnden till ENT-nämnden, Lärarutbildningsnämnden avvecklas och dekan ingår i universitetets linjeorganisation och får därmed ett formellt verksamhets-, budget- och personalansvar. Fakultetsnämnderna ansvarar för kvaliteten i utbildning och forskning, och tilldelar framgent inte bara resurser till forskning, utan även till utbildning. För att underlätta implementeringen av dessa organisationsförändringar hålls arbetet samman i ett övergripande projekt där delar av universitetsledningen ingår i styrgruppen. En gemensam grundsyn för ledning och styrning håller på att tas fram

Riskanalys 2018 – översikt

KONSEKVENSN	Mycket allvarlig				
	Allvarlig				
	Lindrig				
	Försumbar				
		Osannolik	Liten sannolikhet	Stor sannolikhet	Mycket stor sannolikhet
		SANNOLIKHET			

■ Grönt = Låg risk
■ Gul = Medelrisk
■ Röd = Hög risk

och ett arbete för att utveckla och tydliggöra rollerna som dekan, prefekt och enhetschef har bedrivits under året. Dekanerna kommer fortsättningsvis att ingå i universitetets ledningsgrupp för att betona vikten av att se universitetet som en helhet. Verksamhetsuppföljningarna har under året utvecklats och knutits tydligare till universitetets vision och strategiska mål. Med beaktande av de förbättringsåtgärder som genomförts gör styrelsen bedömningen att risken fortsättningsvis är medelhög.

Brister i implementeringen av dataskyddsförordningen och bristande informationssäkerhet

Ett dataskyddsombud har anställts och arbetar med att uppfylla kraven i dataskyddsförordningen (GDPR) har under året bedrivits. En registerförteckning för personuppgiftsbehandling finns upprättad och under hösten har ett arbete bedrivits med att ta fram riktlinjer och rutiner för hur dataskyddet ska fungera vid lärosätet. Utbildning för olika personalkategorier är framtagen och finns tillgänglig på universitetets hemsida Inforum. Ungefär hälften av all personal har deltagit vid dataskyddsombudets informationstillfällen under 2018. Risker finns dock fortfarande kopplade till bland annat hur forskningen kan efterleva GDPR. När det gäller informationssäkerheten kan konstateras att universitetet är på rätt väg. En inventering av säkerhetsnivån inom IT-avdelningen har genomförts. Generellt påvisades flest brister inom styrning och dokumentation och ett arbete med ett ramverk för styrning av IT-avdelningen har påbörjats. Vidare har risk- och sårbarhetsanalyser för universitetets verksamhetssystem genomförts. Nästa steg är att få utbildning för personal tillgänglig och att styrdokument upprättas. Införandet av ett ledningssystem för informationssäkerhet fortsätter, men går långsamt. Styrelsen bedömer risken som fortsatt hög.

Brister i kemikaliehanteringen

Under året har universitetet arbetat med att förbättra kemikaliehanteringen och det finns nu en fungerande rutin för kemikalieinventering vid universitetet. En laboratorieskyddsingenjör har rekryterats och kommer få en central roll i universitetets arbete för en förbättrad kemikaliehantering och laboratoriesäkerhet. Styrelsen gör bedömningen att risken bör strykas i riskanalysen för 2019, då den i jämförelse med övriga risker är begränsad till några få platser inom universitetet.

Internrevisionens roll i arbetet med intern styrning och kontroll

Internrevisionen har till uppgift att granska och lämna förslag till förbättringar av myndighetens process för intern styrning utifrån en analys av myndighetens risker. Under 2018 har internrevisionen rapporterat följande granskningssupdrag till universitetsstyrelsen:

- Hanteringen av risken för oegentligheter
- Utbildning på forskarnivå
- Förberedelsearbetet inför den nya dataskyddsförordningen (GDPR)
- Kemikaliehantering och labbsäkerhet

Med utgångspunkt i dessa granskningar har universitetet tagit fram handlingsplaner, vilka syftar till att hantera de iakttagelser som internrevisionen gjort. Internrevisionen ser inte några brister som ger styrelsen anledning att ifrågasätta den interna styrningen och kontrollen.

Övriga insatser som under året syftat till att stärka universitetets interna styrning och kontroll

Medvetenheten kring risker för oegentligheter har under det senaste året ökat. Genom samtal och utbildningsinsatser har området belysts och vikten av att hålla sig till gällande regelverk påtalats. Inom ramen för det visionsarbete som bedrevs under 2017 lyftes den statliga värdegrunden fram som central i arbetet för en god förvaltning och en viktig utgångspunkt för en fortsatt utveckling av myndighetskulturen. Under året har den statliga värdegrunden funnits med i samtal, möten och utbildningar så att kunskap om de värderingar som ska prägla en statsanställd sprids. Ledningens kommunikativa kompetens har vidareutvecklats och en ledningskommunikatör finns nu vid Ledningsstaben, vilket har ökat tillgängligheten av information i organisationen.

Med syftet att ge medarbetare möjlighet att anonymt rapportera allvarliga oegentligheter inom verksamheten finns sedan början av 2018 en visselblåsarfunktion. Genom funktionen kan universitetet få kännedom om missförhållanden som eventuellt inte redan uppmärksammats på annat sätt, och kan stoppa eller förhindra att dessa fortgår samt bättre arbeta förebyggande. Visselblåsarfunktionen har sedan dess införande mottagit totalt nio ärenden.

Örebro den 15 februari 2019

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Alexander Duarte Tsegai

Jan Mustell

Hans Enocson

Malin Prenkert

Hans Hasselbladh

Johan Schnürer

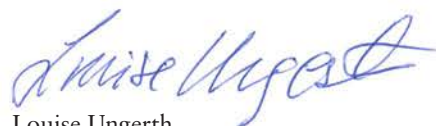
Görgen Johansson

Andreas Svahn

Caroline Kardeby

Louise Ungerth

Mats Lindgren

Olivia Wigzell

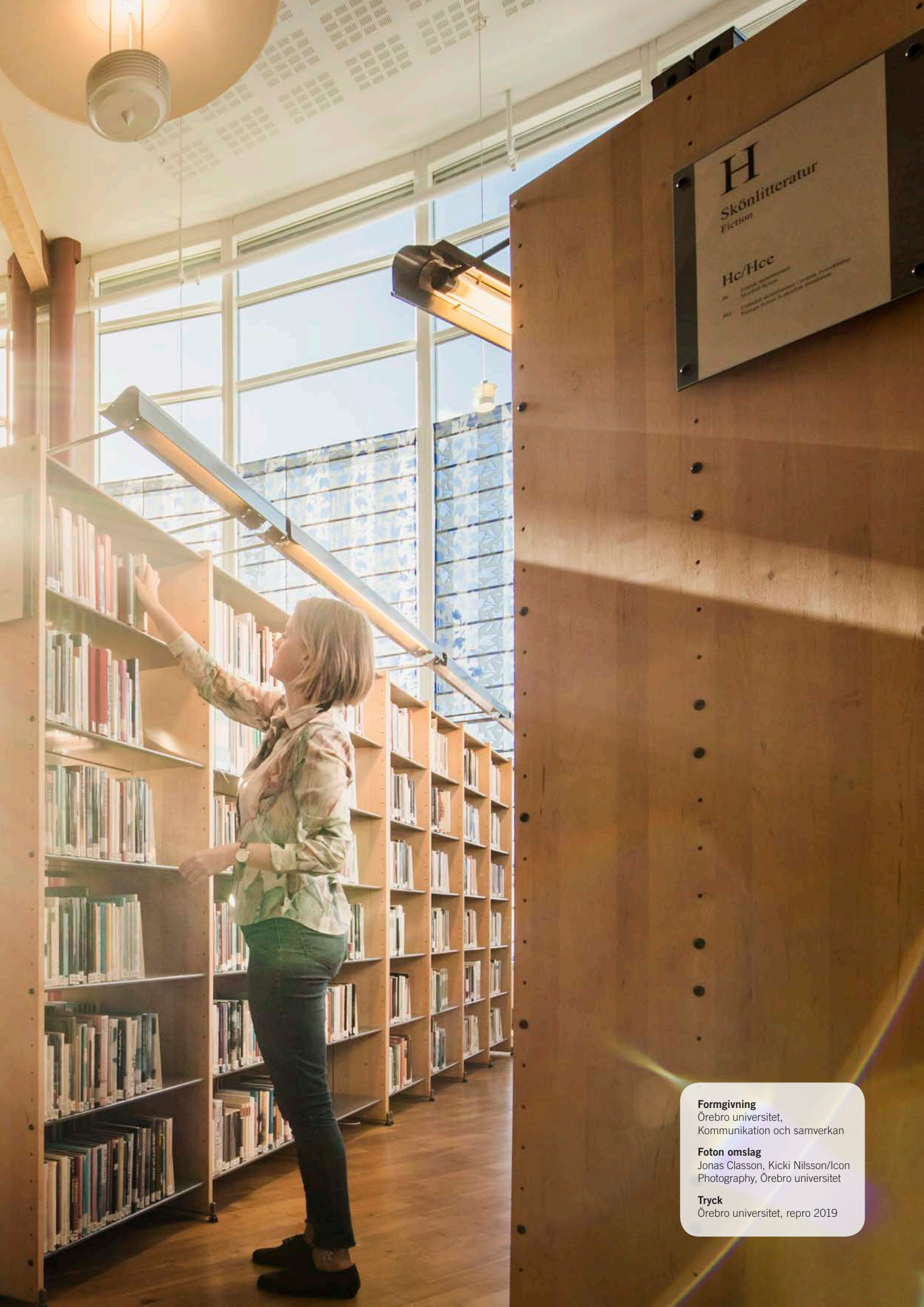
Lasse Lund

Cecilia Wikström

Eva Malmström Jonsson

H
Skönlitteratur
Fiction
Hc/Hce

Formgivning
Örebro universitet,
Kommunikation och samverkan

Foton omslag
Jonas Classon, Kicki Nilsson/Icon
Photography, Örebro universitet

Tryck
Örebro universitet, repro 2019

